AGATHA CHRISTIE

AGATHA CHRISTIE

Misterul Paradisului Înşelător

Introducere.

Eram la Paris când Parfltt, servitorul meu, a venit să-mi spună că o doamnă voia să mă vadă. Doamna, a adăugat el, spunea că era vorba de ceva foarte important.

La vremea aceea îmi formasem deja obiceiul de a nu primi pe nimeni fără programare. Cei care vin să te vădă în probleme urgente sunt invariabil oameni care urmăresc un ajutor financiar. Cei care într-adevăr au nevoie de ajutor financiar abia dacă vin vreodată să ceară.

L-am întrebat pe Parfitt cum se numea vizitatoarea mea, şi el îmi întinse o carte de vizită. Pe cartea de vizită stătea scris: Catherine Yougoubian – un nume de care nu auzisem niciodată şi care avea nevoie de ajutor financiar şi am dedus, în schimb, că avea ceva de vânzare – probabil una din acele antichităţi false care îi sunt băgate pe gât cumpărătorului îndărătnic cu ajutorul trăncănelii volubile.

Am spus că îmi pare rău că nu pot s-o primesc pe madame Yougoubian, dar că putea să-mi scrie despre ce afacere era vorba.

Parfitt îşi înclină capul şi ieşi. E un om de nădejde – un invalid ca mine are nevoie de un îngrijitor de nădejde – şi n-am avut nici cel mai mic dubiu că acum problema era rezolvată.

Totuşi, spre marea mea uimire, Parfitt reapăru. Doamna, mi-a spus el, era foarte insistentă. Era o problemă de viaţă şi de moarte şi avea legătură cu un vechi prieten de-al meu.

Curiozitatea mi-a fost brusc stârnită. Nu de către mesaj – asta era o mişcare destul de clară; viaţa şi moartea şi vechiul prieten sunt obişnuitele piese de atac. Nu, ceea ce mi-a stimulat curiozitatea a fost purtarea lui Parfitt. Nu-i Era deloc în caracter lui Parfitt să vină înapoi cu un mesaj de genul acela.

M-am trezit să trag concluzia, total greşită, că madame Catherine Yougoubian era incredibil de frumoasă, sau, în tot cazul, neobişnuit de atrăgătoare. Nimic altceva, m-am gândit eu, n-ar fi explicat purtarea lui Parfitt.

Şi cum bărbatul e întotdeauna bărbat, chiar dacă are cincizeci de ani şi e infirm, am căzut în capcană. Am vrut s-o văd pe această făptură care a putut să spulbere defensiva lui Parfitt.

Aşa că i-am spus să o aducă pe doamnă sus… şi, când Catherine Yougoubian a intrat în cameră, schimbarea totală a sentimentelor aproape că mi-a tăiat respiraţia!

Am înţeles acum destul de bine comportarea lui Parfitt. Capacitatea lui de a judeca firea omului e uimitoare. A recunoscut la Catherine acel temperament insistent în faţa căruia, până la urmă, orice apărare este sortită eşecului. În mod înţelept, el a capitulat de la bun început, scutindu-se de o bătălie lungă şi istovitoare. Căci Catherine Yougoubian avea insistenţa unui baros şi monotonia unui aparat de sudură cu flacără oxiacetilenică, combinate cu efectul de uzură al apei căzând pe o piatră! Dacă doreşte să-şi atingă obiectul, timpul e infinit pentru ea. Ar fi rămas hotărâtă în holul de la intrare toată ziua. E una din femeile care n-au loc în cap decât pentru o singură idee – ceea ce le oferă un avantaj enorm în faţa celor cu o minte mai multilaterală.

După cum spuneam, şocul pe care l-am avut la intrarea ei a fost fantastic. Aşteptam cu sufletul la gură să văd frumuseţea. In schimb, femeia care a intrat era monumental, aproape uluitor, neatrăgătoare. Nu urâtă, reţineţi; urâţenia are ritmul ei, are stilul ei de a ataca, dar Catherine avea o faţă mare şi plată ca o clătită – un fel de

deşert de faţă. Avea gura largă şi o uşoară – doar o uşoară – mustaţă deasupra buzei de sus. Ochii ei erau mici şi negri şi te făceau să te gândeşti la nişte stafide de calitate inferioară dintr-un chec De calitate inferioară. Avea părul bogat, prost prins şi excesiv de grav. Silueta ei era atât de indiscriptibilă încât, practic, nici nu era siluetă. Hainele o acopereau în mod adecvat şi nu o plasau nicăieri pe scara socială. Nu era nici sărăntoacă, nici bogătaşă. Avea un maxilar hotărât şi, aşa cum am auzit când a deschis gura, un glas aspru şi lipsit de farmec.

I-am aruncat o privire de reproş profund lui Parfitt care o primi imperturbabil. El era limpede de părere că ştia, ca de obicei, bine ce face.

— Madame Yougoubian, domnule, spuse el şi se retrase, închizând uşa şi lăsându-mă la mila acestei femele cu înfăţişare hotărâtă.

Catherine înaintă spre mine cu fermitate. Niciodată nu m-am simţit atât de neajutoarat, atât de conştient de condiţia mea de infirm. Asta era o femeie de care ar fi fost recomandabil să fugi, or eu nu puteam fugi.

Vorbi cu un glas ferm şi sonor.

— Vă rog… dacă vreţi să fiţi atât de bun… trebuie să veniţi cu mine…

Era mai degrabă un ordin decât o rugăminte.

— Poftim? Am întrebat uluit.

— Mă tem că nu vorbesc prea bine englezeşte. Dar nu e timp de pierdut – nu, nu e deloc timp. Vă rog să veniţi la domnul Gabriel. E foarte bolnav. Curând, foarte curând, el moare, şi a întrebat de dumneavoastră. Aşa că trebuie veniţi vedeţi pe el imediat.

M-am holbat la ea. Sincer să fiu, m-am gândit că e nebună. Numele de Gabriel nu mă impresiona deloc, în parte, aş spune, din cauza pronunţiei ei. Nu suna câtuşi de puţin a Gabriel. Dar chiar dacă ar fi sunat, nu cred că mi-ar fi atins vreo coardă sensibilă. Totul se petrecuse cu prea mult timp

în urmă. Trebuie că trecuseră zece ani de când nici nu mă mai gândisem la Gabriel.

— Spui că cineva e pe moarte? Cineva… ăă… pe care îl cunosc?

Ea îmi aruncă o privire de profund reproş.

— Dar sigur, îl cunoaşteţi foarte bine la el, iar el întreabă de dumneavoastră.

Era atât de sigură încât am început să-mi scormonesc mintea. Ce nume spusese? Gabie? Galbraith? Cunoscusem un Galbraith, un inginer de mine. O cunoştinţă întâmplătoare, e drept; părea cât se poate de puţin probabil ca el să vrea să mă vadă pe patul de moarte. Totuşi, graţie forţei de caracter al lui Catherine, nu m-am îndoit o clipă de veridicitatea afirmaţiei ei.

— Ce nume ai spus? Am întrebat. Galbraith?

— Nu, nu. Gabriel. Gabriel!

Iarăşi m-am holbat la ea. De data asta am înţeles bine cuvântul, dar el nu a făcut să invoce o viziune mentală a îngerului Gabriel cu o pereche de aripi mari. Viziunea se potrivea destul de bine cu Catherine Yougoubian. Găseam la ea o asemănare cu tipul de femeie serioasă întâlnit, de regulă, în tablourile primitive italiene tricotând în marginea colţului din stânga. Avea acea simplitate ciudată a trăsăturilor combinată cu aspectul de devoţiune arzătoare.

A adăugat insistent, cu încăpăţânare „John Gabriel” – şi m-am prins!

Mi-am amintit totul. M-am simţit ameţit şi uşor îngreţoşat. St Loo, şi bătrânele doamne, şi Milly Burt, şi John Gabriel cu feţişoara lui urâtă şi mobilă, legănându-se uşor pe călcâie. Şi Rupert, înalt şi frumos ca un zeu tânăr. Şi, fireşte, Isabella…

Mi-am amintit de ultima oară când îl văzusem pe John Gabriel în Zagrade şi ce se întâmplase acolo, şi am simţit urcând în mine un val de mânie şi ură…

— Deci, e pe moarte, da? Am întrebat cu furie. Sunt încântat s-o aud!

— Poftim?

Există lucruri pe care nu prea poţi să le repeţi când cineva te întreabă politicos „Poftim?”. Catherine Yougoubian era mai mult decât nedumerită. M-am mulţumit să spun doar:

— Spui că e pe moarte?

— Da are dureri – dureri cumplite…

Ei bine, eram încântat să aud asta.

Nici o durere pe care putea s-o îndure John Gabriel nu era suficientă pentru a răscumpăra ceea ce făcuse. Dar mă simţeam incapabil să i-o spun cuiva care era evident devotata admiratoare a lui John Gabriel.

Ce avea tipul ăsta, m-am întrebat iritat, că întotdeauna femeile se topeau după el. Era urât ca naiba. Era pretenţios, vulgar, lăudăros. Avea ceva minte şi, în anumite împrejurări, era o companie bună. Avea umor. Dar niciuna din acestea nu sunt cu adevărat caracteristicile care să atragă prea mult femeile.

Catherine îmi întrerupse gândurile.

— Vreţi să veniţi, vă rog? Vreţi să veniţi repede? Nu e timp de pierdut.

M-am adunat.

— Îmi pare rău, doamnă dragă, dar mă tem că nu te pot Însoţi.

— Dar el cere să veniţi, insistă ea.

— Nu vin, am spus.

— Nu înţelegeţi, spuse Catherine. E bolnav. E pe moarte; şi întreabă de dumneavoastră.

M-am pregătit de luptă. Deja începusem să îmi dau seama (un lucru.pe care Parfitt îl înţelese dintr-o privire) că această Catherine Yougoubian nu renunţa uşor.

— Dumneata faci o confuzie, am spus. John Gabriel nu e prieten cu mine.

Ea dădu din cap cu putere.

— Ba da, ba da. A citit în ziar numele dumneavoastră – spunea la ziar că dumneavoastră este aici ca membru de la Comisie – şi el a spus la mine să aflu unde locuiţi şi să fac la

dumneavoastră să vină. Şi, vă rog, trebuie veniţi repede, foarte repede, fiindcă doctorul spune foarte curând. Aşa că vreţi să veniţi imediat, vă rog?

Mi-am zis că trebuia să fiu sincer. Am spus:

— Din partea mea poate să putrezească în iad!

— Poftim?

S-a uitat nerăbdătoare la mine, încreţindu-şi nasul lung, căutând să înţeleagă.

— John Gabriel nu e prieten cu mine, am spus rar şi limpede. E un om pe care eu îl urăsc – urăsc! Acum înţelegi?

Ea clipi mărunt. Am avut impresia că în sfârşit începea să priceapă.

— Spuneţi… zise ea rar, ca un copil care repetă o lecţie grea, spuneţi că… dumneavoastră… urâţi… John Gabriel? Asta spuneţi?

— Exact.

Ea zâmbi – un zâmbet înnebunitor.

— Nu, nu, spuse ea cu indulgenţă, asta nu posibil… Nimeni nu poate urî la John Gabriel. Este foarte mare, foarte bun om. Toţi care cunoaştem la el, murim bucuroşi pentru el.

— Doamne Sfinte! Am strigat exasperat. Ce-o fi făcut omul ăsta ca lumea să simtă asta pentru el?

Ei bine, o căutasem cu lumânarea! Ea uită urgenţa misiunii ei. Se aşeză, îşi dădu la o parte de pe frunte nişte laţe grase şi, cu ochii strălucind de entuziasm, deschise gura şi începu să turuie…

A vorbit, cred, cam un sfert de oră. Pe alocuri era neinteligilă, poticnindu-se în dificultăţile de rostire. Alte ori cuvintele i se revărsau. Într-un şuvoi limpede. Dar, pe totâl, performanţa avea efectul unei măreţe epopei.

Vorbea cu reverenţă, cu admiraţie, cu umilinţă, cu veneraţie. Vorbea de John Gabriel ca cineva care vorbeşte de Mesia – şi era clar că pentru ea el asta era. Spunea despre el Lucruri care mie. Mi se păreau absolut fantastice şi total imposibile. Vorbea despre un om duios, curajos şi

puternic. Un lider şi un binefăcător. Vorbea de cineva care îşi risca viaţa ca alţii să poată trăi; de cineva care ura cruzimea şi nedreptatea cu o înverşunare mistuitoare. Pentru ea el era un Profet, un Rege, un Mântuitor – cineva care putea să le dea oamenilor curajul pe care ei nu ştiau că îl au, şi tăria pe care nu ştiau că o posedă. Fusese torturat nu o dată; schilodit, pe jumătate omorât; dar corpul lui mutilat îşi depăşise neputinţa prin adevărata putere a voinţei şi el continuase să realizeze imposibilul.

— Spuneţi că nu ştiţi ce a făcut el? Sfârşi ea. Dar toată lumea îl cunoşte, părintele Clement – toată lumea!

Am căscat ochii… căci ce spunea ea era adevărat. Toată lumea auzise de părintele Clement. Era un nume răsunător, chiar dacă unii susţineau că era doar un nume, un mit, şi că omul adevărat nu existase niciodată.

Cum să descriu eu legenda părintelui Clement? Imaginaţi-vă un amestec de Richard Inimă de Leu şi părintele Damien şi Lawrence al Arabiei. Un om care este totodată luptător şi sfânt şi are nesăbuinţa aventuroasă a unui băiat. În anii care au succedat războiul din 1939-1945, Europa şi Răsăritul au trecut printr-o perioadă neagră. Teama, aflată în ascensiune, dăduse naştere unui val de cruzimi şi sălbăticii. Civilizaţia începuse să scârţâie. În India şi în Persia se petrecuseră lucruri abominabile; masacre cu toptanul, înfometări, torturi, anarhie…

Şi prin această ceaţă neagră, apăruse o figură, o figură aproape legendară – omul care îşi spunea „părintele Clemţent” – salvând copii, salvând oameni de la tortură, corfducându-şi turma pe căi de netrecut peste munţi, adiicând-o în zone sigure, instalând-o în comunităţi. Venerat, iu bit.- Adorat – o legendă, nu un om.

Iar conform spuselor lui Catherine Yougoubian, părintele Clement era John Gabriel, fost deputat în parlament Reprezentând St Loo, afemeiat, beţiv; omul care în primul rând, în ultimul rând şi tot timpul acţiona în propriul său

interes. Un aventurier, un oportunist, un om fără nici o virtute în afară de curajul fizic.

Dintr-o dată, cu nelinişte, incredulitatea mea s-a risipit. Oricât de imposibilă credeam eu că este povestea lui Catherine, exista un aspect plauzibil. Atât părintele Clement cât şi John Gabriel erau oameni cu un curaj fizic neobişnuit. Unele din faptele figurii legendare, îndrăzneala salvărilor, bluful veritabil, impertinenţa ei, erau foarte bune metodele lui John Gabriel…

Dar John Gabriel fusese întotdeuna un om care îşi făcea reclamă. Orice făcea, făcea cu un ochi la galerie. Dacă John Gabriel era părintele Clement, de bună seamă întreaga lume ar fi fost pusă la curent cu acest fapt.

Nu, nu credeam, nu puteam să cred…

Dar când Catherine se opri fără suflare, când focul din ochii ei se stinse, când spuse în felul ei insistent şi monoton „Vreţi să veniţi acum, vă rog?” am strigat după Parfitt.

El m-a ajutat să mă ridic şi mi-a dat cârjele şi m-a susţinut pe scări şi m-a urcat într-un taxi, iar Catherine a urcat lângă mine.

Înţelegeţi, trebuia să ştiu. Curiozitate, poate? Sau insistenţa lui Catherine Yougoubian? Oricum, voiam să-1 văd pe Gabriel, pe John Gabriel. Voiam să văd dacă puteanj împăca povestea părintelui Clement cu ceea ce ştiam despre acel John Gabriel din St Loo. Voiam, poate, să văd, dacă puteam să văd, ceea ce văzuse Isabella – ceea ce trebuia să fi văzut ea de făcuse ceea ce făcuse…

Nu ştiu la ce mă aşteptam în timp ce o urmam pe Catherine Yougoubian pe scara îngustă şi de acolo într-un dormitor mic. Înăuntru se afla un doctor francez cu barbă şi maniere pontificale. Era aplecat asupra pacientului său, dar se dădu la o parte şi mă conduse curtenitor spre pat.

Am observat că ochii lui mă măsurau cu curiozitate. Eu eram persoana pe care un om mare, muribund, dorise să o vadă…

Am avut un şoc când l-am văzut pe Gabriel. Trecuse atât de mult din ziua aceea din Zagrade! N-aş fi recunoscut figura care zăcea atât de liniştită în pat. Era pe moarte, am văzut asta. Acum sfârşitul era aproape. Şi mi s-a părut că nu recunoşteam nimic din ce ştiam la faţa omului ce zăcea acolo. A trebuit să admit că, din cât se vedea, Catherine avusese dreptate. Chipul acela slăbit era chipul unui sfânt. Avea urmele suferinţei, ale chinului… Avea ascetism. Şi avea, în sfârşit, pacea spirituală…

Şi niciuna dintre aceste calităţi nu avea vreo legătură cu bărbatul pe care îl cunoscusem ca John Gabriel.

Atunci, el a deschis ochii, m-a văzut şi… a zâmbit larg. Era acelaşi zâmbet, aceiaşi ochi – ochi frumoşi pe o faţă mică şi urâtă de clovn.

Glasul lui era foarte slab. Mi-a spus:

— Aşadar te-a adus! Armenii sunt minunaţi!

Da, era John Gabriel. Ii făcu semn doctorului. Cu glasul lui slab îi ceru imperios un stimulent promis. Doctorul opuse rezistenţă, Gabriel insistă. Din câte am bănuit, stimulentul avea să-i grăbească sfârşitul, dar Gabriel spuse răspicat că o ultimă doză de energie era importantă şi că avea cu adevărat nevoie de ea.

Doctorul ridică din umeri şi cedă. Îi administră injecţia, apoi el şi Catherine mă lăsară singur cu Gabriel.

Gabriel începu imediat.

— Vreau să ştii cum a fost cu moartea Isabellei.

I-am spus că ştiam totul despre asta.

— Nu, nu cred că ştii…

Apoi mi-a descris scena finală din cafeneaua din Zagrade.

Am să o povestesc la momentul potrivit.

După aceea, mai spuse un singur. Lucru. Din cauza acelui singur lucru scriu eu această poveste.

Părintele Clement aparţine istoriei. Incredibila lui viaţă plină de eroism, compasiune şi curaj aparţine celor cărora le place să citească vieţile eroilor. Comunităţile întemeiate de el sunt baza noilor noastre experienţe de viaţă, şi vor

exista mulţi biografi care vor scrie despre omul care le-a imaginat şi le-a creat.

Aceasta nu este povestea părintelui Clement. Este povestea lui John Merryweather Gabriel, lin bărbat decorat cu Ordinul Victoria în război, un oportunist, un om capabil de pasiuni senzuale şi cu un mare farmec personal. El şi eu, în felul nostru diferit, am iubit aceeaşi femeie.

Cu toţii am pornit ca figură centrală a propriei noastre poveşti. Mai târziu ne întrebăm, ne îndoim, devenim derutaţi. Aşa a fost şi cu mine. La început a fost povestea mea. Apoi m-am gândit că era povestea lui Jennifer şi a mea, a amândurora, povestea lui Romeo şi a Julietei, a lui Tristan şi a Isoldei. Iar apoi, în întunericul şi deziluzia în care mă scăldam, Isabella a apărut în mintea mea ca luna într-o noapte neagră. Ea a devenit tema centrală a broderiei, iar eu – eu eram fundalul de umplutură, nimic mai mult. Nimic mai mult, dar nici mai puţin, căci fără fundal modelul nu ar fi ieşit în evidenţă.

Acum, din nou, modelul s-a schimbat. Aceasta nu e povestea mea, nu e povestea Isabellei. Este povestea lui John Gabriel.

Povestea sfârşeşte aici, unde o încep eu. Sfârşeşte cu John Gabriel. Dar, de asemenea, începe aici.

Capitolul I.

Unde să încep? În St Loo? La întrunirea din Memorial Hali când viitorul candidat conservator, maiorul John Gabriel, a fost prezentat de un bătrân (foarte bătrân) general, şi a stat acolo şi şi-a ţinut discursul, dezamăgindu-ne puţin pe toţi prin galsul lui plat şi banal şi faţa lui urâtă, astfel încât a trebuit să ne întărim amintindu-ne de faptele lui de vitejie şi reamintindu-ne că era nevoie să ţinem legătura cu Poporul – clasele privilegiate erau acum atât de jalnic-de mici!

Sau să încep la Polnorth House, în camera lungă şi joasă ce dădea spre mare, cu terasa de afară unde patul meu de invalid putea fi tras în zilele frumoase şi puteam să privesc Atlanticul cu talazurile lui bubuitoare şi punctul cenuşiu şi

stâncos care întrerupea linia orizontului şi pe care se înălţau crenelurile şi turnuleţele lui St Loo Castle – arătând, după cum am simţit întotdeauna, ca o acuarelă pictată de o romantică tânără doamnă pe la 1860.

Căci St Loo Castle are acel aer fals, suspect de teatralitate, de romantism prefăcut care poate fi dat doar de ceva care, în realitate, este autentic. El a fost construit pe vremea când natura umană era suficient de neconştientă de sine pentru a se bucura de romantism fără să4 fie ruşine de asta. El sugerează asedii, şi balauri, şi prinţese captive şi cavaleri în armură, şi întreaga recuzită a unui film istoric destul de prost. Şi, fireşte, dacă stai să te gândeşti, un film prost este exact ce este istoria în realitate.

Când te uitai la St Loo Castle, te aşteptai la ceva precum lady St Loo, şi lady Tressilian, şi doamna Bigham Charteris, şi Isabella. Iar şocul era că le aveai!

Să încep oare cu vizita făcută de cele trei doamne bătrâne cu ţinuta lor dreaptă, cu veşmintele lor înzorzonate, cu diamentele lor în monturi demodate? Cu mine spunându-i Teresei cu un glas fascinat „Dar nu pot, pur şi simplu nu pot fi reale”?

Sau să încep puţin mai devreme; de pildă, din momentul în care am urcat în maşină şi am pornit spre Northolt Aerodrome ca s-o întâmpin pe Jennifer?…

Dar în spatele acestui lucru iarăşi este viaţa mea – o viaţă începută cu treizeci şi opt de ani şi care a luat sfârşit în acea zi… *

Aceasta nu e povestea mea. Am spus-o şi mai înainte. Dar ea a început ca povestea mea. A început cu mine, Hugh Norreys. Privind în urmă la viaţa mea, văd că a fost o viaţă semănând foarte mult cu cea a oricărui alt om. Nici mai interesantă, nici mai puţin interesantă. A avut inevitabilele deziluzii şi dezamăgiri, chinurile secrete copilăreşti; dar a avut şi emoţii, înflăcărări, sacrificii intense izvorând din cauze ciudat de nepotrivite. Îmi pot privi din care unghi vreau propria viaţă – din unghiul frustrării, sau ca o cronică

triumfătoare. Ambele sunt adevărate. În final, întotdeauna e o problemă de alegere. Există un Hugh Norreys aşa cum se vede el, şi un Hugh Norreys aşa cum apare el în faţa Iţii Dumnezeu. Trebuie să existe fundamentalul Hugh. Dar povestea lui poate fi scrisă doar de îngerul păzitor. Totul se reduce la asta: Câte cunosc, acum, despre tânărul care s-a urcat în tren la Penzace la începutul lui 1945 cu destinaţia Londra? Dacă aş fi fost întrebat, aş fi spus că, pe total, viaţa se purtase bine cu mine. Îmi plăcea slujba mea de învăţător din vremuri de pace. Avusesem experienţele mele de război, şi aveam o slujbă care mă aştepta să mă întorc la ea, şi perspectiva unui parteneriat şi a unui post de director de şcoală. Avusesem legături amoroase care mă făcuseră să sufăr, şi avusesem legături amoroase care mă satisfăcuseră, dar nici unele din ele nu mă afectaseră profund. Aveam legături de familie potrivite, dar nu prea strânse. Aveam treizeci şi Şapte de ani şi în acea zi anume eram conştient de ceva de care de câtva timp fusesem pe jumătate conştient. Aşteptam ceva… o experienţă, un eveniment capital…

Am simţit dintr-o dată că, până atunci, totul în viaţa mea fusese superficial. Acum aşteptam ceva adevărat. Probabil fiecare trăieşte o astfel de experienţă cel puţin o dată în viaţă. Uneori ea vine devreme, alteori târziu. Este un moment care corespunde momentului dintr-o partidă de crichet când intri la bătaie…

M-am urcat în tren la Penzace şi am luat un tichet pentru a treia masă (deoarece tocmai dădusem gata un mic dejun copios), iar când conductorul a trecut pe culoar strigând zgomotos „Masa a treia, numai cei cu tichete, vă rog…”, m-âm ridicat şi m-am dus în vagonul restaurant, iar conductorul mi-a luat tichetul şi mi-a făcut semn să mă aşez pe o banchetă de un singur loc, cu spatele la locomotivă, peste drum de locul pe care stătea Jennifer.

Vedeţi voi, aşa se întâmplă lucrurile. Nu poţi avea grijă de ele, nu le poţi plănui. M-am aşezat peste drum de Jennifer –

iar Jennifer plângea.

La început n-am văzut. Se lupta din greu să se stăpânească. Nu exista nici un sunet, nici un indiciu extern. Nu ne-am uitat imul la altul, ne-am comportat cu consideraţia datorată convenienţelor care guvernează întâlnirea străinilor într-un vagon restaurant. I-am întins meniul, un gest politicos, dar lipsit de înţeles, întrucât pe listă era scris doar: Supă, Peşte sau Carne, Dulciuri sau Brânză. 4/6.

Ea mi-a aceptat gestul cu un gest de răspuns, un zâmbet politicos şi o înclinare din cap. Chelnerul ne-a întrebat ce am dori să bem. Amândoi am cerut bere slabă.

A urmat apoi o pauză. Eu m-am uitat la revista pe care o adusesem cu mine. Chelnerul a venit cu farfuriile cu supă şi ni le-a pus în faţă. Rămânând micul gentleman, am împins un centimetru sarea şi piperul în direcţia lui Jennifer. Până acum nu mă uitasem la ea, nu mă uitasem cu Adevărat, adică, deşi, fireşte, ştiam anumite elemente de bază. Că era tânără, dar nu foarte tânără, cu câţiva ani mai tânără ca mine, că avea înălţime medie şi era brunetă, că avea acelaşi rang social ca şi mine, şi că deşi era suficient de atrăgătoare ca să fie plăcută, nu era atât de copleşitor de atrăgătoare încât să tulbure.

La un moment dat mi-am pus în gând să mă uit mai atent şi, în funcţie de eventualele indicii, să avansez câteva remarci.

Dar lucrul care mi-a dat planurile peste cap a fost faptul că, uitându-se înspre farfuria de supă de peste drum de mine, ochii mei au observat că în supă picura ceva neaşteptat. Fără zgomot, sau sunet, sau vreun indiciu de nefericire, lacrimile izvorau din ochii ei şi cădeau în supă.

Eram uluit. I-am aruncat pe furiş o privire rapidă. Lacrimile încetară curând, ea reuşi să le reţină şi îşi mânca supa. Am spus, absolut impardonabil, dar irezistibil:

— Eşti îngrozitor de nefericită, nu-i aşa?

— Sunt o proastă şi jumătate! Mi-a răspuns cu aprindere.

Niciunul din noi nu mai vorbi. Chelnerul luă farfuriile de supă. Ne puse în faţă nişte porţii minuscule de plăcintă cu carne şi ne servi dintr-un monstruos platou cu varză. La asta adăugă doi cartofi copţi, cu aerul că ne face o favoare aparte.

M-am uitat pe fereastră şi am făcut o remarcă despre peisaj. Am continuat cu câteva observaţii despre Cornwall. Am spus că nu-1 cunoaşteam bine. Ea îl cunoştea? Ea î spus da, îl cunoştea, acolo trăia. Am comparat Cornwall-ul cu Devonshire, şi cu Wales-ul, şi cu coasta de est. Nimic din conversaţia noastră nu însemna ceva. Totul era menit să ne facă să trecem peste faptul că ea se făcuse vinovată de plânsul într-un loc public, iar eu fusesem vinovat că îl observasem.

Abia după ce am ajuns la cafea şi i-am oferit o ţigară pe care a acceptat-o, ne-am întors de unde pornisem.

I-am spus că îmi pare rău că fusesem atât de stupid, dar că nu mă putusem abţine. Ea mi-a spus că trebuie că o considerasem o tâmpită.

— Nu, am spus. M-am gândit că ai ajuns la capătul puterilor. Asta a fost, nu?

— Da, asta a fost, a spus ea şi a adăugat cu înverşunare: E umilitor să ajungi într-un aşa hal de autocompătimire încât să nu-ţi pese ce faci sau cine te vede!

— Dar dumitale ţi-a păsat. Te căzneai din greu să te stăpâneşti.

— De fapt, n-am urlat, dacă asta vrei să spui.

Am înterbat-o cât de rea era situaţia.

Mi-a răspuns că era destul de rea. Ajunsese la capătul puterilor şi nu ştia ce să facă.

Cred că deja sesizam asta. Avea un aer de disperare încordată. Nu aveam de gând să o las să plece de lângă mine cât timp se afla în starea aceea. I-am spus:

— Haide, povesteşte-mi despre ce e vorba. Eu sunt un străin, şi unui străin poţi să-i spui anumite lucruri. Nu contează.

— Nu e nimic de povestit în afara faptului că am făcut o harababură cumplită din toate – din toate, absolut.

I-am spus că probabil nu era chiar atât de rău. Vedeam că avea nevoie să fie liniştită. Avea nevoie de o nouă viaţă, de un nou curaj, avea npvoie să se ridice din jalnica mlaştină a îndurării şi suferinţei şi să stea iar pe picioarele ei. Nu aveam nici cel mai mic dubiu că eu eram persoana cea mai calificată s-o ajut să facă asta… Da, aşa s-a şi întâmplat.

S-a uitat la mine cu îndoială, ca un copil nesigur. Apoi, şi-a descărcat sufletul.

În mijlocul povestirii a apărut chelnerul cu nota de plată. M-am bucurat că aceasta era masa a treia. Nu aveau să ne zorească să ieşim din vagonul restaurant. Am adăugat zece şilingi la nota mea de plată, şi chelnerul s-a înclinat discret şi s-a topit.

Am continuat s-o ascult pe Jennifer.

Avusese o viaţă nemiloasă. Rezistase în faţa lucrurilor cu un curaj incredibil, dar fuseseră prea multe lucruri, unul după altul, iar ea nu era, fizic vorbind, puternică. Pentru ea, lucrurile merseră tot timpul rău – în copilărie, în adolescenţă, în căsnicie. Blândeţea, impulsivitatea ei o aruncaseră de fiecare dată într-o groapă. Existaseră portiţe de scăpare, dar ea nu profitase de ele – preferase să încerce să scoată maximum dintr-o treabă proastă. Şi când lucrul ăsta dăduse greş şi i se prezentase o portiţă de scăpare, aceasta fusese o portiţă proastă, şi ea se pomenise într-o încurcătură mai rea ca niciodată.

Pentru tot ce se întâmplase, se învinuia pe ea. Inima mi s-a încălzit în faţa acelei trăsături plăcute din ea – nu judeca pe nimeni, nu avea nici un resentiment pentru cineva. „Trebuie să fi fost într-un fel vina mea…”, sfârşea ea de fiecare dată.

Îmi venea să urlu: „Dar n-a fost vina ta! Nu vezi că eşti o victimă – că întotdeauna vei fi o victimă cât timp adopţi atitudinea asta fatală de a dori să îţi asumi vina pentru toate?”

Era adorabilă aşa cum stătea acolo, îngrijorată şi amărâtă şi învinsă. Cred că atunci, uitându-mă la ea peste masa îngustă, am ştiut că asta aşteptasem. O aşteptam pe Jennifer… nu Jeniffer ca o posesiune,”ci s-o fac pe Jennifer să fie iar stăpână pe viaţă, s-o văd pe Jennifer fericită, s-o văd iarăşi întreagă.

Da, atunci am ştiut… deşi abia multe săptămâni după aceea am recunoscut în faţa mea însumi că eram îndrăgostit de ea.

Nu am plănuit să ne reîntâlnim. Cred că ea credea cu adevărat că nu aveam să ne mai întâlnim. Eu ştiam contrariul. Îmi spusese numele ei. Când în cele din urmă am părăsit vagonul restaurant, mi-a spus, foarte dulce:

— E momentul să ne spunem adio. Dar te rog să mă crezi că n-am să te uit niciodată şi n-am să uit ce ai făcut pentru mine. Eram disperată – absolut disperată.

I-am luat mâna şi i-am spus adio, dar ştiam că nu era adio. Eram atât de sigur de asta încât aş fi acceptat de bună voie nici măcar să încerc să o regăsesc. Întâmplarea făcea ca nişte prieteni ai ei să fie prieteni cu mine. Nu i-am spus, dar ar fi fost simplu s-o regăsesc. Ce era ciudat, era faptul că nu ne întâlnisem mai înainte.

Am reîntâlnit-o peste o săptămână la un cocteil la Caro Strangeway. Iar după aceea, n-a mai existat nici o îndoială. Amândoi ştiam ce se întâmplase cu noi…

Ne întâlneam şi ne despărţeam şi iar ne întâlneam. Ne întâlneam la petreceri, în casele altora, ne întâlneam în restaurante mici şi liniştite, luam trenul şi ne duceam la tară şi ne plimbam într-o lume care era toată o ceaţă strălucitoare de extaz ireal. Am mers la un concert şi am auzit-o pe Elizabeth Schumann cântând „Şi pe poteca pe care paşii noştri vor hoinări, ne vom întâlni, vom uita pământul şi, pierduţi în visare, vom cere cerului să unească o dragoste pe care pământul nu o să o mai despartă vreodată…”

Şi, în timp ce ieşeam în zgomotul şi aglomeraţia din Wigmore Street, am repetat ultimele cuvinte ale cântecului lui Strauss „în iubirea şi extazul fară sfârşit…” şi ochii mei i-au întâlnit pe ai ei.

Ea a spus: „Oh, nu, nu pentru noi, Hugh…”

Iar eu i-am spus: „Ba da, pentru noi…”

Pentru că, aşa cum i-am subliniat eu, trebuia să trecem împreună prin restul vieţii…

Ea mi-a spus că nu putea să dea cu piciorul la toate în felul ăsta. Soţul ei, ştia ea, nu avea să consimtă s-o lase să divorţeze de el.

— Dar el ar divorţa de tine?

— Da, presupun că da… Oh, Hugh, nu putem continua ca până acum?

Nu, nu puteam, am spus eu. Aşteptasem, o urmărisem luptându-se să se întoarcă la sănătate şi înţelepciune. Nu voisem să o las să se căznească să ia decizii până când nu era din nou făptura veselă şi fericită pe care o crease Natura. Ei bine, reuşisem. Era iarăşi puternică – puternică fizic şi mental. Şi trebuia să luăm o hotărâre.

N-a fost simplu. Ea a avut tot felul de obiecţii ciudate, imprevizibile. In principal, ceea ce o făcea să şovăie eram eu şi cariera mea. Pentru mine asta ar fi însemnat concedierea. Da, am spus eu, ştiam asta. Mă gândisem bine, şi nu conta. Eram tânăr, puteam face şi altceva decât să predau.

Ea a început atunci să plângă şi a spus că nu şi-ar fi iertat-o niciodată dacă, din cauza ei, aveam să-mi distrug viaţa. I-am spus că nimic nu mi-o putea distruge, decât ea, dacă mă părăsea. Fără ea, i-am spus, viaţa mea ar fi fost sfârşită.

Am avut o mulţime de suişuri şi coborâşuri. Ea părea să-mi accepte punctul de vedere, apoi, dintr-o dată, când nu mai eram cu ea, retracta. Vedeţi voi, ea nu avea pic de încredere în ea.

Totuşi, puţin câte puţin, a ajuns să-mi împărtăşească vederile. Între noi nu era doar pasiune – era mai mult de

atât. Acea armonie a minţii şi gândurilor – acea încântare din minţile care vin una în întâmpinarea celeilalte.

În cele din urmă recunosc că aveam dreptate, că ne aparţinem unul altuia. Ultima ei apărare căzuse.

— E adevărat! Oh, Hugh, nu ştiu cum poate fi. Cum pot să însemn cu adevărat pentru tine ce spui tu că însemn? Şi totuşi, nu mă îndoiesc.

Treaba era testată – dovedită. Ne-am făcut planuri, necesarele planuri lumeşti.

Era o dimineaţă rece şi însorită când m-am trezit şi mi-am dat seama că în ziua aceea începea noua noastră viaţă. De acum înainte eu şi Jennifer aveam să fim împreună. Până în acest moment nu îmi permisesem s-o cred pe Deplin. Mă temusem mereu că ciudata şi morbida ei neîncredere în capacitatea ei avea s-o facă să dea înapoi.

Chiar şi în această ultimă dimineaţă a vechii vieţi am simţit nevoia să fiu singur. Am sunat-o.

— Jennifer…

— Hugh…

Glasul ei catifelat avea în el un mic tremur… Era adevărat. Am spus:

— Iartă-mă, iubito. Trebuia să-ţi aud glasul. E oare adevărat totul.

— Totul e adevărat…

Urma să ne întâlnim la Northolt Aerodrome. M-am îmbrăcat fredonând, m-am bărbierit cu grijă. În oglindă am văzut o faţă pe care n-am recunoscut-o, aproape, din cauza fericirii năroade ce se citea pe ea. Asta era ziua mea! Ziua pe care o aşteptam de treizeci şi opt de ani. Am luat micul dejun, am verificat biletele, paşaportul. Am coborât la maşină. Harriman era la volan. I-am spus că voiam să conduc eu, şi că el putea să stea în spate.

Am cotit din Mews în şoseaua principală. Maşina făcea slalom prin trafic. Aveam timp berechet. Era o dimineaţă superbă – o dimineaţă minunată creată anume pentru Hugh şi Jennifer.

Camionul ieşi cu patruzeci de mile la oră din drumul lateral – nici vorbă să fie văzut sau evitat – nici o greşeală de şofat – nici o reacţie greşită. Şoferul camionului era beat, mi s-a spus după aceea… dar ce puţin contează de ce se întâmplă un lucru!

Camionul a lovit din plin Buick-ul din lateral, 1-a făcut fărâme, frizându-mă sub resturi. Harriman a murit.

Jennifer a aşteptat la aeroport. Avionul a plecat… eu n-am venit…

Capitolul II Nu prea are rost să descriu ce s-a întâmplat apoi. În primul rând, n-a existat nici o continuitate. Au existat confuzie, întuneric, durere… Hoinăream fără încetare prin ceea ce mi se părea nişte coridoare lungi, subterane. Din când în când îmi dădeam seama ca prin ceaţă că eram într-o. Secţie de spital. Eram conştient de prezenţa doctorilor, a surorilor cu bonete albe, de mirosul antisepticelor, de fulgerarea instrumentelor de oţel…

Treptat am început să-mi revin… exista mai puţină confuzie, mai puţină durere," dar fără gânduri privitoare la persoane sau locuri. Animalul aflat la durere cunoaşte doar durerea sau încetarea durerii, el poate să nu se concentreze pe nimic altceva. Medicamentele, care uşurează suferinţa fizică, dezorientează mintea, sporind impresia de haos.

Dar au început să apară şi perioade de luciditate şi a sosit momentul când mi s-a spus că avusesem un accident.

Înţelegerea'a venit ultima – înţelegerea neajutorării mele, înţelegerea stării mele de infirmitate… Pentru mine nu mai exista viaţă ca bărbat printre bărbaţi.

Au venit să mă vadă rudele – fratele meu, stângaci, cu limba împiedicată, neştiind ce să spună. Nu fuseserăm niciodată foarte apropriaţi. Nu puteam să-i vorbesc despre Jennifer.

Dar la Jennifer mă gândeam. Când starea mea s-a mai îmbunătăţit, mi-au fost aduse scrisorile. Scrisori de la Jennifer…

Doar strict familia mea avusese voie să mă vadă. Jennifer nu avusese nici un drept. Practic vorbind, ea îmi fusese numai prietenă.

Nu vor să mă lase să vin, iubitul meu Hugh, scria ea… Am să viu de îndată ce mă vor lăsa. Toată dragostea mea. Concentrează-te asupra însănătoşirii. Jeniffer.

Şi alta:

Nu fi îngrijorat, Hugh. Nimic nu contează atâta timp cât n-ai murit. Asta e tot ce contează. Vom fi curând împreună – pentru totdeauna. A ta, Jennifer.

I-am scris că nu trebuie să vină. Ce mai aveam acum să-i ofer eu lui Jennifer?

Abia după ce am ieşit din spital şi mă aflam în casa fratelui meu am revăzut-o pe Jennifer. Toate scrisorile ei sunaseră la fel. Ne iubeam! Chiar dacă nu aveam să-mi revin niciodată, trebuia să fim împreună. Ea avea să aibă grijă de mine. Mai era încă loc de fericire – nu fericirea la care visaserăm, totuşi fericire.

Şi deşi prima mea reacţie a fost să retez fără milă nodul şi să-i spun lui Jennifer: „Pleacă, şi să nu te mai apropii de mine”, am şovăit. Pentru că, la fel ca şi ea, credeam că legătura dintre noi nu era doar legătură trupească. Toate încântările tovărăşeşti spirituale aveau să fie încă ale noastre. Categoric că pentru ea ar fi fost bine să plece şi să mă uite, dar dacă nu voia să plece?

A trecut mult timp până am cedat şi am lăsat-o să vină. Ne-am scris în mod frecvent, şi scrisorile noastre erau adevărate scrisori de dragoste. Erau înflăcărate, aveau un ton eroic…

— Şi aşa, în cele din urmă, am lăsat-o să vină.

Ei bine, a venit.

Nu i s-a dat voie să stea prea mult. Am ştiut amândoi atunci, presupun – dar n-am vrut s-o recunoaştem. A venit din nou. A venit şi a treia oară. După aceea, pur şi simplu n-am mai putut suporta. A treia ei vizită a durat zece minute, dar mi s-a părut o oră şi jumătate! Nu mi-a venit să cred

când, după aceea, m-am uitat la ceas. N-am nici o îndoială că şi ei i „se păruse tot atât de lungă…

Pentru că, vedeţi voi, nu aveam nimic să ne spunem…

Da, exact aşa… Nimic mai mult decât exact.

Există vreo amărăciune care să semene cu amărăciunea unui paradis înşelător? Toată comuniunea aceea dintre minţile noastre, gândurile noastre care săreau să se completeze, prietenia noastră, camaraderia noastră: iluzii – nimic decât iluzii. Între mine şi Jennifer nu existase decât atracţia cărnii, din care izvorâse întreaga ţesătură monstruoasă a autoînşelării. Existase doar pasiune şi numai pasiune, iar descoperirea mă facea să-mi fie ruşine, mă îndurera, mă aducea în punctul de a o urî şi pe ea cum mă uram pe mine. Ne-am uitat unul la altul cu dezolare, întrebându-ne fiecare în felul nostru ce se întâmplase cu miracolul în care crezuserăm atât.

Ea era o tânără arătoasă, vedeam asta. Dar când vorbea mă plictisea. Şi eu o plictiseam. Nu mai puteam discuta despre nimic cu vreo plăcere.

Ea îşi tot reproşa întreaga poveste, iar eu îmi doream să n-o fi făcut. Părea inutil şi puţintel isteric. Mi-am spus în sinea mea: „De ce naiba trebuie să facă atâta tevatură?”

Când a plecat a treia oară, mi-a spus în felul ei luminos:

— Voi veni din nou foarte curând, iubitule.

— Nu, am spus. Nu veni.

— Dar fireşte că am să vin. Glasul ei era găunos, nesigur.

I-am spus cu sălbăticie:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jennifer, nu te mai preface! S-a terminat – s-a terminat totul!

Ea a spus că nu s-a terminat, că nu ştia la ce mă refer. Avea de gând să îşi petreacă viaţa îngrijindu-mă, şi aveam să fim foarte fericiţi. Era pornită pe autosacrificare, lucru care m-a făcut să văd roşu în faţa ochilor. De asemenea, mă neliniştea faptul că ea avea să facă ceea ce spunea. Probabil că avea să fie întotdeauna acolo, sporovăind, încercând să

fie amabilă, rostind remarci prosteşti… Am intrat în panică – o panică născută din slăbiciune şi boală.

Am ţipat la ea să plece imediat. A plecat, arătând înspăimântată. Dar în ochii ei am văzut uşurare.

Când mai târziu cumnata mea a intrat să tragă draperiile, i-am spus:

— S-a terminat, Teresa. A plecat… a plecat… Nu o să se mai întoarcă, nu-i aşa? %

Teresa mi-a răspuns cu glasul ei liniştit:

— Nu, nu se va mai întoarce.

— Tu crezi, Teresa, că boala mă face să văd lucrurile… greşit?

Teresa ştia ce voiam să spun. Mi-a spus că, după părerea ei, o boală ca a mea are tendinţa să te facă să vezi lucrurile aşa cum sunt în realitate.

— Vrei să spui că acum o văd pe Jennifer aşa cum e de fapt?

Teresa îmi spuse că nu se referea deloc la asta. Era imposibil ca eu să ştiu mai bine acum decât înainte cum era Jennifer în realitate. Dar acum ştiam exact ce efect avea Jennifer asupra mea, dincolo de faptul că eram îndrăgostit de ea.

Am întrebat-o ce părere avea despre Jennifer.

Mi-a spus că întotdeauna gândise că Jennifer era atrăgătoare, drăguţă, şi deloc interesantă.

— Crezi că e foarte nefericită? Am întrebat cu morbiditate..

— Da, Hugo, cred.

— Din cauza mea?

— Nu, din cauza ei.

— Se tot învinuieşte pentru accidentul meu. Spune întruna că dacă nu m-aş fi dus să mă întâlnesc cu ea, nimic nu s-ar fi întâmplat. Totul e atât de stupid!

— Da, este.

— Nu vreau să se frământe din pricina asta. Nu vreau să fie nefericită, Teresa.

— Zău, Hugh, spuse Teresa. Lasă-i fetei ceva!
— Ce vrei să spui?
— Ei îi place să fie nefericită. Nu ţi-ai dat seama de asta?
Cumnata mea are o limpeziciune rece în gândire pe care eu o găsesc foarte deconcertantă.
I-am spus că afirmaţia ei era nesuferită.
Teresa mi-a spus îngândurată că probabil era, dar ea nu crezuse, de fapt, că mai conta acum.
— Nu mai trebuie să îţi spui poveşti cu zâne. Lui Jennifer i-a plăcut întotdeuna să stea şi să se gândească ce prost a ieşit totul. Ea cloceşte treaba asta şi se frământă – dar dacă îi place să trăiască aşa, de ce să nu trăiască? Ştii, Hugh, nu poate să-ţi fie milă de o persoană decât dacă e şi autocompătimire la mijloc. Unei persoane trebuie să-i fie milă de sine înainte ca ţie să-ţi fie milă de ea. Mila a fost întotdeauna punctul tău slab. Din cauza ei nu vezi limpede lucrurile.
Am găsit o satisfacţie de moment în a-i spune Teresei că era o femeie odioasă. Ea mi-a spus că, probabil, era.
— Ţie nu-ţi pare rău niciodată pentru cineva.
— Ba da, îmi pare. Îmi pare rău pentru Jennifer, întrun fel.
— Şi eu?
— Nu ştiu, Hugh.
Am întrebat-o sarcastic:
— Faptul că sunt o epavă mutilată care nu mai are pentru ce trăi nu te afectează deloc?
— Nu ştiu dacă îmi pare rău sau nu pentru tine. Asta înseamnă că ai să iei viaţa de la capăt, trăind-o dintr-un unghi total diferit. S-ar putea să fie foarte interesant., I-am spus Teresei că era inumană, şi ea a ieşit zâmbind.
Îmi făcuse foarte mult bine.
Capitolul III La scurt timp după aceea ne-am mutat în St Loo, în Cornwall. Teresa tocmai moştenise acolo o casă de la o mătuşă. Doctorul îmi recomandase să plec din Londra. Fratele meu Robert este pictor şi are ceea ce majoritatea oamenilor crede că e o viziune pervertită a peisajului. In

război, ca cea mai mare parte a artiştilor, se ocupase de agricultură. Aşa că totul se potrivea foarte bine.

Teresa s-a dus şi a pregătit casa şi, după completarea cu succes a unui teanc de formulare, am fost transportat acolo cu o ambulanţă specială.

— Care e treaba pe aici? Am întrebat-o pe Teresa în dimineaţa următoare sosirii mele.

Tereza era bine informată. Existau, mi-a spus ea, trei lumi separate. Era un vechi sat de pescari, grupat în jurul portului, cu case înalte cu acoperişuri de ţiglă înălţându-se de jur împrejur, şi anunţuri scrise în flamnandă, franceză, precum şi în engleză. Dincolo de el, împrăştiată în lungul coastei, se afla excrescenţa modernă turistică şi rezidenţială. Hoteluri mari şi luxoase, mii de mici bungalouri, căsuţepensiune – toate foarte aglomerate şi active pe timp de vară, şi liniştite iarna. În al treilea rând, era St Loo Castle, peste care era stăpână o văduvă bătrână, lady St Loo, un nucleu al încă unui alt fel de viaţă cu ramificaţii întinzându-se prin uliţe şerpuitoare la case ascunse în văi alături de bisericile lumii vechi. Comitatul, de fapt, a spus Teresa.

— Şi noi ce suntem? Am întrebat.

Teresa mi-a spus că şi noi eram „comitatul”, pentru că Polnorth House aparţinuse mătuşii ei, domnişoara Amy Tregellis, şi era al ei, al Terese'i, prin moştenire şi nu prin cumpărare, aşa că şi noi aparţineam de comitat. Am înţeles că a aparţine de comitat era un fel de rang social ce nu putea fi acordat veneticilor.

— Chiar şi Robert? Am întrebat. În ciuda faptului că e pictor?

Asta, recunoscu Teresa, avea să fie ceva mai greu de înghiţit. Erau prea mulţi pictori în St Loo în lunile de vară.

— Dar el e soţul meu, spuse cu măreţie Teresa, şi, în plus, mama lui a fost o Bolduro din ramura Bodmin.

Am invitat-o atunci pe Teresa să ne spună ce urma să facem în noua casă – sau, mai degrabă, ce avea ea să facă.

Rolul meu era clar. Eu eram spectatorul.

Teresa a spus că avea să participe la toate activităţile locale.

— Adică?

Teresa a spus că se gândea în principal la politică şi grădinărit, dar şi la unele „cauze bune” susţinute de organizaţiile de femei.

— Dar în primul rând politică, a spus ea. În definitiv, în orice clipă vor veni peste noi alegerile generale.

— Te-a interesat vreodată politica, Teresa?

— Nu, Hugh, nu m-a interesat. Întotdeauna mi s-a părut inutil să-mi bat capul cu ea. M-am mulţumit să votez candidatul care, după toate probabilităţile, părea să facă mai puţin rău.

— O politică admirabilă, am îngânat.

Dar acum, spuse Teresa, avea să-şi dea toată silinţa ca să ia politica în serios. Trebuia, firește, să fie conservatoare. Nimeni care stăpânea Polnorth House nu putea fi altceva, şi răposata domnişoară Amy Tregellis s-ar fi răsucit în mormânt dacă nepoata căreia îi lăsase moştenire comorile ei i-ar fi votat pe laburişti.

— Dar dacă tu crezi să Partidul Laburist e un partid mai bun?, V-

— Nu cred, spuse Teresa. Nu cred că e vreo deosebire între ele. – - Nimic nu putea fi mai cinstit decât asta, am spus.

După două săptămâni de la instalarea noastră la Polnorth House, lady St Loo ne-a făcut o vizită.

Le-a adus cu ea pe sora ei, lady Tressilian, pe cumnata ei, doamna Bigham Charteris, şi pe nepoata ei, Isabella.

După plecarea lor, i-am spus Teresei pe un ton fascinat că nu putea fi adevărat.

Pentru că, vedeţi voi, erau exact aşa cum trebuia să fie cineva ieşit din St Loo Castle. Era ca desprinse dintr-un basm. Cele trei Vrăjitoare şi Fecioara Vrăjită.

Adelaide St Loo era văduva celui de al şaptelea baron. Soţul ei fusese ucis în Războiul Burilor. Cei doi fii ai ei muriseră în războiul de la 1914-1918. Nu lăsaseră în urmă nici un fiu, dar cel mic lăsase o fiică, Isabella, a cărei mamă murise când o născuse. Titlul revenise unui văr, pe atunci rezident în Noua Zeelandă. Al nouălea lord St Loo fu prea încântat să închirieze castelul bătrânei văduve. Isabell crescuse acolo, urmărită de paznicele ei, bunica şi cele două mătuşi. Sora văduvă a lui lady St Loo, lady Tressilian şi cumnata ei văduvi, doamna Bigham Chartris, au venit să locuiască cu ea. Împărţeau cheltuielile, făcând astfel posibil ca Isabella să fie crescută în ceea ce bătrânele doamne considerau a fi casa ei de drept. Aveau toate peste şaptezeci de ani, şi aveau ceva din înfăţişarea a trei ciori negre. Lady St Loo avea o faţă lată şi osoasă, cu un nas vulturesc şi o frunte înaltă. Lady Tressilian era dolofană şi avea o faţă mare şi rotundă, şi ochi mici care licăreau. Doamna Bigham Chartris era slabă, înfăţişarea lor dobândise un fel de efect edwardian, ca şi cum, pentru ele, timpul rămăsese în loc. Purtau bijuterii, cam murdare, neîndoielnic veritabile, prinse pe ele în locuri nepotrivite. De regulă erau în formă de semilună, potcoavă sau stea.

Aşa arătau cele trei doamne bătrâne de la St Loo Castle. Cu ele a venit Isabella – o foarte blondă reprezentatntă a unei fecioare vrăjite. Era înaltă şi subţire, avea faţa lungă şi subţire şi fruntea înaltă, şi un păr drept, de un blond Cenuşiu. Semăna aproape incredibil cu o siluetă desprinsă dintr-un vitraliu pictat într-o epocă timpurie. Nu putea fi numită drăguţă, nici atrăgătoare, dar avea ceva care aproape că putea fi numit frumuseţe – numai că er,a o frumuseţe dintr-un timp de mult apus – o frumuseţe care nu corespundea deloc ideii moderne de frumuseţe. În ea nu exista pic de animaţie, nu avea nici un farmec al coloritului, nici o neregularitate a trăsăturilor. Frumuseţea ei era frumuseţea severă a bunei structuri – a bunei formaţii osoase. Avea un aspect medieval, sever şi auster. Însă faţa

ei nu era lipsită de caracter; avea ceva pe care l-aş putea descrie doar ca nobleţe.

După ce i-am spus Teresei că bătrânele doamne nu puteau fi reale, am adăugat că nici fata nu era reală.

— Prinţesa întemniţată în castelul ruinat? A sugerat Teresa.

— Exact. Ar fi trebuit să vină aici pe un armăsar alb ca laptele, nu într-un Daimler vechi. Am adăugat cu curiozitate: Mă întreb la ce s-o gândi ea.

Căci Isabella vorbise foarte puţin în timpul vizitei oficiale. Şezuse foarte dreaptă, cu un zâmbet dulce, cam visător. Răspunsese politicos la toate remarcile de ordin general care îi fuseseră adresate, dar nu prea am nevoie să întreţină conversaţia întrucât bunica şi mătuşile ei monopolizaseră majoritatea discuţiei. Mă întrebam dacă faptul că venise o plictisea, sau era interesată de ceva nou apărut în St Loo. Mam gândit că viaţa ei trebuie să fi fost monotonă.

Am întrebat curios:

— N-a fost mobilizată deloc în timpul războiului? A stat tot timpul acasă?

— Are doar nouăsprezece ani. A şofat pentru Crucea Roşie de aici de când a terminat şcoala.

— Şcoala? Eram uimit. Vrei să spui că a fost la şcoală? La o şcoală-internat?

— Da. La St. Ninian.

Eram mai mult decât surprins. Căci St. Ninian era o şcoală scumpă şi la zi, un stabiliment care se mândrea cu vederile lui moderne. Nu era în nici un sens o şcoală la modă, de „şlefuire”.

— Ţi se pare uimitor? Întrebă Teresa.

— Da, chiar mi se pare, am spus încetişor. Fata asta îţi dă impresia că n-a fost niciodată plecată de acasă, că a fost crescută într-un mediu medieval care n-are nici o legătură cu secolul douăzeci.

Teresa dădu din cap îngândurată.

— Da, ştiu ce vrei să spui.

Aici interveni şi Robert. Asta dovedea, spuse el, că singurul mediu care conta era mediul de acasă – asta şi firea ereditară.

— Mă întreb, totuşi, la ce se gândeşte ea, am spus.

— Poate că nu gândeşte, a spus Teresa.

Am râs la cuvintele Teresei. Dar în mintea mea am continuat să îmi pun întrebări în legătură cu fata asta ciudată.

La vremea aceea sufeream de o conştienţă aproape morbidă privind propria-mi stare. Întotdeauna fusesem o persoană sănătoasă şi atletică; îmi displăcuseră lucrurile precum boala sau aspectul diform, ba chiar şi să mi se atragă atenţia asupra lor. Fusesem capabil de milă, da, dar mila fusese întotdeuana însoţită de o uşoară repulsie.

Iar acum eu eram un subiect care inspira milă şi repulsie. Un invalid, un infirm, un om zăcând pe un pat, cu membrele răsucite şi cu o pătură trasă peste el.

Aşteptam, cu sufletul strâng, reacţia celorlalţi în faţa stării mele. Indiferent care era ea, în mod invariabil mă deranja dureros. Privirea scurtă, compătimitoare şi amabilă îmi părea oribilă. Nu mai puţin oribil era tactul evident al cuiva care se prefăcea că mă consideră un om absolut normal, că nu observase la mine nimic neobişnuit. Dacă n-ar fi fost voinţa de fier a Teresei, m-aş fi închis în camera mea şi N-aş fi văzut pe nimeni. Dar Teresei nu e uşor să i te împotriveşti atunci când îşi pune ceva în minte. Era hotărâtă să mă împiedice să devin un pusnic. A reuşit să-mi sugereze, fără vorbe, că izolându-mă şi făcând din mine un mister ar fi fost o formă de autoreclamă. Ştiam ce făcea şi de ce făcea asta, şi cu toate astea am reacţionat. M-am decis să-i demonstrez că puteam să suport – indiferent de ce era vorba! Compătimire, tact, extrema amabilitate dintr-un glas, evitarea conştientă a oricărei referiri la boală sau accident, prefăcătoria că eram ca orice alt bărbat – le-am îndurat pe toate cu o figură impenetrabilă.

Reacţia bătrânelor doamne la starea mea nu mi se păruse prea stânjenitoare. Lady St Loo adoptase linia evitării pline de tact. Lady Tressilian, genul matern, nu se putuse abţine să nu manifeste o compasiune maternă. Doamna Bigham Chartris, mai brutală ca gen, dovedise că era conştientă de starea mea doar controlându-se destul de evident, atunci când vorbise de sporturile sângeroase. (Amărâta de ea, nu trebuia să pomenească de vânătoare sau asmuterea copoilor!)

Numai fata, Isabella, mă surprinsese prin faptul că era naturală. Se uitase la mine fără vreo sugestie că trebuie să-şi ia repede privirea de la mine. Mă privise de parcă mintea ei mă înregistra împreună cu ceilalţi din cameră şi cu mobila. Bărbat, peste treizeci de ani, infirm… Un articol dintr-un catalog – un catalog care nu avea nici o legătură cu ea.

După ce terminase cu mine, ochii ei trecură la pianul mare, iar apoi la statueta Calului Tang ce stătea pe o masă. Calul Tang păru să-i stârnească un oarecare interes. M-a întrebat ce era.

I-am spus.

— Îţi place? Am întrebat-o.

Ea se gândi cu atenţie înainte să răspundă. Spuse, dând monosilabei multă greutate, de parcă era importantă, „Da”.

M-am întrebat dacă era înapoiată mintal.

Am întrebat-o dacă îi plăceau caii.

* Mi-a spus că ăsta era primul pe care îl vedea.

— Nu, am spus eu, mă refer la caii adevăraţi.

— Oh, înţeleg. Da, îmi plac. Dar nu-mi permit să vânez.

— Ţi-ar plăcea să vânezi?

— Nu cine ştie ce. Şi pe aici nu prea ai unde.

Am întrebat-o dacă practica sporturi de apă şi mi-a răspuns că da. Atunci lady Tressilian a început să-mi vorbească despre cărţi, şi Isabella se cufundă în tăcere. Am observat că avea o artă foarte dezvoltată – arta de a se odihni. Putea rămâne nemişcată. Nu fuma, nu îşi încrucişa

picioarele, nu şi le legăna, nu-şi găsea de lucru cu mâinile, nu îşi aranja părul. Stătea absolut nemişcată şi dreaptă în scaunul cu spătar înalt, cu mâinile în poală – mâini lungi şi înguste. Era tot atât de imobilă ca şi Calul Tang – el pe masă, ea în scaun. M-am gândit că aveau ceva în comun – erau extrem de decorativi, statici, şi aparţineau unei epoci apuse…

Am râs când Teresa a spus că poate fata nu gândea, dar mai târziu mi-a trecut prin minte că s-ar putea să fie adevărat. Animalele nu gândesc – mintea lor e relaxată, pasivă, până când apare o urgenţă căreia trebuie să-i facă faţă şi s-o rezolve în vreun fel. Gândirea (în sensul speculativ al cuvântului) este un proces extrem de artificial pe care ni l-am însuşit cu oarecare probleme. Ne facem griji despre ce au făcut ieri, şi dezbatem ce avem de făcut azi, şi ce se va întâmpla mâine. Însă ieri, azi şi mâine există total independent de speculaţiile noastre. Pentru noi ele au existat şi vor exista, indiferent ce facem în privinţa asta.

Pronosticurile Teresei privitoare la viaţa noastră în St Loo au fost deosebit de exacte. Aproape imediat am plonjat până la gât în politică. Polnorth House era mare şi întins, iar Domnişoara Amy Tregellis, cu venitul diminuat de impozite, închisese o aripă a lui, prevăzând-o cu o bucătărie separată. Iniţial, lucrul acesta fusese făcut pentru evacuaţii din zonele bombardate. Dar evacuaţii, sosiţi de la Londra în mijlocul iernii, fuseseră incapabili să înghită ororile de la Polnorth House. În St Loo, ca atare, cu magazinele şi bungalourile lui, ar fi putut să îndure viaţa, dar la o milă de oraş, „în lungul uliţei ăleia scârboase şi întortocheate, plină de noroi, şi, n-o să-ţi vină să crezi, dragă, fără lumină, şi unde oricine poate sări asupra ta din spatele unei tufe, ca să nu mai spun de zarzavaturile toate numai noroi scoase din grădină şi de lapte venind direct de la vacă, foarte cald uneori, dezgustător, şi niciodată nu ai la îndemână o cutie cu lapte condensat”, era prea mult pentru doamna Price şi doamna Hardy şi odraslele lor. Au plecat pe furiş în zori luându-şi

progeniturile, şi s-au întors în pericolele Londrei. Erau femei de treabă. Au lăsat locul curat şi un bilet pe masă.

„Vă mulţumim, domnişoară, pentru amabilitatea dumneavoastră, şi ştim că aţi făcut tot ce aţi putut, dar e prea îngrozitor la ţară, şi copii trebuie să meargă pe jos prin noroi la şcoală. Totuşi, vă mulţumim. Sper că am lăsat totul în ordine”.

Ofiţerul cu incartiruirea nu mai încercă. La vremea cuvenită domnişoara Tregellis închirie aripa separată căpitanului Carslake, de orientare conservatoare, care ducea o viaţă foarte activă în serviciul de pază împotriva raidurilor aeriene şi ca ofiţer în trupele de gardă ale Ministerului de Interne.

Robert şi Teresa fură total de acord ca familia Carslake să continue să locuiască acolo. De fapt, era îndoielnic că i-ar fi putut da afară. Dar asta însemna că o mare parte din activitatea preelectorală se centra în şi în jurul lui Polnorth House, precum şi în birourile Partidului Conservator din High Street din St Loo. Trebuie să adaug că şi căpitanul Carslake era agent electoral conservator.

Teresa, după cum prevăzuse, fu atrasă în vârtej. Conducea maşini, distribuia pliante şi încerca să facă propagandă.

Istoria politică recentă a St Loo-ului era nedecisă. Ca staţiune balneară la modă, suprapusă pe un port de pescari, cu împrejurimi agricole, St. Loo era prin tradiţie conservator. Dar caracterul lui se schimbase în ultimii cincisprezece ani. Devenise un centru turistic pe timp de vară, cu mici pensiuni. Avea o colonie mare de bungalouri răspândite ca o erupţie în lungul stâncilor, locuite de artişti. Oamenii care alcătuiau populaţia prezentă erau serioşi, cu înclinaţii artistice, cultivaţi şi, în politică, hotărât roz dacă nu roşii.

< în 1943 avuseseră loc aici alegeri anticipate, cauzate de retragerea lui sir George Borrodaile la vârsta de şaizeci şi nouă de ani după un al doilea infarct. Şi spre groaza

vechilor locuitori, pentru prima dată în istorie, locul în parlament fusese câştigat de un laburist.

— Reţineţi, spuse căpitanul Carslake legănându-se pe călcâie în timp ce o punea la curent pe Teresa cu istoria trecută, şi pe mine, de altfel, nu spun că n-am căutat-o cu lumânarea.

Carslake era un omuleţ slab, brunet, cu aspect cabalin, cii ochi tăioşi. Fusese făcut căpitan în 1918. Era competent în politică şi îşi cunoştea treaba.

Trebuie să înţelegeţi că în ce mă priveşte sunt un începător în politică – nu i-am înţeles niciodată cu adevărat jargonul. Relatarea mea privitoare la alegerile din St Loo este, probabil, extrem de inexactă. Ea are aceeaşi relaţie cu realitatea pe care o au copacii pictaţi de Robert cu copacii adevăraţi. Copacii din tablourile lui Robert nu seamănă deloc cu copacii din realitate. După părerea mea, nici măcar nu pot fi recunoscuţi ca fiind copaci, dar ei sunt ideea lui Robert Despre copaci. Iar relatarea mea despre politica din St Loo este impresia mea despre alegerile politice. Probabil că un politician nu le-ar recunoaşte ca atare. Aş spune că am să redau greşit termenii şi procedura. Dar pentru mine alegerile au fost doar un fundal neimportant şi confuz pentru o siluetă în mărime naturală – John Gabriel.

Capitolul IV Numele lui John Gabriel a fost pomenit prima dată în seara în care Carslake îi explica Teresei că, privitor la rezultatul alegerilor locale anticipate, o căutaseră cu lumâbnarea.

Canditatul Partidului Conservator fusese James Bradwell din Torington Park. Era rezistent al districtului, avea ceva bani, şi principii sănătoase. Era un om cu un caracter integru. Avea şaizeci şi doi de ani, era lipsit de patos intelectual sau reacţii rapide, nu avea plăcerea vorbirii în public şi era neajutorat când era hărţuit cu întrebări.

— Era jalnic pe un podium, spuse Carslake. Absolut jalnic. Ăăă şi ah ăăm – se bloca pur şi simplu. Noi îi scriam

discursurile, fireşte, şi, pentru întrunirile importante, întotdeauna aveam un bun vorbitor la îndemână. Acum zece ani ar fi fost în regulă. Un tip bun şi cinstit, localnic, integru, şi un gentleman. Dar în ziua de azi se cere mai mult decât atât!

— Se cere minte? Am sugerat.

Carslake părea să nu se gândească prea mult la minte.

— Se cere un tip şiret, alunecos, care cunoaşte răspunsurile, care intră rapid pe sub piele. Şi fireşte, alegătorii vor pe cineva care să le promită marea cu sarea. Un tip demodat precum Bradwell e prea conştiincios ca să facă aşa ceva. El nu o să le spună că toţi vor avea case, că războiul se va sfârşi mâine, şi că toate femeile o să aibă încălzire centrală şi maşină de spălat. Şi, desigur, pendulul începuse să oscileze. Eram de prea mult timp la conducere. Se cerea o schimbare. Celălalt tip, Wilbraham, era un tip competent, serios, fusese director de şcoală, era invalid de război, a pedalat pe ce avea să se facă pentru foştii combatanţi, şi a încins spiritele cu obişnuitele teme ale naţionalizării şi programelor de sănătate. Ce vreau să spun e că şi-a expus foarte bine materialul. A câştigat cu o majoritate de peste două mii. Un lucru ca I 'ţ ăsta se întâmpla pentru prima dată în St Loo. Ne-a zguduit zdravăn pe toţi. De data asta trebuie să ne prezentăm mai bine. Trebuie să-1 scoatem din cursă pe Wilbrahâm.

— E simpatizat?

— Aşa şi aşa. Nu cheltuieşte mulţi bani pentru district, dar e conştiincios şi are un fel de a fi plăcut. Nu va fi prea uşor să-1 învingem. Trebuie să ne mobilizăm în toată ţara.

— Nu credeţi că vor câştiga laburiştii?

Înaintea alegerilor din 1945 eram neîncrezător cu privire la o astfel de posibilitate.

Carslake a spus că bineînţeles că laburiştii nu vor câştiga, tot comitatul îl susţinea puternic pe Churchill.

— Dar în ţară nu o să avem aceeaşi majoritate. Depinde, fireşte, votul în favoarea liberărilor. Între noi fie spus,

doamnă Norreys, nu m-ar mira să asistăm la o mare creştere a voturilor în favoarea liberalilor.

M-am uitat pe furiş la Teresa. Încerca să-şi ia figura unei persoane interesate de politică.

Carslake spuse vesel:

— Trebuie să muncim cu toţii din greu.

Se uită la mine cu subînţeles. M-am oferit pe loc să expediez scrisori.

— Încă îmi pot folosi braţele, am spus.

Păru imediat încurcat şi începu iarăşi să se legene pe călcâie.

— Splendid, spuse el. Splendid. Unde ai păţit-o? În Africa de Nord?

I-am spus că o păţisem pe şoseaua Harrow. Asta 1-a dat gata. Stânjeneala lui era atât de acută încât părea materială.

Prinzându-se de un pai, se întoarse spre Teresa.

— Ne va ajuta şi soţul dumitale?

Teresa clătină din cap.

— Mă tem că e comunist, spuse ea.

Nici dacă ar fi spus că Robert era un şarpe veninos nu l-ar fi putut tulbura mai mult pe Carslake. Era absolut răvăşit.

— Vedeţi, explică Teresa, el e artist.

Carslake se mai lumina puţin. Artiştii, scriitorii, alţii ca ei mai treacă-meargă…

— Înţeleg, spuse el. Da, înţeleg.

— Şi cu asta Robert a scăpat, mi-a spus Teresa după aceea.

I-am spus că era o femeie lipsită de scrupule. Când a venit Robert, Teresa 1-a informat despre crezul lui politic.

— Dar eu n-am fost niciodată membru al Partidului Comunist, protestă el. Însă îmi plac ideile lor. Cred că toată ideologia este bună.

— Exact, spuse Teresa. Asta i-am spus şi eu lui Carslake. Din când în când îl vom lăsa pe Karl Marx deschis pe braţul

fotoliului tău, şi aşa să fii sigur că nu-ţi mai cere nimeni să faci ceva.

— Asta e foarte bine, Teresa, spuse cu îndoială Robert. Dar dacă mă cooptează partea cealaltă?

Teresa îl linişti.

— Nu te vor coopta. Din câte îmi dau eu seama, laburiştii sunt chiar mai înspăimântaţi de comunişti decât sunt torii*.

— Mă întreb cum arată candidatul nostru, am spus. Căci Carslake fusese cam evaziv pe această temă. Teresa îl întrebase dacă sir James avea să candideze iar, şi Carslake clătinasfe din cap.

— Nu, nu de data asta. Trebuie să dăm o bătălie mare. Nu ştiu cum va merge. Arăta foarte necăjit. Candidatul nostru nu e de prin părţile astea.

— Cine e?

* Tori = conservatori (lb. Engleză)

— Un anume maior Gabriel. E decorat cu Ordinul Victoria.

— In războiul ăsta? Sau în cel trecut?

— Oh, în ăsta. E foarte tinerel. Are doar treizeci şi patru de ani. Are un dosar de război excelent. A primit Ordinul Victoria pentru „Calm neobişnuit, eroism şi devotament”. A fost la comanda unei baterii de artilerie grea sub focul constant al inamicului în timpul atacului de la Salermo. Toţi din subordinea lui au fost omorâţi, şi deşi rănit, a menţinut singur poziţia până s-a terminat muniţia. Apoi s-a retras spre poziţia principală, a ucis mai mulţi inamici cu grenade de mână şi 1-a târât pe singurul supravieţuitor din brigada lui, care era grav rănit, într-un loc sigur. Frumos spectacol, nu? Din păcate, nu-i prea arătos – e un tip mărunt, insignifiant.

— Cum va trece testul platformei publice? Am întrebat.

Faţa lui Carslake se lumină.

— Oh, aici e foarte bun. Absolut lunecos, dacă înţelegi ce vreau să spun. Iute ca fulgerul. E bun şi la stârnit râsul. O parte din discurs e cam ieftină… O clipă, faţa lui Carslake trădă un uşor dezgust. Am intuit că el era un bun

conservator, unul autentic, care prefera plictiseala acută amuzamentului ieftin, de efect. Dar la mase merge – oh, da, merge. Fireşte, a adăugat el, n-are nici un trecut…

— Vrei să spui că nu e din Cornwall? Am întrebat. De unde vine?

— Ca să fiu sincer, habar n-am… Nu vine de nicăieri anume, dacă ştii la ce mă refer. O să păstrăm tăcerea în privinţa asta. Îi dăm tare cu războiul, cu faptele lui de vitejie, tot tacâmul. Poate reprezenta cu brio, să ştii, omul de rând – englezul simplu. Fireşte, nu e genul nostru obişnuit… Mă tem că lady St Loo nu e chiar de acord.

Teresa întrebă cu delicateţe dacă avea vreo importanţă ca lady St Loo să fie de acord. Reieşi că avea. Lady St Loo era şefa Asociaţiei Femeilor Conservatoare, iar Femeile Conservatoare erau o forţă în St Loo. Ele conduceau, ele aranjau, Ele puneau la cale lucrurile, şi tot ele, aşa spunea Carslake, aveau o mare influenţă asupra voturilor femeilor. Votul femeilor, spunea el, era întotdeauna o problemă spinoasă.

Apoi se însenină puţin.

— Există un motiv pentru care sunt optimist în privinţa lui Gabriel, spuse el. Se înţelege cu femeile.

— Dar cu lady St Loo nu?

Lady St Loo, spuse Carslake, s-a purtat foarte corect în privinţa asta… Ea a recunoscut cinstit că e de modă veche. Dar va susţine cu toată inima orice partidul credea că era necesar.

— În definitiv, spuse cu tristeţe Carslake, vremurile s-au schimbat. Pe timpuri aveam gentlemani în politică. Acum au rămas extrem de puţini. Aş fi dorit ca tipul ăsta să fie un gentleman, dar nu e, aşa că asta e. Dacă nu putem avea un gentleman, e bine că avem măcar un erou.

Ceea ce, i-am spus eu Teresei după plecarea lui, era practic o epigramă.

Teresa a zâmbit. Apoi a spus că îi părea rău pentru maiorul Gabriel.

— Cum crezi că arată? A întrebat ea. De-a dreptul groaznic?

— Nu ştiu cum arată, dar aş zice că e un tip de treabă.

— Pentru că e decorat cu Ordinul Victoria?

— Nu, nici vorbă. Poţi primi Ordinul Victoria doar pentru că ai fost nesăbuit, sau chiar că ai fost pur şi simplu tâmpit. Ştii, mereu s-a spus că bătrânul Freddy Elton a căpătat Ordinul Victoria pentru că a fost prea prost ca să-şi dea seama când să se retragă dintr-o poziţie avansată. El habar-n-avea că toţi ceilalţi plecaseră.

— Nu fi caraghios, Hugh. De ce crezi că acest Gabriel e o persoană cumsecade?

— Pur şi simplu pentru că nu-1 place Carslake. Singurul om pe care Carslake l-ar plăcea ar fi un tip îngrozitor de scorţos.

I

— Asta înseamnă că nu-1 placi deloc pe bietul Carslake!

— Fără „bietul”. Munca asta i se potriveşte lui Carslake ca o mănuşă. Şi ce muncă!

— Crezi că e mai rea ca oricare alta? E o muncă grea.

— Da, asta e adevărat. Dar dacă îţi petreci toată viaţa calculând ce efect are asta asupra aceleia, vei sfârşi prin a nu şti ce sunt în realitate asta şi aceea.

— Ruptura de realitate?

— Da, nu la asta se reduce până la urmă politica? Ce vor crede oamenii, ce vor susţine, ce pot fi făcuţi să creadă. Niciodată fapte concrete.

— Oh, câtă dreptate am să nu iau politica în serios! Spuse Teresa.

— Tu întotdeauna ai dreptate, Teresa, i-am spus şi i-am trimis o bezea.

Eu personal nu l-am văzut pe candidatul conservatorilor până la marea întrunire de la Drill Hali.

Teresa îmi procurase un tip de pat rabatabil de invalid, cu roţi, ultimul răcnet al tehnicii. Puteam să fiu scos pe terasă cu el şi să stau întins într-un loc adăpostit şi însorit. Mai

apoi, pe măsură ce m-am obişnuit cu patul, sau scaunul, dacă vreţi, am fost dus, ocazional, în St Loo. Întrunirea de la Drill Hali avea loc după-amiază, şi Teresa a aranjat să fiu prezent şi eu. Avea să mă amuze, m-a asigurat ea. I-am replicat că avea idei ciudate despre amuzament.

— Ai să vezi că o să te distrezi pe cinste văzându-i pe toţi cât de în serios se iau, mi-a spus Teresa. În plus, am să port pălăria.

Teresa, care nu purta niciodată pălărie decât la nunţi, făcuse o incursiune până la Londra şi se întorsese cu genul de pălărie care, conform spuselor ei, i se potrivea unei femei conservatoare.

— Şi cum trebuie să fie o pălărie ca să fie potrivită pentru o femeie conservatoare? Am întrebat.

Teresa îmi răspunse în detaliu.

Pălăria trebuia să fie dintr-un material bun, nu demodată, dar nici prea modernă. Trebuia să stea bine pe cap şi nu trebuia să fie frivolă.

Scoase apoi pălăria, şi ea era într-adevăr ceea ce spusese Teresa că trebuia să fie.

Şi-o puse, iar Robert şi cu mine am aplaudat.

— Ea naibii de bună, Teresa, spuse Robert. Te face să arăţi serioasă şi de parcă ai avea un scop în viaţă.

Aşadar, veţi înţelege că gândul de a o vedea pe Teresa stând pe podium cu pălăria pe cap mă ademenea irezistibil spre Drill Hali.

Drill Hali era plin ochi cu persoane în vârstă cu aspect prosper. Toţi cei sub patruzeci de ani se bucurau (în mod înţelept, după părerea mea) de plăcerile litoralului. În timp ce scaunul meu de invalid era împins de către un băiat spre o poziţie avantajoasă aproape de perete, lângă scaunele din faţă, mă gândeam la utilitatea acestui tip de întruniri. Era sigur că toţi din această sală aveau să-i voteze pe conservatori. Mitingul oponenţilor noştri se ţineau la Şcoala de Fete. Probabil că şi ei aveau o sală plină, de suporteri

consecvenţi. Cum era, deci, influenţată opinia publică? Prin trucul megafoanelor? Prin întruniri în aer liber?

• Speculaţiile fură întrerupte de foiala unui mic grup de persoane care venea spre podiumul pe care nu se aflau decât scaune, o masă, şi un pahar cu apă.

Persoanele şuşotiră, gesticulară, şi, în cele din urmă, se instalară în locurile corespunzătoare. Teresa, cu pălărie, fu împinsă în rândul doi, printre personalităţile de importanţă minoră.

Preşedintele, mai mulţi gentlemeni bătrâni şi nesiguri pe picioare, vorbitorul de la centru, lady St Loo şi alte două femei şi candidatul se instalară în rândul din faţă.

Preşedintele începu să vorbească cu un glas tremurător, cam plăpând. Îngână platitudini care, practic, erau de neauzit. Era un general foarte bătrân care luptase cu distincţie în Războiul Burilor. (Sau poate al Crimeei? M-am întrebat răutăcios). Indiferent în care, trebuie că avusese loc cu mult timp în urmă. Lumea despre care mormăia el nu mai exista… Glasul subţirel şi dulceag se opri, izbucniră aplauze spontane şi entuziaste. În Anglia, aplauzele sunt întotdeauna oferite unui prieten care a rezistat testului timpului… Toată lumea din St Loo îl cunoştea pe bătrânul general S. Se spunea că era un băiat grozav, din vechea şcoală.

După cuvintele introductive, generalul S. Prezentă adunării un membru al noii şcoli, candidatul Partidului Conservator, maiorul Gabriel, decorat cu Ordinul Victoria.

Atunci am auzit-o pe lady Tressilian, pe care am descoperit-o pe neaşteptate în ultimul scaun din rândul de lângă mine, oftând adânc şi suflând acid:

— Păcat că are picioare atât de banale.

Am ştiut imediat ce voia să spună. Totuşi, dacă m-aţi întreba ce e banal sau nu la un picior, n-aş fi în stare nici mort să vă şpun. Gabriel nu era un bărbat înalt. Aş spune că avea picioare normale pentru înălţimea lui – nu erau nici nepotrivit de lungi, nici nepotrivit de scurte. Costumul lui

era bine croit. Cu toate astea, indiscutabil, picioarele acelea îmbrăcate în pantaloni nu erau picioarele unui gentleman. Să stea oare esenţa rafinamentului în structura şi ţinuta membrelor inferioare?

Faţa lui Gabriel nu-1 trăda, era o faţă urâtă dar foarte interesantă, cu ochi remarcabili de frumoşi. Picioarele îl trădau de fiecare dată.

— Se ridică în picioare, zâmbi (un zâmbet fermecător), deschise gura şi vorbi cu un glas plat, cu un uşor accent cockney*.

* cocknev = accent din mahalalele londoneze.

Vorbi douăzeci de minute – şi vorbi bine. Nu mă întrebaţi ce a spus. Aş zice că a spus obişnuitele lucruri – şi le-a spus mai mult sau mai puţin în maniera obişnuită. Dar a trecut rampa. Omul ăsta avea ceva dinamic. Uitai cum arăta, uitai că avea un glas urât şi cu accent. Căpătai în schimb o impresie puternică de seriozitate – de minte care avea un. Singur scop. Simţeai că tipul ăsta era hotărât să-şi dea toată silinţa. Sinceritate – asta era, sinceritate.

Simţeai, da, că îi păsa. Îi păsa de problema locuinţelor, îi păsa de cuplurile tinere care nu îşi puteau întemeia o gospodărie, îi păsa de militarii care fuseseră mulţi ani peste mări şi acum se întorseseră acasă, îi păsa de asigurarea siguranţei industriale, de stăvilirea şomajului. Ţinea cu disperare să-şi vadă ţara prosperă, pentru că acea prosperitate avea să însemne fericirea şi bunăstarea fiecărei părticele componente a acelei ţări. Când şi când, absolut pe neaşteptate, lansa un flash de umor ieftin, uşor de înţeles. Erau glume evidente, tocmai pentru că erau atât de familiare. Dar ceea ce conta cu adevărat nu era umorul lui ci seriozitatea lui. Când războiul avea să fie în sfârşit terminat, când Japonia avea să fie scoasă din joc, avea să vină pacea şi atunci avea să fie vital să se atace miezul lucrurilor. El, dacă era ales, intenţiona să intre în miezul problemelor…

Asta a fost tot. Mi-am dat seama că a fost în întregime o performanţă personală. Nu vreau să spun că a ignorat sloganurile partidului, nu le-a ignorat. A spus toate lucrurile concrete, a vorbit despre lider cu admiraţia şi entuziasmul cuvenite, a menţionat Imperiul. A fost în întregime corect. Dar erai chemat să susţii nu atât candidatul Partidului Conservator cât pe maiorul John Gabriel care avea de gând să rezolve lucrurile, şi care ţinea, în mod pătimaş, ca ele să fie rezolvate.

Auditoriul îl plăcu. Fireşte, venise pregătit să-1 placă. Erau conservatori până la unul, dar am avut impresia că l-au plăcut mai mult decât crezuseră că o să-1 placă. Păreau chiar să se trezească un pic. Şi mi-am spus în sinea mea, destul de încântat de propria-mi idee: „Fireşte, omul este un dinam”.

După aplauze, care au fost cu adevărat entuziaste, a fost prezentat vorbitorul de la centru. El a spus toate lucrurile potrivite, a făcut pauzele potrivite, a obţinut râsetele potrivite la momentele potrivite. Trebuie să mărturisesc că atenţia mea a slăbit.

Întrunirea s-a sfârşit cu obişnuitele formalităţi.

În timp ce toată lumea s-a ridicat şi a început să se prelingă afară din sală, lady Tressilian a venit lângă mine. Avusesem dreptate – era un înger păzitor. A spus cu glasul ei gâfâit, astmatic:

— Dumneata ce crezi? Te rog să-mi spui ce crezi.

— E bun, am spus. Hotărât, e bun!

— Mă bucur mult că gândeşti aşa.

M-am întrebat de ce să fi contat pentru ea părerea mea. Mă lămuri parţial când îmi spuse:

— Ştii, eu nu sunt atât de deşteaptă ca Addie sau ca Maud. N-am studiat niciodată cu adevărat politica – eu sunt demodată. Nu-mi place ideea ca un membru în parlament să fie plătit. Niciodată nu m-am obişnuit cu asta. Ar trebui să fie o problemă de a-ţi servi ţara – nu de a fi recompensat.

— Nu-ţi poţi permite întotdeauna să-ţi serveşti ţara, lady Tressilian, am subliniat eu.

— Nu, ştiu asta. Nu în ziua de azi. Dar cred că e o ruşine. Legiuitorii noştri ar trebui să fie aleşi din clasa care nu are nevoie să muncească pentru a trăi, clasa care poate fi cu adevărat indiferentă faţă de câştig.

M-am întrebat dacă să-i spun: „Draga mea doamnă, dumneata vii direct din Arca lui Noe!”

Dar era interesant să găseşti un buzunar al Angliei în care vechile idei mai supravieţuiesc încă. Clasa conducătoare. Clasa guvernantă. Clasa superioară. Toate fraze nesuferite. Şi totuşi, să fim sinceri, nu există un strop de adevăr în ele?

Lady Tressilian continuă:

— Tatăl meu a fost în parlament, să ştii. A fost deputat de Garavissey timp de treizeci de ani. I s-a părut un lucru foarte obositor, dar a considerat că asta era datoria lui.

Ochii mi s-au abătut spre podium. Maiorul Gabriel vorbea cu lady St Loo. Picioarele lui nu se simţeau deloc „în largul lor”. Credea oare maiorul Gabriel că era de datoria lui să candideze pentru parlament? Tare mă îndoiam.

— M-am gândit că părea foarte sincer, spuse lady Tressilian urmărindu-mi privirea. Dumneata nu?

— Tocmai asta m-a izbit.

— Şi a vorbit atât de frumos despre dragul domn Churchill… Cred că nu încape îndoială că toată ţara îl susţine cu tărie pe domnul Churchill. Nu eşti de acord?

Eram de acord. Sau, mai degrabă, credeam că conservatorii aveau să revină la putere cu o mică majoritate.

Teresa a venit lângă mine, şi a apărut şi băiatul meu, pregătit să împingă.

— Te-ai distrat? Am întrebat-o pe Teresa.

— Da, m-am distrat.

— Ce părere ai despre candidatul nostru?

Nu mi-a răspuns până am ieşit din sală. Apoi a spus:

— Nu ştiu.

Capitolul V L-am cunoscut pe candidat două zile mai târziu când a venit să discute cu Carslake. Carslake 1-a adus la noi, la un pahar.

Au apărut nişte probleme legate de activitatea parohială şi Teresa a ieşit cu Carslake să le rezolve.

M-am scuzat faţă de Gabriel că nu puteam să mă ridic, şi i-am indicat unde erau băuturile, invitându-1 să se servească. Am observat că şi-a turnat o tărie, fără sifon.

Mi-a adus-o şi pe a mea, spunându-mi:

— Războiul, cumva?

— Nu, Harrow Road. De acum ăsta ajunsese răspunsul meu standard, şi găseam un oarecare amuzament în reacţiile diverse care îl urmau. Gabriel se amuză foarte tare.

— E păcat să spui asta, remarcă el. Zici pas unei averi.

— Te aştepţi să inventez vreo poveste eroică?

— Să spui doar „Am fost în Africa de Nord", sau în Burma, sau oriunde chiar ai fost. Ai fost în străinătate?

— Alamein şi prin împrejurimi.

— Atunci asta e. Menţionează Alamein. E suficient atât, nimeni nu va cere amănunte, îşi vor închipui că ştiu despre ce e vorba.

— Merită?

Reflectă o clipă.

— Ei bine, merită la femei. Lor le place la nebunie un erou rănit.

— Ştiu, am spus cu amărăciune.

— Dădu din cap cu înţelegere.

— Da. Trebuie că eşti la pământ uneori. Pe aici sunt o grămadă de femei. Îşi luă paharul gol. Te deranjează dacă îmi mai torn unul?

L-am îndemnat să se servească.

— Mă duc la cină la castel, explică el. Vrăjitoarea aia bătrână mă bagă în răcori.

S-ar fi putut să fim prieteni foarte buni cu lady St Loo, dar îmi închipui că ea ştia foarte bine că nu eram. John Gabriel

arareori făcea vreo greşeală.
— Lady St Loo? Am întrebat. Sau toate trei?
— Cea bătrână nu mă deranjează. Ea e genul pe care poţi să-1 aduci unde vrei, iar doamna Bigham Charteris e practic un cal. Nu trebuie decât să nechezi la ea. Dar muierea aia St Loo e genul care vede prin tine ca prin sticlă. Pe ea nu poţi s-o prosteşti!
— Nici n-aş încerca.
Gabriel continuă gânditor:
— Ştii, când dai de un aristocrat adevărat eşti mort. Nu poţi face nimic.
— Nu cred că te înţeleg.
El zâmbi.
— Ei bine, într-un fel, sunt în tabăra greşită.
— Vrei să spui că, în politică, nu eşti un adevărat conservator?
— Nu, nu. Vreau să spun că nu sunt genul lor. Lor le plac, nu se pot abţine să nu le placă, tipii din vechea şcoală. Fireşte că în ziua de azi nu prea au de ales, aşa că trebuie să se mulţumească cu bolnavi ca mine. Adăugă gânditor: Bătrânul meu era instalator… şi nici măcar un instalator foarte bun.
Se uită la mine şi îmi făcu cu ochiul. Am rânjit. În clipa aceea am căzut pradă farmecului lui.
— Da, spuse el, locul meu adevărat e printre laburişti.
— Dar dumneata nu crezi în programul lor, nu-i aşa?
Mi-a răspuns cu nonşalanţă.
— Oh, eu nu am crezuri. La mine este o problemă de pur interes. Trebuie să am o slujbă. Războiul e ca şi terminat, curând lucrurile vor reintra în matca lor. Întotdeauna M-am gândit că mi-aş putea face un nume în politică. Să vezi dacă nu o să fie aşa.
— Deci de asta eşti conservator? Preferi să fii în partidul care va fi la putere?
— Doamne Sfinte! Doar nu crezi că vor câştiga conservatorii?

I-am spus că eram convins că vor câştiga. Cu o mică majoritate.

— Prostii, spuse el. Laburiştii vor mătura toată ţara, cu o majoritate zdrobitoare.

— Dar atunci… dacă asta crezi…

M-am oprit.

— De ce nu vreau să fiu de partea învingătorilor? A rânjit. Dragul meu, de asta nu sunt în Partidul Laburist. Nu vreau să fiu înghiţit de mulţime. Locul meu e în opoziţie. În definitiv, ce e Partidul Conservator? Luat în mare, e cea mai îmbâcsită adunătură de gentlemani ineficienţi amestecaţi cu afacerişti fără simţ practic. Sunt neajutoraţi. N-au o platformă program, sunt trecuţi toţi de şaizeci de ani. Oricine cu cât de cât abilitate va sări în ochi de la o poştă. Urmăreşte şi ai să vezi. Am să ţâşnesc ca o rachetă.

— Dacă ai să intri în parlament?

— Oh, nici vorbă că am să intru.

L-am privit curios.

— Chiar crezi?

Rânji din nou.

— Dacă nu-mi dau în petic. Am şi eu punctele mele slabe. Dădu pe gât restul din pahar. În principal femeile. Trebuie să mă ţin departe de femei. Pe aici, n-o să fie greu. Deşi există o bucăţică bună la St Loo Arms. Ai dat de ea? Ochii îi căzură pe trupul meu mutilat. Scuze, fireşte că nu. Adăugă cu ceea ce părea un simţământ autentic: Nenorocită soartă.

Era primul semn de compasiune care nu mă revolta. Venea cât se poate de firesc.

L-am întrebat:

— Spune-mi, îi vorbeşti aşa şi lui Carslake?

— Tâmpitul ăla? Doamne Sinte, nu!

De atunci m-am tot întrebat de ce din prima dupăamiază Gabriel alesese să fie atât de sincer cu mine. Concluzia la care am ajuns este că se simţea foarte singur. Dădea un spectacol foarte bun, dar nu prea avea ocazia să se relaxeze între acte. Şi mai ştia că un invalid imobil sfârşeşte

întotdeauna prin a accepta rolul de ascultător. Eu aveam nevoie de distracţie. John Gabriel era foarte dornic să-mi furnizeze distracţia ducându-mă în culisele vieţii lui. În plus, era din fire un om sincer.

L-am întrebat curios cum se purta lady St Loo cu el.

— Minunat, spuse el. Absolut minunat – fi-i-ar ochii ai dracului! Asta e una din căile prin care îmi intră pe sub piele. Nu ai nimic de care să te legi, îşi cunoaşte bine lecţia. Babornițele astea dacă vor să fie necioplite, apăi sunt atât de necitoplite încât îţi taie răsuflarea, iar dacă nu vor, nici nu le poţi face să fie.

M-am mirat puţin de vehemenţa lui. Nu înţelegeam de ce conta atât pentru el faptul că o doamnă bătrână ca lady Loo era sau nu nepoliticoasă cu el. De bună seamă că ea nu conta câtuşi de puţin. Ea aparţinea unei epoci apuse.

I-am spus-o şi mi-a aruncat o privire piezişă.

— N-ai cum să înţelegi, îmi spuse el.

— Nu, cred că n-aş putea să înţeleg.

Îmi spuse foarte liniştit:

— Mă consideră un gunoi.

— Dragă colega!

— Felul în care se privesc… Se uită prin tine. Tu nu contezi. Nu eşti acolo. Pentru ele, nu exişti. Eşti doar băiatul cu ziarele, sau băiatul care aduce peştele.

Am ştiut atunci că trecutul lui Gabriel era încă viu. Mai persista încă amintirea vreunei bădărănii faţă de fiul instalatorului.

Mi-a luat vorba din gură.

— Oh, da, spuse el. O ştiu. Am conştiinţă de clasă. Le urăsc pe femeile astea din. Clasa de sus. Mă fac să simt că orice aş face n-am să ajung acolo – că pentru ele am să rămân mereu un gunoi. Vezi dumneata, ele ştiu foarte bine ce sunt eu de fapt.

Eram uimit. Acea întrezărire de resentiment profund era total neaşteptată. În el exista ură – o ură adevărată şi

implacabilă. M-am întrebat ce anume incident din trecut mai fermenta încă în subconştientul lui John Gabriel.

— Ştiu că ele nu contează, spuse el. Ştiu că vremea lor a apus. Ele trăiesc, pe cuprinsul întregii ţări, în case care stau să se dărâme, din venituri care s-au redus practic la zero. Multe din ele abia dacă au ce mânca. Trăiesc din legumele din grădină. De cele mai multe ori se ocupă singure de gospodărie. Dar au ceva pe care tu nu-1 ai, n-ai să-1 ai niciodată – un anume afurisit de sentiment de superioritate. Sunt tot atât de bun ca ele, în unele privinţe chiar mai bun, dar când sunt cu ele nu mă simt aşa.

Se întrerupse şi râse scurt.

— Nu mă băga în seamă. Nu fac decât să dau drumul la supapă. Se uită pe fereastră. Un castel din turtă dulce – trei corbi care croncăne – şi o fată ca un băţ, atât de îngâmfată că nu găseşte o vorbă să-ţi spună. E genul care simte un bob de mazăre prin toate saltelele.

Am zâmbit. – - întotdeauna am fost de părere că „Prinţesa şi Bobul de Mazăre" e un basm cam exagerat, am spus.

El se agăţă de un cuvânt.

— Prinţesa! Aşa se poartă, aşa o tratează. Ca cineva cu sânge regal ieşit dintr-o poveste. Dar ea nu e prinţesă, e o fată obişnuită în carne şi oase.

Teresa şi Carslake se întoarseră în acel moment. La un moment dat Carslake şi Gabriel plecară.

— Aş fi vrut să nu plece, spuse Teresa. Mi-ar fi plăcut să stau de vorbă cu el.

— Am senzaţia că o să-1 vedem destul de des, am spus.

Ea se uită la mine.

— Te interesează, spuse ea. Nu-i aşa?

Am reflectat.

— Este pentru prima dată, spuse Teresa, pentru primaprima dată de când am venit aici când văd că te interesează ceva.

— Trebuie că înclinaţia mea spre politică e mai mare decât am crezut.

— Oh, nu e vorba de politică. Te interesează omul ăsta.
— E categoric o personalitate dinamică, am recunoscut. Păcat că e atât de urât.
— Presupun că e urât. Adăugă gânditoare: Deşi e foarte atrăgător.
Eram uluit.
Teresa spuse:
— Nu te uita aşa la mine. Este atrăgător. Orice femeie ţi-ar spune-o.
— Ei bine, mă uimeşti. Nu m-aş fi gândit de loc că e genul de bărbat pe care femeile îl găsesc atrăgător.
— Te-ai fi înşelat.
Capitolul VI A doua zi Isabella Charteris veni la căpitanul Car-
— Tmslake cu un bilet de la lady St Loo. Eu eram pe terasă, la soare. După ce dădu biletul, se întoarse pe terasă şi, la un moment dat, se aşează lângă mine pe o bancă de piatră…
Dacă ar fi lady Tressilian aş fi suspectat amabilitatea faţă de un amărât de infirm, dar Isabella nu era câtuşi de puţin preocupată de mine. Şezu un timp într-o tăcere absolută. Apoi spuse că îi plăcea soarele.
— Şi mie, am spus. Totuşi, nu eşti prea bronzată.
— Eu nu mă bronzez.
Pielea ei era încântătoare în lumina clară – avea o albeaţă de magnolie. I-am observat ţinuta mândră a capului, înţelegeam de ce Gabriel o numise prinţesă.
Gândul la el m-a făcut să spun:
— Maiorul Gabriel a luat aseară cina cu noi, nu-i aşa?
— Da.
— Ai fost la întrunirea ţinută de el la Drill Hali?
— Da.
— Nu te-am văzut.
— Stăteam în rândul al doilea.
— Ţi-a plăcut?
Ea reflectă.

— Nu.
— Atunci de ce te-ai dus?
Se gândi din nou o clipă înainte de a răspunde.
— E unul din lucrurile pe care trebuie să le facem.
Eram curios.
— Îţi place să trăieşti aici? Eşti fericită?
— Da.
M-a izbit dintr-o dată cât de ciudat era să primeşti răspunsuri monosilabice. Majoritatea oamenilor elaborează.
Răspunsul normal ar fi: „îmi place la nebunie să fiu la mare”, sau „Aici e casa mea…” sau „îmi place la ţară”… Fata asta se mulţumea să spună „Da”. Dar acel „Da” era plin de forţă. Însemna cu adevărat da. Era o consimţire fermă şi hotărâtă. Ochii i se îndreptaseră spre castel şi pe buze îi apăruse un zâmbet ca o părere.
Am ştiut atunci de cine îmi amintea. Semăna cu acele fecioare de pe Acropole din secolul al cincilea I. C. Avea acelaşi zâmbet diafan, nepământesc…
Aşadar, Isabella Charteris era fericită să trăiască la castel cu trei femei bătrâne. Şezând aici la soare, privind spre castel, era fericită. Aproape că simţeam fericirea tăcută şi încrezătoare care o stăpânea. Şi, pe neaşteptate, mi s-a făcut frică-frică pentru ea.
— Întotdeauna ai fost fericită, Isabella?
Dar cunoşteam răspunsul înainte ca el să vină, cu toate 'că ea se gândi puţin înainte de a spune „Da”.
— Şi la şcoală?
— Da.
Nuştiu de ce dar nu mi-o puteam imagina pe Isabella la şcoală. Nu semăna câtuşi de puţin cu un produs obişnuit al unui pension englezesc.
Pe terasă veni în fugă o veveriţă maronie. Se ridică în două lăbuţe şi se uită la noi. Vorbi un timp pe limba ei, apoi ţâşni şi urcă într-un copac.
Am avut brusc sentimentul că un univers caleidoscopic se răsturnase, alcătuind un nou model. Ce vedeam eu acum

era modelul unei lumi sensibile în care existenţa era totul, gândul şi speculaţia nimic. Aici erau dimineaţă şi seară, zi şi noapte, mâncare şi băutură, frig şi căldură – mişcare, scop, conştienţă care totuşi nu ştia că era conştienţă. Asta era lumea veveriţelor, a ierbii verzi răsărind şi înălţându-se cu perseverenţă, a copacilor, trăind şi respirând. Şi, ciudat, şi eu, epava unui bărbat, îmi puteam găsi locul în această lume…

Pentru prima dată de la accident am încetat să mă răzvrătesc… amărăciunea, frustrarea, conştienţa morbidă de propria-mi stare mă părăsiră. Nu mai eram Hugh Norreys, azvârlit de pe poteca bărbăţiei lui active şi pline de scopuri. Eram Hugh Norreys, infirmul, conştient de razele soarelui, de o lume care respira, de ritmul propriei mele respiraţii, de faptul că asta era o zi din eternitate care îşi urma drumul spre somn…

Sentimentul nu dură. Dar preţ de câteva clipe cunoscusem o lume de care aparţineam. Am bănuit că era lumea în care trăia mereu Isabellay^

I Capitolul VII Cred că trecuseră o zi sau două după ce o fetiţă căzuse în golful St Loo. Nişte copii se jucaseră pe marginea cheiului şi, în timpul jocului, unul din ei se împiedicase şi căzuse cu capul în jos în apa aflată la cincisprezece metri. Fluxul se afla la jumătate şi în golf adâncimea apei atinge cam patru metri.

Maiorul Gabriel, care la vremea aceea trecea întâmplător pe chei, n-a ezitat. S-a aruncat imediat după copilă. Pe margine s-au adunat vreo douăzeci şi cinci de persoane. Coborând pe treptele din capătul celălalt un pescar sări într-o barcă şi începu să vâslească spre cei doi. Dar înainte ca să ajungă la ei, un alt bărbat sări în ajutor, dându-şi seama că maiorul Gabriel nu ştia să înoate.

Incidentul se termină cu bine. Gabriel şi copila fură salvaţi – copila în stare de inconştienţă, dar readusă rapid la viaţă prin respiraţie artificială. Mama fetiţei, într-o criză de isterie acu£ă, se aruncase de gâtul lui Gabriel, mulţumindu-

i printre hohote de plâns şi binecuvântându-1. Gabriel bagatelizã faptul, o bătu uşurel pe umăr şi plecă în grabă spre St Loo Arm după haine uscate şi împrospătare alcoolică.

În acea zi, mai târziu, Carslake îl aduse la ceai.

— E cel mai curajos gest pe care l-am văzut în viaţa mea, îi spuse el Teresei. Nici o clipă de ezitare. Putea foarte uşor să se înece – e de mirare că nu s-a înecat.

Dar Gabriel se arătă modest şi depreciativ.

— A fost o prostie, spuse el, Ar fi. Fost mult mai util dacă mă repezeam după ajutor sau luam o barcăNecazul e că nu stai să te gândeşti.

Teresa spuse:

— În una din zilele astea ai să faci prea multe lucuri repezite.

După ce ea ieşi din cameră şi Carslake se scuză că are treabă, Gabriel spuse pe gânduri:

— E isteaţă, nu-i aşa?

— Cine?

— Doamna Norreys. Ştie cum stau lucrurile. Nu prea poţi s-o duci de nas.

Adăugă că va trebui să fie atent. Apoi întrebă:

— M-am prezentat bine?

— La ce te referi?

— La atitudinea mea. A fost cea corectă, nu-i aşa? Mi-e fantastic de greu să ştiu că dacă obţin efectele corespunzătoare, îmi închipui că n-am fost doar un tâmpit. Zâmbi fermecător şi adăugă: Nu te superi că te întreb, nu-i aşa?

— Chiar trebuie să-ţi calculezi efectele? Nu poţi să fii pur şi simplu natural?

Îmi răspunse gânditor că nu prea ar fi nimerit.

— Nu pot veni aici frecându-mi mâinile şi spunând mulţumit „Ce mană cerească!”, nu-i aşa?

— Crezi că asta a fost? O mană cerească?

— Dragă colega, mă tot învârteam pe chei aşteptând să apară ceva de genul ăsta. Ştii dumneata, caii aleargă speriaţi, clădiri în flăcări, un copil gata să nimerească sub roţi. Pentru scopurile care urmăresc să stoarcă lacrimi, copiii sunt cei mai buni. Cu toată zarva care se face prin ziare despre accidentele pe şosele ai zice că ai să întâlneşti mai la tot pasul un prilej. Dar nu e aşa. Fie este vorba de ghinion, fie copii din St Loo sunt ai naibii de precauţi, brutele mici.

— Doar nu i-ai dat un şiling copilei ăleia să se arunce în golf, nu-i aşa?

Îmi luă remarca în serios şi răspunse că totul se întâmplase absolut firesc.

— În tot cazul, n-aş fi riscat să fac aşa ceva. Puştoaica i-ar fi spus probabil mamei ei, şi ce m-aş fi făcut atunci?

Am izbucnit în râs.

— Dar e adevărat că nu ştii să înoţi? L-am întrebat.

— Nu mă ţin la suprafaţă mai mult de trei metri.

— Dar atunci nu ţi-ai asumat un risc enorm? Puteai uşor să te îneci.

— Îmi închipui că puteam… dar ascultă, Norreys, nu le poţi avea pe amândouă. Nu poţi să faci pe eroul dacă nu eşti pregătit să fii erou. Oricum, era o mulţime de lume prin preajmă. Nimeni nu voia să se ude, fireşte, dar cineva tot ar fi făcut ceva. Ar fi facut-o pentru puştoaică, dacă nu pentru mine. Tipul care a sărit după mine a înhăţat puştoaica, iar cel cu barca a ajuns înainte ca să mă duc la fund. În orice caz, respiraţia artificială te aduce în fire dacă nu te-ai înecat de tot.

Rânjetul deosebit de cuceritor i se răspândi pe faţă.

— Totul e al naibii de prostesc, nu-i aşa? Oamenii, adică, sunt al naibii de proşti. Am să mă aleg cu mai multă glorie că m-am aruncat după puştoaică fără să ştiu să înot, decât dacă aş fi intrat în apă după ea şi aş fi salvat-o după metoda ştiinţifică a salvamarilor. Acum o grămadă de oameni se vânzolesc de colo-colo spunând cât de curajos am fost. Dacă

ar avea cât de cât minte ar spune că am fost de-a dreptul tâmpit, ceea ce e adevărat. Tipul care chiar a făcut trucul – cel care s-a aruncat după mine şi a salvat puştoaica – nu o să se aleagă nici pe jumătate din gloria cu care m-am ales eu. El e un înotător de prima mână. Şi-a stricat un costum bun, bietul amărât, şi nu i-a fost deloc uşor cu mine şi cu puştoaica agăţându-ne de el. Dar nimeni nu va privi lucrurile în felul ăsta, în afară, poate, de cei ca sora dumitale, dar ca ei nu sunt mulţi. Foarte bine că nu sunt. Ultimul lucru pe care ţi-1 doreşti în alegeri e o mulţime de oameni care rumegă lucrurile şi îşi folosesc minţile.

— N-ai avut nici o reţinere înainte de a sări? N-ai simţit o senzaţie de nelinişte în stomac?

— N-am avut timp pentru asta. Eram în al nouălea cer că treaba îmi era oferită pe tavă.

— Nu prea pricep de ce gândeşti aşa, de ce crezi că e nevoie de genul ăsta de afacere spectaculoasă.

Chipul i se schimbă. Deveni mohorât şi hotărât.

— Nu-ţi dai seama că asta e singura mea avere? Eu nu sunt arătos. Nu sunt un orator de clasă. N-am un trecut solid, n-am influenţă. Crezi că dacă nu eram decorat cu Ordinul Victoria aş fi fost vreodată desemnat drept candidat al conservatorilor?

— Dar, dragă colega, nu-ţi ajunge Ordinul Victoria?

— Dumneata nu înţelegi psihologia, Norreys. O cascadorie prostească precum cea de azi dimineaţă are un efect mult mai mare decât câştigarea Ordinului Victoria în sudul Italiei. Italia e departe. Ei nu m-au văzut cucerind acel ordin şi, din păcate, eu nu le pot povesti despre asta. Convenţiile din această ţară nu-mi permit s-o fac. Nu, eu trebuie să fiu modest şi să îngân că a fost un fleac, că oricine putea s-o facă. Şase tipi din regiment puteau s-o facă – nu mai mulţi. Iţi trebuie judecată, şi calcul şi detaşare, să ştii, şi, într-un fel, ajungi să îţi placă ce faci.

Rămase tăcut câteva clipe apoi spuse:

— Eram hotărât să obţin Ordinul Victoria când am intrat în armată.

— Dragul meu Gabriel!

Îşi întoarse spre mine faţa mică şi urâtă, cu ochii scânteietori.

— Ai dreptate, nu poţi spune în mod hotărât că vei obţine un lucru ca ăsta. Trebuie să ai noroc. Dar intenţionam să încerc. Vedeam în asta marea mea şansă. În viaţa de zi cu zi n-ai nevoie de bravură. Dar războiul e altfel – în război bravura e pe terenul ei. Nu-mi dau aere că aşa şi pe dincolo – totul e o problemă de nervi sau glande sau mai ştiu eu ce. Bravura se rezumă la faptul că nu ţi-e frică de moarte. În război, asta îţi dă un avantaj enorm în faţa celorlalţi. Fireşte că nu puteam fi absolut sigur că şansa mea va veni vreodată. Poţi să fii curajos pe tăcute tot războiul şi să ieşi din el fără o Medalie. Sau poţi fi neînfricat la momentul nepotrivit şi făcut bucăţele fără ca nimeni să-ţi mulţumească pentru asta.

— Majoritatea conferirilor Ordinului Victoria s-au făcut post-mortem.

— Oh, ştiu. Mă mir că n-a fost şi cazul meu. Când mă gândesc la gloanţele care zburau în jurul meu, nu-mi vine să cred cum de sunt astăzi aici. Patru m-âu nimerit – niciunul într-un punct vulnerabil. Ciudat, nu? N-am să uit niciodată durerea care mă seca la inimă în timp ce mă târâm cu piciorul rupt. Şi cum îmi şiroia sângele din umăr… şi îl mai căram şi pe Spider James, care nu se mai oprea din înjurat şi cântărea o tonă…

Meditä un minut, apoi oftă şi spuse:

— Mă rog, au fost zile fericite…

Se duse şi îşi turnă un pahar.

— Îţi sunt foarte recunoscător că ai spulberat crezul popular că toţi eroii sunt modeşti, am spus.

— E pur şi simplu o ruşine, spuse Gabriel. Dacă eşti un magnat şi închei o afacere isteaţă, te poţi lăuda cu ea şi toată lumea te admiră şi mai mult. Dacă eşti pictor, poţi

recunoaşte că ai pictat un tablou bunicel. Dar chestia asta cu eroul de război… Depinzi de altul. Trebuie să-1 pui pe altul să-ţi trâmbiţeze faptele de vitejie. Carslake nu e deloc bun la treburi de genul ăsta. Pe el 1-a pişcat insecta conservatoare a adevărurilor spuse pe jumătate. Ăştia nu fac decât să-şi atace adversarul, în loc să îşi trâmbiţeze meritele proprii. Medită iar. L-am rugat pe comandantul meu de brigadă să vină săptămâna viitoare aici să vorbească. El ar putea să descrie ce tip nemaipomenit sunt, dar, bine-nţeles, n-am să-i cer s-o facă. E jenant.

— Cu treaba aceea şi cu micul incident de azi nu stai prea rău.

— Nu subestima incidentul de azi, spuse Gabriel. Vei vedea. Toată lumea va vorbi din nou de Ordinul Victoria pe care l-am obţinut. Binecuvântată fie puştoiaca aia. Mâine am Să trec pe la ea şi am să-i duc o păpuşă sau ceva. Şi asta va fi o bună publicitate.

— Am o curiozitate. Spune-mi, te rog, dacă n-ar fi fost nimeni acolo ca să vadă ce s-a întâmplat, te-ai mai fi aruncat după ea?

— Ce rost ar fi avut dacă nu era nimeni să vadă? Ne-am fi înecat amândoi şi n-ar fi ştiut nimeni până când apa nu ne-ar fi scos la suprafaţă sau ne-ar fi aruncat pe mal.

— Deci, te-ai fi dus acasă şi ai fi lăsat-o să se înece?

— Nu, bineînţeles că nu. Drept cine mă iei? Sunt omenos. Aş fi luat-o la fugă ca un nebun spre trepte şi aş fi pescuit-o şi şi-ar fi revenit. Aş fi făcut totul ca s-o salvez. Îmi plac copiii. Adăugă: Crezi că Ministerul Comerţului o să-mi dea nişte cupoane în plus pentru îmbrăcămintea pe care miam stricat-o? Nu cred că am să mai pot purta costumul ăla. A intrat de tot la apă. Departamentele astea guvernamentale sun zgârcite.

Ne-am despărţit pe această notă practică.

Am făcut zeci de speculaţii cu privire la John Gabriel. Nu mă puteam hotărî dacă omul îmi plăcea sau nu. Oportunismul lui evident mă dezgustă, francheţea lui era

atrăgătoare. În ceea ce priveşte acurateţea părerilor sale, am avut curând o amplă confirmare a felului corect în care judecase el opinia publică.

Lady Tressilian fu prima care îmi împărtăşi părerile ei. Îmi adusese câteva cărţi.

— Ştii, îmi spuse ea gâfâind, întotdeauna am simţit că maiorul Gabriel are cu adevărat ceva bun în el. Asta o dovedeşte, nu?

— În ce sens?

— Nu s-a gândit la risc. A sărit direct în apă cu toate că nu ştie să înoate.

— N-a prea ajutat la nimicr nu-i aşa? Adică, n-ar fi putut salva copila dacă nu primea ajutor.

— Nu, dar n-a stat să gândească. Ceea ce admir este impulsul curajos, lipsa calculului.

Aş fi putut să-i spun că a existat calcul din belşug. Ea continuă, faţa rotundă îmbujorându-i-se ca a unei fete:

— Tare admir un bărbat cu adevărat curajos! Doamna Carslake, o femeie pisicoasă şi debordantă care nu-mi plăcea, era absolut înnebunită de entuziasm.

— Cel mai curajos gest de care am auzit vreodată. Mi s-a spus că faptele de vitejie ale maiorului Gabriel în război au fost pur şi simplu incredibile. Nu ştia câtuşi de puţin ce era frica. Toţi oamenii lui îl venerau. Dosarul lui e plin de fapte de eroism. Comandantul lui de brigadă vine aici joi. Am să-1 îmboldesc fară ruşine să povestească. Fireşte că maiorul (Gabriel s-ar supăra dacă ar şti ce intenţionez – el e atât de modest, nu-i aşa?

— Asta e impresia pe care reuşeşte s-o dea, categoric, am spus.

Ea nu observă nici o ambiguitate în vorbele mele.

— Dar eu cred din tot sufletul că aceşti minunaţi băieţi ai noştri n-ar trebui să îşi ascundă strălucirea. Ar trebui să se cunoască toate lucrurile splendide pe care le-au făcut. Bărbaţii sunt atât de muţi! Cred că e de datoria femeilor să

răspândească lucrurile astea. Actualul nostru parlamentar, Wilbraham, n-a ieşit din biroul lui tot războiul.

Ei bine, presupun că John Gabriel ar fi spus că ideile ei erau cele potrivite, însă mie nu-mi plăcea doamna Carslake. Cu tot entuziasmul ei, ochii săi mici erau meschini şi plini de calcul.

— Păcat, nu-i aşa, că domnul Norreys e comunist, spuse ea.

— Fiecare familie are oaia ei neagră.

— Ei au nişte idei îngrozitoare, atacă proprietatea.

— Atacă alte lucuri, am spus. Mişcarea de rezistenţă din Franţa e în mare măsură comunistă.

Asta a cam desumflat-o pe doamna Carslake, şi s-a retras.

Doamna Bigham Charteris, venită după nişte circulare pe care să le distribuie, şi-a expus şi ea părerile cu privire la incidentul din golf.

— Trebuie că are în el nişte sânge bun.

— Credeţi?

— Sigur are.”

— Tatăl lui a fost instalator, am spus.

Doamna Charteris trecu peste asta cu uşurinţă.

— Mi-am închipuit ceva de genul ăsta. Dar există pe undeva şi sânge bun – de la un strămoş îndepărtat, poate… Trebuie să-1 invităm la castel ceva mai des. Am să-i spun lui Adelaide. Ea are uneori o comportare nefericită care îi face pe oameni să se simtă stingheri. Nu l-am văzut niciodată pe maiorul Gabriel în largul lui acolo. Personal, mă înţeleg foarte bine cu el.

— În general pare că e simpatizat.

— Da, se descurcă foarte bine. E o alegere bună. Partidul are nevoie de asta.

Se opri, apoi spuse:

— S-ar putea să fie alt Disraeli.

— Credeţi că va ajunge departe.

— Cred că ar putea să ajungă în vârf. Are vitalitate.

Comentariile lui lady St Loo pe marginea afacerii îmi fură aduse de Teresa, care fusese la castel.

— Hm! Spusese ea. A facut-o cu un ochi la galerie, fireşte…

Am înţeles de ce Gabriel se referea de obicei la lady St Loo ca la o vrăjitoare bătrână şi rea.

Capitolul VIII Vremea a rămas frumoasă. Marea parte din timp mi-am petrecut-o pe terasa însorită. În lungul ei erau straturi de trandafiri, iar la capăt o tisă foarte bătrână. De acolo puteam vedea marea şi cernelurile lui St Loo Castle, şi o puteam vedea pe Isabella traversând câmpul de la castel până la Polnorth House.

Îşi făcuse un obicei de a veni aproape zilnic la noi. Uneori îşi aducea şi câinele, alteori venea singură. Când venea, zâmbea, îmi dădea bună dimineaţa şi se aşeza pe banca de piatră de lângă scaunul meu de invalid.

Era o prietenie ciudată, dar era o prietenie. Ce îmi oferea Isabella nu era amabilitatea faţă de un invalid, nu era milă, nu era compătimire. Era ceva care, din punctul meu de vedere, era mult mai bun. Era plăcere. Isabella venea şi se aşeza lângă mine în grădină pentru că mă plăcea. O făcea cu naturaleţea şi deliberarea cu care ar fi făcut-o un animal.

Când vorbeam, vorbeam în cea mai mare parte despre lucrurile pe care le vedeam: forma unui nor, strălucirea mării, comportamentul unei păsări…

Se întâmplă ca o pasăre să-mi arate o altă faţetă a firii Isabellei. Era o pasăre moartă; se izbise cu capul de geamul ferestrei salonului, şi zăcea sub geam, pe terasă, cu picioarele înţepenite patetic, cu ochii închişi.

Isabella o văzu prima, şi şocul şi groaza ei mă făcură să tresar.

— Uite, spuse ea. E o pasăre… moartă.

Nota de panică din glasul ei mă făcu s-o privesc cu atenţie. Arăta ca un cal speriat, iar buzele îi tremurau.

— Ridic-o, am spus.

Clătină din cap cu vehemenţă.

— Nu pot s-o ating.

— Îţi displace să atingi păsările? Am întrebat. Ştiam că unora le displăcea.

— Nu pot să ating nimic… mort.

Am privit-o lung.

— Mi-e frică de moarte – cumplit de frică. Nu suport să văd nimic mort. Presupun că asta îmi aminteşte că şi eu am să mor într-o zi.

— Cu toţii vom muri într-o bună zi, am spus.

— Şi nu te deranjează? Nu te tulbură îngrozitor? Să te gândeşti că te aşteaptă moartea… că pe zi ce trece te apropii tot mai mult de ea. Iar într-o zi, se va întâmpla. Sfârşitul vieţii.

— Ce fată ciudată eşti, Isabella, am spus. N-am ştiut că gândeşti în felul ăsta.

Ea spuse cu amărăciune:

— E un noroc, nu-i aşa, că sunt fată şi nu băiat. În timpul războiului ar fi trebuit să fiu soldat, şi m-aş fi făcut de ruşine, aş fi fugit… Adăugă liniştită, aproape meditând: Da, e groaznic să fii laş…

Am râs uşor.

— Nu cred că ai fi fost laşă când ar fi venit timpul. Celor mai mulţi oameni le e fircă să le fie frică.

— Dumitale ţi-a fost frică?

— Doamne Sfinte, da!

— Dar când s-a întâmplat a fost… în regulă?

M-am întors cu mintea la un moment anume – încordarea aşteptării în întuneric… aşteptarea ordinului de înaintare… senzaţia de greaţă din stomac…

Am fost sincer.

— Nu, n-aş putea spune că a fost în regulă. Dar am descoperit că puteam să fac faţă. Altfel, puteam să fac faţă la fel de bine ca oricare altul. Vezi dumneata, după un timp ajungi să gândeşti că nu eşti tu cel în care se va opri glontele – poate să fie celălalt camarad, dar nu tu.

— Crezi că aşa a gândit şi maiorul Gabriel?

I-am plătit lui Gabriel tributul.

— Îmi închipui că Gabriel este unul din puţinii şi norocoşii care pur şi simplu nu ştiu ce e frica.

— Da, spuse ea. Aşa mă gândeam şi eu.

Pe faţa ei era o expresie ciudată.

Am întrebat-o dacă întotdeauna îi fusese frică de moarte. Dacă avusese vreun şoc care o îngrozise în mod special.

Clătină din cap.

— Nu cred. Desigur, tatăl meu a fost ucis în război înainte de a mă fi născut. Nu ştiu dacă asta…

— Da, cred că e foarte probabil. Cred că aşa s-ar explica.

Isabella era încruntată. Mintea ei era în trecut.

— Când aveam în jur de cinci ani, mi-a murit canarul. Cu o seară înainte nu avea absolut nimic, iar dimineaţa zăcea în colivie cu picioarele înţepenite – exact ca pasărea asta acum. L-am luat în mână. Se cutremură. Era rece… Se luptă cu vorbele. Nu… nu mai era real… era doar un lucru… nu vedea, nu auzea, nu simţea… nu era acolo!

Şi brusc, aproape patetic, mă întrebă:

— Nu crezi că e groaznic că trebuie să murim?

Nu ştiu ce ar fi trebuit să spun. În loc de un răspuns bine gândit m-am trezit şi am trântit adevărul – propriul meu adevăr.

— Uneori este singurul lucru pe care un om trebuie să-1 aştepte cu nerăbdare.

Se uită la mine cu o privire buimacă.

— Nu ştiu ce vrei să spui…

— Nu? Am întrebat cu amărăciune. Foloseşte-ţi ochii, Isabella. Cum crezi că e viaţa atunci când eşti spălat, îmbrăcat, aşezat în capul oaselor ca un prunc, cărat de colo-colo ca un sac de cartofi, o matahală sfărâmată, inutilă şi neanimată, zăcând aici la soare, fără să facă nimic şi fără să aştepte nimic, fără ceva la care să spere?… Dacă eram un scaun fărâmat sau o masă, m-ar fi aruncat la gunoi, dar pentru că Sunt om îmi pun veşminte civilizate, şi îmi aruncă

o pătură peste partea cea mai urâtă a epavei şi mă scot la soare!

Ochii ei se făcură mari de nedumerire, de întrebări. Pentru prima dată, sau aşa mi se păru, nu mai priveau dincolo de mine ci la mine. Erau concentraţi asupra mea. Şi chiar şi atunci nu vedeau şi nu înţelegeau nimic – nimic în afară de faptele pur fizice.

Spuse:

— Dar în tot cazul eşti la soare… Eşti viu. Puteai foarte uşor să fii mort…

— Foarte uşor. Nu înţelegi că îmi dorec să fi fost mort? Nu, nu înţelegea. Pentru ea, eu vorbeam într-o limbă străină.

Spuse aproape cu timiditate:

— Dar – ştiu că sunt proastă – dar chiar trebuie să ai ceva pentru care să trăieşti? Nu poţi trăi pur şi simplu?

În faţa unei asemenea prostii mi-am ţinut răsuflarea.

Apoi, în timp ce încercam să mă întorc în scaunul meu, un gest stângaci al meu răsturnă flaconul cu eticheta „aspirină” pe iarbă şi, în cădere capacul de desfăcu şi tabletele se împrăştiară în toate părţile.

Aproape ca am ţipat. Mi-am auzit glasul, isteric, nefiresc, strigând:

— Nu le lăsa să se piardă… oh, adună-le… găseşte-le!

Isabella se aplecă şi adună cu îndemânare tabletele.

Întorcând capul, am văzut-o pe Teresa ieşind pe terasă. Am strigat în surdină, plângăreţ:

— Vine Teresa…

Şi atunci, spre marea mea uimire, Isabella făcu ceva de care niciodată nu o crezusem în stare.

Cu un gest rapid dar sigur, îşi slăbi eşarfa colorată de la gât şi o lăsă să alunece în iarbă, acoperind tabletele împrăştiate… în acelaşi timp spuse cu un glas firesc şi liniştit, de conversaţie:

— înţelegi, totul s-ar putea să fie altfel după ce Rupert vine acasă…

Ai fi putut jura că ne aflam în mijlocul unei conversaţii.

Teresa veni la noi şi întrebă:

— Voi doi, ce ziceţi de o băutură?

Am sugerat ceva destul de sofisticat. În timp ce se întorcea spre casă, Teresa dădu să se aplece să ridice eşarfa. Isabella rosti cu glasul ei domol:

— Lăsaţi-o, vă rog, doamnă Norreys. Culorile arată atât de drăguţ pe fundalul ierbii!

Teresa zâmbi şi intră în casă.

Rămăsesem uitându-mă lung la Isabella.

— Fată dragă, de ce ai făcut asta?

S-a uitat timidă la mine.

— M-am gândit că nu vrei să le vadă…

— Te-ai gândit bine, am spus întunecat.

În primele zile ale convalescenţei mele îmi făcusem un plan. Întrezăream doar partea dureroasă a stării mele de neajutorare, totala mea dependenţă de alţii. Voiam să am la îndemână o cale de ieşire.

Atâta timp cât îmi injectau morfină, nu puteam face nimic. Dar sosi vremea când morfina fu înlocuită cu prafuri sau tablete de dormit. Asta era şansa mea. La început am înjurat, pentru că mi s-a dat cloral sub formă de praf. Dar mai târziu, când am fost cu Teresa şi Robert şi îngrijirea medicală era mai puţin frecventă, doctorul mi-a prescris tablete de dormit – seconal, parcă, sau poate să fi fost amital. În orice caz era un aranjament menit să mă facă să mă descurc fără tablete, dar două îmi erau lăsate la îndemână pentru cazul în care nu puteam adormi. Puţin câte puţin mi-am format un stoc. Am continuat să mă plâng de insomnie, şi mi se prescriau alte tablete. Am îndurat nopţi lungi de durere cu ochii larg deschişi, susţinut de cunoaşterea faptului că Poarta mea de scăpare se deschidea tot mai larg. Acum deja aveam mai mult decât suficient ca să fac figura.

Şi o dată planul meu realizat, nevoia urgentă de el bătu în retragere. Mă mulţumeam să mai aştept un timp. Dar nu intenţionam să aştept veşnic.

Preţ de câteva minute chinuitoare îmi văzusem planul periclitat, poate chiar complet ruinat. Isteţimea Isabellei mă salvase. Ea aduna acum tabletele şi le punea la loc în flacon. La sfârşit mi-1 dădu.

Am pus flaconul la locul lui şi am oftat adânc.

— Mulţumesc, Isabella, am spus cu simţire.

•Ea nu manifestă nici o curiozitate. Fusese destul de isteaţă să îşi dea seama de agitaţia mea şi să-mi sară în ajutor. Mi-am cerut scuze în gând pentru că o socotisem înapoiată mental. Nu era deloc proastă.

Oare ce credea? Trebuie să-şi fi dat seama că tabletele acelea nu erau aspirină.

M-am uitat la ea. N-am văzut nici un indiciu, cât de mic, despre ce gândea. Îmi era foarte greu s-o înţeleg…

Şi atunci s-a deşteptat în mine o curiozitate subtilă.

Pomenise un nume…

— Cine e Rupert? Am întrebat.

— Rupert e vărul meu.

— Te referi la lordul St Loo?

— Da. Trebuie să vină curând. Majoritatea războiului a fost în Burma. Se opri, apoi spuse: S-ar putea să vină să locuiască aici… castelul e al lui, să ştii. Noi doar l-am închiriat.

— Chiar mă întrebam de ce… ei bine, de ce ai pomenit dintr-o dată de el. '

— Voiam doar să spun ceva repede ca să pară că stăm de vorbă. Se gândi un minut. Presupun că… am vorbit de Rupert pentru că mă gândesc mereu la el./'

Capitolul IX Până acum lordul St Loo fusese un nume, o abstracţiune – stăpânul absent al lui St Loo Castle. Acum intră în ring – o entitate vie. Am început să-mi pun întrebări cu privire la el.

Lady Tressilian veni într-o după-amiază ca să-mi aducă „o carte care m-am gândit că s-ar putea să te intereseze”. Era genul de vorbărie bine scrisă care vrea să te facă să crezi că poţi face lumea mai luminoasă şi mai bună zăcând pe

spate şi nutrind gânduri frumoase. Lady Tressilian, ale cărei instincte materne nu-i dădeau pace, mereu îmi aducea câte ceva. Ideea ei preferată era că trebuia să devin scriitor. Îmi aducea documentaţia a cel puţin trei cursuri prin corespondenţă pe tema „Cum să-ţi faci din scris un mod de existenţă în douăzeci şi patru de lecţii”, sau ceva de genul ăsta. Era. Una din acele femei blânde şi cumsecade care nu pot lăsa cu nici un chip pe cineva care să sufere singur.

Nu puteam să nu-mi placă de ea, dar puteam, şi am facut-o, să caut să-i evit dădăceala. Uneori Teresa mă ajuta, dar alteori nu. Se uita la mine, zâmbea, apoi mă lăsa cu bună ştiinţă în voia soartei. Când după aceea mă răsteam la ea îmi spunea că din când în când îmi făcea bine un element iritant.

În această după-amiază anume Teresa era plecată să facă propagandă, aşa că n-am avut nici o scăpare.

După schimbul de amabilităţi de rigoare, eu şi lady Tressilian ne-am cufundat în bârfa locală. La acea vreme bârfa locală era politică. Mi-a povestit ce bine mersese întrunirea şi cât de bine se descurcase Gabriel în faţa hărţuielii cu întrebări. Continuă să vorbească despre ce voia de fapt şi cât de groaznic ar fi fost ca totul să fie naţionalizat şi cât de lipsită de scrupule era partea adversă. Conversaţia Era practic identică cu cea pe care o avusesem cu trei zile în urmă.

Apoi, după o scurtă pauză, lady Tressilian oftă şi spuse ce minunat ar fi dacă Rupert ar veni curând.

— Există vreo şansă în privinţa asta? Am întrebat.

— A fost rănit, acolo în Burma. E o răutate că ziarele abia dacă pomenesc de Armata a Paisprezecea. A stat un timp în spital, şi i s-a acordat o permisiune lungă. Are o grămadă de lucruri de aranjat aici. Noi am făcut tot ce am putut, dar condiţiile se schimbă tot timpul.

Am bănuit că din cauza impozitelor şi a altor greutăţi, lordul St Loo probabil avea să se vadă nevoit în curând să-şi vândă o parte din pământ.

— Partea de lângă mare e bună de construit, dar ţi se ia să mai vezi răsărind iarăşi căsuţe din acelea îngrozitoare.

Am fost de acord că constructorii care amenajaseră East Cliff nu dăduseră pe-afară de sensibilitate artistică.

Lady Tressilian spuse:

— Cumnatul meu, al şaptielea lord St Loo, a dat pământul acelei oraşului. El a vrut să fie al oamenilor, dar nu s-a gândit să pună paznici, şi, în consecinţă, primăria 1-a vândut pe tot, bucată cu bucată, pentru construcţii. A fost un lucru foarte necinstit pentru că nu asta a fost intenţia cumnatului meu.

Am întrebat-o dacă lordul St Loo se gândea să vină să locuiască aici.

— Nu ştiu. N-a spus nimic. Oftă. Sper că da, sper tare mult. Nu l-am văzut de când avea şaisprezece ani. Obişnuia să vină aici în vacanţe când era la Eton. Mama lui era neozeelandeză – o fată foarte fermecătoare. Când a rămas văduvă s-a întors la ai ei şi a luat copilul cu ea. Nu poţi s-o condamni, şi totuşi mereu am regretat că băiatul nu a fost crescut de la început pe ceea ce avea să fie domeniul lui. Îmi închipui că atunci când va veni aici o să fie rupt de realitatea locului. Dar nu trebuie uitat, fireşte, că totul se schimbă… ' Faţa ei rotundă şi cumsecade arăta amărâtă.

— Noi ne-am dat toată silinţa. Cheltuielile cu înmormântarea au fost împovărătoare. Tatăl Isabellei a murit în ultimul război. Casa trebuia să fie închiriată. Adunându-ne laolaltă Addie, eu şi Maud am reuşit s-o închiriem noi -şi a fost mult mai bine decât ar fi fost închiriată străinilor. A fost întotdeauna căminul Isabellei.

Chipul i se înmuie în timp ce se aplecă spre mine cu un aer confidenţial.

— Aş spune că sunt o bătrână foarte sentimentală, dar am sperat tare mult ca Isabella şi Rupert… asta ar fi soluţia ideală, vreau să spun…

N-am spus nimic şi ea continuă:

— E un băiat tare chipeş – atât de fermecător şi afectuos cu noi toate, şi întotdeauna părea să nutrească o afecţiune aparte pentru Isabella. Ea avea atunci doar unsprezece ani. Îl urma peste tot, îi era foarte devotată. Eu şi Addie ne uitam la ei şi ne spuneam una alteia „Măcar dacă”… Maud, fireşte, o ţinea una şi bună că erau veri primari şi nu se făcea. Dar e drept că Maud priveşte întotdeauna lucrurile din punctul de vedere al pedigree-ului. O mulţime de veri primari se căsătoresc şi asta se dovedeşte a fi perfect în regulă. Nu e ca şi cum am fi o familie romanocatolică şi ar fi trebuit să obţinem dispensă.

Se opri din nou. De data asta faţa ei avea o expresie concentrată, intens feminină, expresia pe care o au femeile când sunt puse pe peţit.

— În fiecare an el şi-a amintit de ziua ei de naştere. E un lucru înduioşător, nu-i aşa? Isabella e o fată tare scumpă, şi iubeşte foarte mult St Loo. Se uită spre crenelurile castelului. Dacă s-ar putea stabili acolo împreună… Am văzut* cum ochii i se umpleau de lacrimi.

(„Locul ăsta devine mai mult ca niciodată ca un basm”, i-am spus în seara aceea Teresei. „în orice clipă poate sosi un prinţ să o ia de soţie pe prinţesă. Unde trăim? Într-un basm al fraţilor Grimm?”)

— Vorbeşte-mi despre vărul dumitale, Rupert, i-am spus Isabellei a doua zi când şedea pe banca de piatră.

— Nu cred că e ceva de spus.

— Spuneai că te gândeşti la el tot timpul. E chiar adevărat?

Ea reflectă câteva clipe.

— Nu, nu mă gândesc la el. Vreau să spun, el e acolo, în mintea mea. Cred că… într-o bună zi am să mă mărit cu Rupert.

Se întoarse spre mine de parcă tăcerea mea o neliniştea.

— Ţi se pare că am spus un lucru absurd? Nu l-am văzut pe Rupert de când aveam unsprezece ani iar el şaisprezece.

Atunci a spus că într-o zi o să se întoarcă şi o să se însoare cu mine. Întotdeauna am crezut asta… încă mai cred.

— Şi lordul şi lady St Loo au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţe în castelul de pe malul mării, am spus.

— Crezi că nu se va întâmpla?

Se uita la mine de parcă părerea mea era capitală.

Am inspirat adânc.

— Înclin să cred că se va întâmpla. Seamănă cumva cu un basm.

Am fost readuşi cu brutalitate la realitate de apariţia neaşteptată a doamnei Bigham Charteris.

Avea la ea un pachet voluminos pe care îl trânti lângă ea, cerându-mi cu bruscheţe să i-1 dau căpitanului Carslake.

— Cred că e în biroul lui, am început, dar ea mă întrerupse.

— Ştiu, dar nu vreau să mă duc acolo. N-am chef s-o văd pe femeia aceea.

Personal, nu aveam niciodată chef de doamna Carslake, dar din purtarea aproape violentă a doamnei Bigham Charteris am înţeles, că era vorba de ceva mai mult.

Înţelese şi Isabella..

— S-a întâmplat ceva, mătuşă Maud?

Cu faţa rigidă, doamna Bigham Charteris lătră:

— Lucinda a fost călcată.

Lucinda era spanielul maro al doamnei Bigham Charteris, pe care îl iubea ca ochii din cap.

Continuă, vorbind repezit şi ţintuindu-mă cu ochii glaciali ca să mă împiedice să-mi exprim compătimirea.

— A fugit pe chei – nişte afurisiţi de turişti care conduc cu viteză prea mare – nici măcar n-au oprit – Vino, Isabella, trebuie să ajungem acasă…

Nu i-am oferit nici ceai, nici compasiune.

Isabella întrebă:

— Unde e Lucy?

— Am dus-o la Burt. M-a ajutat maiorul Gabriel. A fost foarte amabil, chiar extraordinar de amabil.

Gabriel ajunsese la faţa locului când Lucinda zăcea scheunând în şosea iar doamna Bigham Charteris era îngenuncheată lângă ea. Îngenunchease şi el şi pipăise tot corpul câinelui cu degetele îndemânatice. Spuse:

— Există o pierdere de energie la picioarele din spate – s-ar putea să fie o leziune internă. Ar trebui s-o ducem la un veterinar.

— Întotdeauna merg la Johnson, în Polwithen – se poartă minunat cu câinii. Dar e prea departe.

El dădu din cap.

— Cine e cel mai bun veterinar din St Loo?

— James Burt. E deştept, dar e o brută. N-am avut niciodată încredere în el. Bea, să ştii. Dar e foarte aproape de aici. Mai bine s-o ducem pe Lucy acolo. Fii atent – s-ar putea să muşte.

Gabriel spuse cu încredere:

— Pe mine n-o să mă muşte. Îi vorbi liniştitor căţelei: în regulă, fată dragă, trece. Îşi strecură cu blândeţe braţul sub ea. Mulţimea de băieţei, pescari şi femei tinere cu sacoşe cu cumpărături scotea sunete decompătimire şi dădea sfaturi.

Doamna Bigham Charteris spuse întretăiat:

— Cuminte, Lucy, fii cuminte.

Lui Gabriel îi spuse:

— E foarte amabil din partea dumitale. Casa lui Burt este chiar după colţ în Western Place.

Era o casă în stil victorian, cu acoperiş de ţiglă şi o placă uzată din aramă la poartă.

Uşa le fu deschisă de o femeie drăguţă în jur de douăzeci şi opt de ani care se dovedi a fi doamna Burt.

Aceasta o recunoscu pe loc pe doamna Bigham Charteris.

— Oh, doamnă Bigham Charteris, îmi pare nespus de rău. Soţul meu a plecat. La fel şi asistentul.

— Când se întoarce?

— Cred că trebuie să vină dintr-o clipă în alta, Fireşte, programul lui de operaţii e între nouă şi zece sau între două

şi trei, dar sunt sigură că va face tot ce îi stă în puteri. Ce a păţit câinele? A fost călcat?

— Da, chiar acum – de o maşină.

— Ce ticăloşie! Se merge cu viteză mult prea mare. Aduceţi-1, vă rog în sala de operaţii.

Continuă să vorbească cu glasul ei catifelat, rafinat. Doamna Bigham Charteris rămase lângă Lucinda, mângâind-o. Chipul ei bătut de vreme era răvăşit de durere. Nu putea să-i acorde pic de atenţie lui Milly Burt care continua să vorbească blând, fără rost, parcă vrând să umple un gol.

La un moment dat spuse că avea să dea telefon la Lower Grance Farm să vadă dacă domnul Burt era acolo. Telefonul era în hol. Gabriel se duse cu ea lăsând-o pe Doamna Bigham Charteris singură cu câinele şi cu durerea ei. Era un om cu intuiţie.

Doamna Burt formă numărul şi recunoscu glasul de la capătul firului.

— Da, doamnă Whidden, la telefon e doamna Burt. Domnul Burt e acolo?… Da, dacă nu vă -deranjează… Da… Urmă o pauză, apoi Gabriel o văzu înroşindu-se şi icnind. Glasul ei se schimbă – deveni nesigur, timid.

— Îmi pare rău, Jim. Nu, bineînţeles…

Gabriel auzea sunetul glasului lui Burt la celălalt capăt, deşi nu şi ce spunea. Era un glas urât, dominator. Vocea doamnei Burt deveni şi mai umilă.

— E vorba de doamna Bigham Charteris… de la castel… câinele ei a fost călcat de o maşină. Da, e aici.

Roşi din nou şi puse receptorul în furcă, dar nu înainte ca Gabriel să fi auzit glasul de la capătul firului rostind mânios:

— De ce n-ai spus aşa de la început, proasto?

Fu un moment penibil. Lui Gabriel îi fu milă de doamna Burt, o făptură blândă şi drăguţă, speriată de bărbatul ăla al pi. Spuse în felul lui sincer şi prietenos:

— E foarte generos din partea dumitale că te-ai deranjat atât şi ai fost extrem de înţelegătoare, doamnă Burt. Îi

zâmbi.

— Oh, nici un deranj, domnule maior Gabriel. Sunteţi maiorul Gabriel, nu-i aşa? Părea un pic emoţionată de prezenţa lui în casa ei. Serile trecute am fost la întrunirea dumneavoastră de la institut.

— Ai fost foarte amabilă, doamnă Burt.

— Şi sper să câştigaţi – de fapt sunt sigură că veţi câştiga. Toată lumea s-a săturat până-n gât de domnul Wilbraham. De fapt, el nici nu e de prin părţile astea. Nu e cornwall-ean.

— Nici eu nu sunt.

— Oh, dumneavoastră…

Se uită la el cu nişte ochi care cam semănau cu ai Lucindei, capabili să venereze un erou. Şi părul lui şaten, un păr castaniu, frumos. Cu buzele întredeschise, se uita la John Gabriel, văzându-1 pe un fundal care nu aparţinea unui loc anume – doar o siluetă profilată pe un peisaj de război.

Iar el era atât de natural… atât de amabil… atât de obişnuit!

Gabriel se străduia să stea de vorbă cu ea. Nu voia mai ales ca ea să se întoarcă în cabinet şi s-o necăjească pe sărmana bătrână care voia să fie singură cu câinele ei. Cu atât mai mult cu cât era aproape sigur că bietul câine era pe moarte. Păcat, o căţea drăgălaşă, şi nu mai bătrână de trei sau patru ani. Femeia asta era cumsecade, dar ar fi vrut să-şi arate compasiunea vorbind. Ar fi vorbit întruna despre maşini şi numărul câinilor omorâţi în fiecare an şi ce câine frumos era Lucinda şi n-ar vrea doamna Charteris o ceaşcă de ceai?

Aşa că John Gabriel o ţinu de vorbă pe Milly Burt, şi o făcu să râdă, astfel încât ea îşi arătă dinţii frumoşi şi o gropiţă fermecătoare din colţul gurii. Arăta vioaie şi foarte însufleţită când uşa se deschise pe neaşteptate şi un bărbat îndesat, purtând pantaloni de călărie, păşi înăuntru.

Gabriel fu uimit de felul în care soţia lui Burt se clătină şi se făcu mică.

— Oh, Jim, tu erai! Exclamă ea cu nervozitate. Acesta este maiorul Gabriel.

James Burt dădu scurt din cap şi soţia lui continuă:

— Doamna Charteris e în sala de operaţie cu câinele…

Burt o întrerupse.

— De ce n-ai dus câinele acolo şi n-ai ţinut-o pe ea afară? Tu niciodată n-ai pic de minte.

— S-o rog…

— Am să mă ocup eu de asta.

Trecu pe lângă ea dând-o la o parte cu umărul şi intră în sala de operaţie.

Milly Burt clipi repede ca să-şi alunge lacrimile, îl întrebă pe Gabriel dacă nu voia o ceaşcă de ceai. Pentru că îi era milă de ea şi pentru că îl considera pe soţul ei o brută lipsită de maniere, el spuse că voia. Şi aşa începu totul.

Capitolul X

Doua zi Teresa o aduse pe doamna Burt în camera d – Acesta e cumnatul meu, Hugh. Hugh, dumneaei este doamna Burt, care a avut amabilitatea să se ofere să ne ajute.

„Ne” nu se referea la noi, ci la Partidul Conservator.

M-am uitat la Teresa. Nici n-a clipit. Doamna Burt se uita deja cu jind la mine, cu ochii plini de o compasiune tipic feminină. Dacă uneori îmi pewniteam luxul să-mi plâng de milă, astfel de momente erau absolut corective. În faţa compătimirii imperioase din ochii doamnei Burt nu aveam nici o apărare. Ca de obicei, Teresa părăsi camera. <

Doamna Burt se aşează lângă mine şi se pregăti de sporovăială. După ce mi-am revenit din starea de conştienţă de mine şi de crunta nefericire, a trebuit să recunosc că era o femeie de treabă.

Cred din toată inima că toţi trebuie să facem tot ce putem pentru alegeri. Mă tem că eu nu pot să fac mare lucru. Nu

sunt deşteaptă. Nu pot să merg să le vorbesc oamenilor, dar i-am spus doamnei Norreys că dacă e vorba de vreo activitate bisericească sau de distribuit pliante, asta pot să fac. Maiorul Gabriel a vorbit splendid la întrunirea de la institut despre rolul pe care îl pot juca femeile. M-a făcut să simt că am fost tare trândavă până acum. E un vorbitor excelent, nu credeţi? Oh, am uitat… presupun că dumneavoastră…

Încurcătura ei era înduioşătoare. Se uita consternată la mine. I-am sărit repede în ajutor.

— I-am auzit discursul de deschidere de la Drill Hali. E clar că îşi obţine efectele.

Ea n-a sesizat ironia. Spuse cu entuziasm:

Îl găsesc grozav!

— Tocmai asta vrem noi… ăă… să gândească toată lumea.: ¥

— Aşa ar şi trebui, spuse Milly Burt. Adică… va fi cu totul altfel să avem un om ca acesta să reprezinte St Loo. Un om care abia a fost în armată şi a luptat. Domnul Wilbraham e în regulă, firește, dar socialiştii ăştia sunt atât de şubrezi şi, la urma urmelor, el e doar învăţător sau aşa ceva, şi seamănă cu o buruiană, ca să nu mai spun că are un glas atât de afectat. Nu simţi că într-adevăr face ceva.

Au ascultat cu un oarecare interes glasul electoratului şi am remarcat că John Gabriel făcuse în mod categoric ceva.

Ea se îmbujoră de entuziasm.

— Am auzit că e unul dintre cei mai curajoşi oameni din întreaga armată. Se spune ca ar fi putut să cucerească la nesfârşit Ordinul Victoria.

Era evident că Gabriel reuşise să obţină publicitatea corespunzătoare. Asta numai dacă era vorba doar de entuziasmul personal al doamnei Burt. Era foarte drăguţă cu obrajii uşor îmbujoraţi şi cu ochii căprui luminaţi de veneraţia faţă de erou.

— A venit la noi cu doamna Bigham Charteris, explică ea. În ziua în care câinele ei a fost călcat de maşină. A fost

drăguţ din partea lui, nu-i aşa? Era foarte îngrijorat.
— Probabil că îi plac câinii, am spus.
Era un lucru puţin cam banal pentru doamna Burt.
— Nu, spuse ea. Cred că a facut-o pentru că e foarte amabil –. Minunat de amabil. Şi a vorbit cu atâta naturaleţe şi atât de frumos! Ştiţi, mi-a fost tare ruşine de mine. Vreau să spun, mi-a fost ruşine că nu făcusem mai mult pentru cauză. Întotdeauna i-am votat pe conservatori, fireşte, dar e de ajuns doar să votezi, nu-i aşa?
— Asta e o problemă de opinie, am spus.
— Aşa că am simţit că trebuie să fac ceva, şi am venit să-1 întreb pe căpitanul Carslake ce pot să fac. Am o grămadă de timp liber, să ştiţi. Domnul Burt e foarte ocupat, E plecat toată ziua în afara orelor de operaţii, şi nu avem 'reţ de o clipă ochii ei avură o cu totul altă expresie. Mi-a fost milă de ea. Era genul de femeie care ar fi trebuit să aibă copii. Ar fi fost o mamă bună.
Maternitatea zădărnicită îi era încă zugrăvită pe chip când îşi abandonă amintirile despre John Gabriel şi se concentră în schimb asupra mea.
— Aţi fost rănit la Alamein, nu-i aşa? Întrebă ea.
— Nu, am răspuns furios. Pe şoseaua Harrow.
— Oh! Părea derutată. Dar maiorul Gabriel mi-a spus…
— Se prea poate să-ţi fi spus. Dar nu trebuie să crezi o vorbă din ce spune el.
Zâmbi cu îndoială. Admise o glumă pe care nu o pricepea.
— Arăţi minunat de în formă, spuse ea încurajator.
— Draga mea doamnă Burt, eu nici nu arăt în formă, nici nu mă simt aşa.
Ea spuse, foarjţe drăguţ:
— Îmi pare îngrozitor de rău, căpitane Norreys.
Înainte să apuc să comit un atentat la viaţa ei, uşa se deschise şi intră Carslake şi Gabriel.
Gabriel îşi jucă foarte bine rolul. Faţa i se lumină şi veni spre ea.

— Bună, doamnă Burt! E foarte drăguţ din partea dumitale că ţi-ai oferit ajutorul. E cu adevărat drăguţ!

— Oh, zău, domnule maior… nu cred că am să fiu de vreun folos. Dar chiar vreau să ajut cumva.

— Ai să ne ajuţi. O să te punem la treabă. Îi luă mâna în a lui şi îi zâmbi cu toată faţa lui urâtă. Îi simţeam farmecul şi magnetismul, şi dacă aş fi fost femeie i le-aş fi simţit şi mai mult. Ea râse şi se îmbujoră.

— Am să-mi dau toată silinţa. E important, nu-i aşa, să dovedim că întreaga ţară îi este loială domnului Churchill?

I-aş fi putut spune că mult mai important era să-i fim loiali lui John Gabriel şi să-1 alegem cu o mare majoritate.

— Ăsta e spiritul, spuse cu însufleţire Gabriel. În ziua de azi femeile sunt cele care au adevărata putere în alegeri. Măcar de am folosi-o.

— Oh, ştiu, spuse ea cu gravitate. Nu ne pasă suficient.

— Mă rog, spuse Gabriel, în definitiv poate că un candidat nu e mult mai bun decât celălalt.

Doamna Burt fu şocată.

— Oh, domnule maior, dar e o diferenţă ca de la cer la pământ!

— Da, chiar aşa, doamnă Burt, spuse Carslake. Îţi spun „ eu că maiorul Gabriel o să-i facă paf pe cei de la Westminster., Mi-a venit să spun: „Chiar aşa?”, dar m-am abţinut. Carslake o luă să-i dea nişte pliante sau nişte formulare sau ceva, iar Gabriel spuse în timp ceuşa se închidea în urma lor:

— Drăguţă femeiuşcă.

— Hotărât că ai făcut-o să-ţi mănânce din palmă.

Se încruntă la mine.

— Las-o mai moale, Norreys. Îmi place doamna Burt. Şi mi-e milă de ea. După părerea mea, nu are o viaţă prea uşoară.

— Poate că nu. Nu arată prea fericită.

— Burt e un diavol şi jumătate. Bea foarte mult. Îmi imaginez că poate să fie brutal. Am observat ieri că femeia

avea nişte vânătăi urâte pe braţ. Pun pariu că o cafteşte. Chestiile de genul ăsta mă fac să văd roşu în faţa ochilor.

Eram puţin surprins. Gabriel îmi observă mirarea şi dădu cu putere din cap.

— Nu suport treaba asta. Cruzimea mă irită întotdeauna… Te-ai gândit vreodată ce fel de viaţă pot duce femeile? Şi să-şi ţină gura privitor la asta?

— Bănuiesc că există o rezolvare legală, am spus.

— Nu, Norreys, nu există, decât pentru cazurile extreme. Femeile nu pot decât să sufere în tăcere. Femeile ca doamna Burt n-au nici un ban al lor – unde s-ar putea duce dacă ar pleca de la bărbaţii lor? Rudelor nu le place să se bage în problemele conjugale, femeile ca doamna Burt sunt complet singure. Nimeni nu va ridica un deget să le ajute.

— Da, asta e adevărat… L-am privit curios. Te-ai ajuns tare?

— Nu mă crezi capabil de puţină compătimire decentă? Îmi place fata asta… Mi-e milă de ea. Aş dori să pot face ceva pentru ea, dar presupun că nu am ce.

M-am foit neliniştit şi mişcarea mi-a fost răsplătită cu un junghi dureros. Dar o dată cu durerea fizică a venit o altă durere, mai subtilă, durerea amintirilor. Mă revedeam în tren, mergând din Cornwall la Londra, şi urmând lacrimile care cădeau într-o farfurie cu supă…

Aşa începuseră lucrurile – nu în felul în care ţi-ai imaginat că începuseră. Neajutorarea în faţa milei a fost cea care te-a lăsat fără apărarea în faţa atacurilor vieţii, care tea condus – unde? În cazul meu într-un scaun de invalid fară nici un viitor în faţă şi un trecut care îşi bătea joc de mine…

I-am spus brusc lui Gabriel (şi în mintea mea exista o legătură deşi pentru el trecerea trebuie să fi părut cu adevărat bruscă):

— Ce mai face bucăţica bună de la St Loo Arms?

A rânjit.

— Asta e în regulă, băiete. Sunt foarte discret. Cât timp sunt în St Loo mă ocup strict de treaba mea. Oftă. Păcat. Ea

este exact genul meu… Dar asta e, nu le poţi avea pe toate! Nu trebuie să dezamăgesc Partidul Conservator.

L-am întrebat dacă Partidul Conservator era atât de rigid, şi mi-a răspuns că în St Loo era un element puritan foarte puternic. Pescarii, adăugă el, aveau tendinţa să fie religioşi.

— În ciuda faptului că au câte o nevastă în fiecare port?

— Ăştia sunt marinarii, băiete. Nu amesteca lucrurile.

— Vezi să nu le amesteci dumneata, cu tipa de la St Loo Arms şi cu doamna Burt.

Se aprinse pe neaşteptate.

— Ascultă, încotro baţi? Doamna Burt e cinstită – Cât se poate de cinstită. E o puştoaică de treabă.

L-am privit curios.

— E corectă, îţi spun. N-ar fi gata de o distracţie.

— Nu, am aprobat eu. Dar te admiră foarte mult.

— Oh, asta e Ordinul Victoria şi afacerea din golf şi diverse zvonuri care circulă.

— Tocmai voiam să te întreb despre asta. Cine răspândeşte zvonurile astea?

Îmi făcu cu ochiul. T:

— Să-ţi spun ceva – sunt foarte utilp.

— Cine le răspândeşte? Carslake?

Gabriel clătină din cap.

— Nu Carslake. E prea greoi. N-aş avea încredere în el. A trebuit să mă ocup singur de treaba asta.

Am izbucnit în râs.

— Vorbeşti serios când îmi spui că ai avut tupeul să le wpui oamenilor că ai fi putut să cucereşti de trei ori Ordinul Victoria?

— Nu e deloc aşa. Mă folosesc de femei – de cele mai puţin dotate cu minte. Ele scot detaliile de la mine – detalii pe care mă codesc să le dau – apoi, când devin groaznic de stânjenit şi le implor să nu sufle o vorbă nimănui, ele dau lşi povestesc totul prietenelor lor cele mai bune.

— Chiar că n-ai ruşine, Gabriel.

— Lupt să câştig alegerile. Trebuie să mă gândesc la cariera mea. Chestiile astea contează mult mai mult decât ducă m-aş zbate să evit judecăţi de valoare cu privire la Ittrife, sau reparaţii, sau plată egală la muncă egal de proastă. Femeile caută întotdeauna elementul personal.

— Apropo, ce dracu' ai urmărit când i-ai spus doamnei Burt că am fost rănit la Alamein?

Gabriel oftă.

— Presupun că ai deziluzionat-o. Nu trebuia să faci asta, bătrâne. Speculează cât poţi o chestie bună. În prezent eroii sunt la mare preţ. Mai târziu se vor demoda. Speculează cât mai poţi.

— Să recurg la prefecătorie?

— Femeilor nu e deloc nevoie să le spui adevărul. Eu n-o fac niciodată. Vei descoperi că nu le place.

— Dar e cu totul alta să le spui în mod deliberat o minciună. I

— Nu e nevoie să minţi. Nu trebuie decât să bombăni: „Prostii… totul e o greşeală… Gabriel trebuia să-şi ţină gura…” Şi pe urmă începi să vorbeşti despre vreme, sau despre prinderea sardelelor, sau despre ce se găteşte în neagra Rusie. Iar fata pleacă cu ochii mari de entuziasm. La naiba, chiar nu vrei deloc să te distrezi?

— Cum mă pot distra eu în prezent?

— Mă rog, îmi dau seama că nu poţi să-ţi aduci în pat pe cineva… Dar ceva suspine tot sunt mai bune decât nimic. Nu vrei ca femeile să se agite pe seama dumitale?

— Nu.

— Ciudat, eu aş vrea.

— Mira-m-aş.

Faţa lui Gabriel îşi schimbă expresia. Se încruntă şi spuse încetişor:

— Poate că ai dreptate… Presupun că, la o adică, niciunul din noi nu se cunoaşte pe sine… Eu cred că îl cunosc bine pe John Gabriel. Dumneata îmi sugerezi că poate nu-l

cunosc atât de bine pe cât cred. Fă cunoştinţă cu maiorul John Gabriel – nu cred că vă cunoaşteţi…

Începu să se plimbe repede prin cameră. Am sesizat că vorbele mele nimeriseră în plin nu ştiu ce nelinişte adâncă. Arăta ca un băieţel speriat…

— Te înşeli, spuse el. Te înşeli total. Eu chiar mă cunosc. Este singurul lucru pe care chiar îl cunosc. Uneori îmi doresc să nu mă fi cunoscut… Ştiu exact ce sunt, şi de ce sunt în stare. Am grijă să nu-i las pe alţii să se prindă. Ştiu de unde vin şi încotro mă duc. Ştiu ce vreau şi am să am grijă să obţin ce vreau. Am elaborat totul cu mare atenţie, şi nu cred că o să las să-mi scape.

Se gândi câteva clipe. Nu, sunt bine înfipte. Am să ajung unde vreau să fiu!

Sunetul glasului lui îmi stârni interesul. Preţ de o clipă am crezut cu adevărat că John Gabriel era mai mult decât un şarlatan – l-am văzut ca pe o forţă.

— Deci asta vrei, am spus. Ei bine, poate că ai s-o obţii.

— Ce să obţin?

— Puterea. La asta te refereai, nu-i aşa?

S-a uitat lung la mine, apoi a izbucnit în râs.

— Doamne Sfinte, nu! Cine crezi că sunt eu, Hitler? Nu vreau putere – n-am deloc ambiţia să fiu stăpân peste semenii mei sau peste lume în general. Doamne Dumnezeule, omule, de ce crezi că m-am băgat în afacerea asta? Puterea e o aiureală. Ceea ce vreau eu e o slujbă uşoară. Atâta tot.

L-am privit lung. Eram dezamăgit. Preţ de o clipă John Gabriel atinsese proporţiile titanice. Acum se micşorase la loc la mărimea naturală. Se prăvăli într-un scaun şi îşi întinse picioarele. L-am văzut dintr-o dată aşa cum era dincolo de farmecul lui – un omuleţ meschin, grosier, un omuleţ lacom.

— Şi puteţi mulţumi cerului că doar atât vreau! Spuse el. Oameni lacomi şi care îşi urmăresc propriul interes nu fac rău lumii. Şi ei sunt oamenii potriviţi să vă guvernezi.

Dumnezeu să ajute orice ţară care are la putere oameni cu idei! Un om cu o idee va călca în picioare poporul de rând, va înfometa copii, va frânge femeile, fără ca măcar să observe ce se întâmplă cu ei. Nici măcar n-o să-i pese. Dar un individ egoist şi apucător nu va face mult rău – el vrea doar un Colţişor al lui confortabil, şi o dată ce 1-a căpătat, e total de acord ca şi omul de rând să fie mulţumit şi fericit. De fapt, îl preferă mulţumit şi fericit – asta înseamnă mai puţine probleme. Ştiu foarte bine ce vrea majoritatea oamenilor – nu e mult. Doar să se simtă importanţi şi să aibă şansa de a o duce un pic mai bine ca celălalt şi să nu fie prea ţinut în frâu. Reţine vorbele mele, Norreys, aici va face Partidul Laburist marea greşeală când va ajunge la putere…

— Dacă va ajunge, l-am întrerupt eu.

— Va ajunge, nici o grijă, spuse încrezător Gabriel. Şi îţi spun unde va greşi. Va începe să îşi manifeste autoritatea. Totul cu cele mai bune intenţii. Cei care nu sunt cu adevărat conservatori sunt maniaci. Şi Dumnezeu să ne apere de maniaci! E fantastic câtă suferinţă poate abate asupra unei ţări decente, supuse legii, un maniac foarte idealist.

— Asta vrea să însemne, de fapt, că dumneata crezi că ştii ce este cel mai bine pentru ţară?

— Deloc. Eu ştiu ce e cel mai bine pentru John Gabriel. Ţara va fi la adăpost de experienţele mele pentru că eu am să fiu ocupat să mă gândesc la mine şi cum să mă cuibăresc confortabil. Nu mă interesează câtuşi de puţin să fiu primministru.

— Mă uimeşti!

— Să nu faci vreo confuzie, Norreys. Probabil că aş putea deveni prim-ministru dacă aş vrea. E uimitor ce poţi face dacă stai doar să studiezi ce vrea să audă poporul şi apoi să-i spui! A fi prim-ministru înseamnă o mulţime de griji şi muncă. Eu intenţionez să-mi fac un nume, atâta tot.

— Şi banii de unde vin? Şase sute de lire pe an nu sunt mare lucru.

— Vor trebui să ridice baremul dacă câştigă laburiştii. Să-1 facă, probabil, o mie bătută pe muchie. Dar nu face vreo greşeală, există o mulţime de moduri de a face bani într-o Carieră politică – unele pe căi ocolite, altele direct. Şi apoi mai există şi căsătoria…

— Ţi-ai plănuit şi căsătoria? Un titlu?

Din anumite motive se înroşi.

— Nu, răspunse el cu vehemenţă. Nu mă însor în afara clasei mele sociale. Oh, da, ştiu care e clasa mea socială. Eu nu sunt un gentleman.,

— Mai înseamnă ceva cuvântul ăsta în ziua de azi?

— Cuvântul nu. Dar ceea ce reprezintă el este încă la locul lui.

Se uită fix înaintea lui. Când vorbi, glasul îi era meditativ şi îndepărtat.

— Îmi amintesc că m-am dus cu tata la o casă mare. El avea ceva de făcut la boilerul de la bucătărie. Eu am rămas afară. A venit o puştoaică şi mi-a vorbit. Drăguţă puştoaică, un an sau doi mai mare decât mine. M-a dus în grădină – o grădină superbă… fântâni, terase, cedrii mari şi iarbă verde ca o catifea. Acolo era şi fratele ei. El era mai mic. Ne-am jucat de-a v-aţi ascunselea. A fost grozav. Ne-am înţeles de minune. Şi pe urmă î ieşit din casă o dădacă în uniformă, ţeapănă toată. Pam, aşa o chema pe puştoaică, s-a dus dansând la ea şi i-a spus că trebuie să vin şi eu la ceai în camera copiilor, că voia să vin şi eu la ceai… Parcă văd şi acum faţa îngâmfată a dădacei, îi aud glasul afectat! „Nu poţi să faci astk, dragă. Este doar un băieţel de rând”.

Gabriel se opri. Am fost şocat de ce poate face cruzimea, cruzimea inconştientă, negândită. De atunci tot auzea glasul acela, vedea faţa aceea… Fusese rănit până în adâncul inimii.

— Dar ascultă, am spus, nu era mama copiilor. Fiinţa aia a spus un lucru de joasă speţă, pe lângă faptul că a fost o cruzime…

Întoarse spre mine o faţă albă şi sumbră.

— N-ai prins poanta, Norreys. Sunt de acord că o doamnă n-ar fi spus un lucru ca acela, dar treaba e că era Adevărat. Eram un băieţel de rând. Mai sunt încă un băieţel de rând. Am să mor un băieţel de rând.

— Nu fi absurd! Ce contează lucrurile astea?

— Nu contează. Au încetat să mai conteze. De fapt, în ziua de azi, e un avantaj să nu fii gentleman. Lumea strâmbă din nas la acei domni bătrâni şi doamne bătrâne de viţă nobilă care abia dacă au din ce trăi. Lucrul care ne face snobi în ziua de azi este educaţia. Educaţia este fetişul nostru. Dar necazul e că eu nu voiam să fiu un băieţel de rând. M-am dus acasă şi i-am spus tatălui meu: „Tati, când am să mă fac mare vreau să fiu lord. Vreau să fiu lordul John Gabriel”. „Asta n-ai să fii niciodată, mi-a spus el. Ca să fii lord trebuie să te naşti lord. Poţi să fii făcut pair dacă ajungi destul de bogat, dar nu e acelaşi lucru”. Şi nu e acelaşi lucru. Există ceva… ceva pe care nu pot să-1 am în veci – oh, nu mă refer la titlu. Mă refer la a te naşte sigur pe tine… la a şti ce ai să faci şi ai să spui, la a nu trebui să năduşeşti sub guler şi a te întreba tot timpul ce gândesc oamenii despre tine, ci doar să te preocupe ce gândeşti tu despre ei. La a şti că dacă eşti ciudat sau ponosit sau excentric asta nu contează nici cât negru sub unghie pentru că eşti ceea ce eşti…

— Pentru că, de fapt, eşti lady St Loo? Am sugerat.

— Fir-ar a naibii de căţea bătrână!

M-am uitat la el cu mult interes.

— Ştii, i-am spus, într-adevăr eşti foarte interesant.

— Toate astea nu sunt reale pentru dumneata, nu-i aşa? Dumneata nu ştii ce vreau să spun. „Crezi că ştii, dar, în realitate, habar n-ai.

— Ştiu că, odată, demult, ai avut un şoc… Ai fost rănit, ai suferit. Într-un fel, n-ai reuşit niciodată să treci peste asta…

— Lasă psihologia, mi-o tăie Gabriel. Dar pricepi, nu-i aşa, de ce atunci când întâlnesc o fată cu care am de gând să mă însor. Va trebui să aibă bani, firește – dar cu bani sau fără bani va trebui să aparţină clasei mele. Îţi imaginezi ce Iad

ar fi dacă m-aş însura cu o fată băţoasă cu faţa ca de cal şi mi-aş petrece viaţa încercând să trăiesc la nivelul ei?

Se opri, apoi întrebă brusc:

— Ai fost în Italia. Ai ajuns vreodată la Pisa?

— Am fost la Pisa acum câţiva ani.

— Cred că la Pisa e… Există acolo o chestie pictată pe perete – raiul şi iadul şi purgatoriul şi restul. Iadul e destul de vesel, cu drăcuşorii ăia care te împing la fund cu furcile. Raiul e deasupra, sus – un şir" de binecuvântaţi şezând sub copaci, cu o expresie satisfăcută pe feţe. Dumnezeule, femeile alea! Nu ştiu nimic despre iad, nu ştiu nimic despre cei osândiţi – nu ştiu absolut nimic! Dar stau acolo, zâmbind satisfăcute… Satisfăcute, încântate de ele însele! Doamne, ce mi-ar plăcea să le smulg de lângă pomii lor şi din starea lor de beatitudine şi să le arunc în flăcări! Să le ţin acolo zvârcolindu-se; să le fac să simtă, să le fac să sufere! Ce drept au ele să nu ştie ce este suferinţa? Ele şed acolo, zâmbind, şi nimic nu poate să le atingă… Capetele lor se află printre stele… Da, asta e, printre stele…

Se ridică, glasul i se frânse, ochii lui priviră pe lângă mine, ochi pierduţi, gânditori…

— Printre stele, repetă.

Apoi râse.

— Scuză-mă că te-am bombardat cu toate astea. Dar, în definitiv, de ce nu? Şoseaua Harrow o fi făcut din dumneata o epavă, dar tot eşti bun la ceva – mă poţi asculta când simt nevoia să vorbesc… Mă aştept să descoperi că lumea îţi va vorbi mult.

— Chiar descopăr asta.

— Ştii de ce? Nu pentru că eşti un ascultător minunat şi înţelegător sau ceva de genul ăsta, ci pentru că nu eşti bun de nimic altceva.

Rămase în loc, cu capul puţin într-o parte, urmărindu-mă cu ochii încă mânioşi. Voia ca vorbele lui să mă rănească, cred. Dar nu mă răniră. Dimpotrivă, am simţit o mare

uşurare auzind exprimate în cuvinte lucrurile pe care le gândeam în mintea mea…

— Nu înţeleg de ce nu termini dracului cu toate astea, spuse el. Sau n-ai mijloacele? *

— Ba am mijloacele, am răspuns şi mâna mi se închise pe flaconul cu tablete.

— Înţeleg, spuse el. Ai mai mult curaj decât am crezut./.

Capitolul XI În dimineaţa următoare doamna Carslake îşi petrecu câtva timp vorbindu-mi. Nu-mi plăcea doamna Carslake. Era o femeie slabă şi brunetă, cu limba ascuţită. Nu cred că în tot timpul cât am stat la Polnorth House am auzito vreodată spunând un lucru drăguţ despre cineva. Uneori, din pur amuzament, pomeneam nume după nume şi aşteptam ca dulceaţa de la început a comentariilor ei să se acrească.

Acum vorbea despre Milly Burt.

— E o făptură drăguţă, spuse ea. Şi atât de dornică să ajute. E cam proastă, fireşte, şi nu prea bine educată din punct de vedere politic. Femeile” din clasa asta sunt foarte apatice politic.

Impresia mea era (?Ă doamna Carslake aparţinea aceleaşi clase ca Milly Burt. Ca s-o supăr, am spus:

— Exact ca Teresa, de fapt.

Doamna Carslake se arătă şocată.

— Oh, dar doamna Norreys e deşteaptă – apoi veni la obişnuita împunsătură veninoasă – uneori mult prea deşteaptă pentru mine. Adesea am impresia că ne dispreţuieşte pe toţi. Femeile intelectuale sunt deseori foarte preocupate de ele, nu credeţi? Fireşte, eu n-aş numi-o chiar egoistă pe doamna Norreys…

Apoi reveni la Milly Burt.

— E bine pentru doamna Burt să aibă ceva de făcut. Mă teip că acasă are o viaţă foarte nefericită.

— Îmi pare rău să aud asta.

— Omul acela, Burt, a luat-o la vale. Este văzut ieşind clătinându-se din St Loo Arms la ora închiderii. Zău, mă mir

că-1 servesc. Şi cred că uneori e foarte violent – sau aşa spun vecinii. Ea e speriată de moarte de el, să ştiţi.

Vârful vasului îi tremură – era un tremur ce indica senzaţii plăcute.

— De ce nu-1 părăseşte? Am întrebat.

Doamna Carslake se arătă şocată.

— Zău, căpitane Norreys, n-ar putea face aşa ceva! Unde ar putea să se ducă? Nu are nici o rudă. De multe ori m-am gândit că dacă ar apărea un tânăr înţelegător… nu cred, să ştiţi, că ea are principii foarte solide. Şi e foarte arătoasă, într-un fel cam izbitor.

— Nu vă place mult, nu-i aşa?

— Oh, ba da, îmi place… dar, fireşte, abia dacă o cunosc. Un veterinar… mă rog, vreau să spun că nu e ca un doctor.

După ce a trasat foarte clar această distincţie socială, doamna Carslake mă întrebă cu solicitudine dacă putea să mă ajute cu ceva.

— Sunteţi foarte amabilă. Nu cred că aveţi cu ce.

Mă uitam pe fereastră. Mi-a urmărit privirea şi a văzut la ce mă uitam.

— Oh, spuse ea. Iat-o pe Isabella Charteris.

Am urmărit-o împreună pe Isabella urcând treptele spre terasă.

— E o fată frumoasă, spuse doamna Carslake. Deşi prea liniştită. Deseori mă gândesc că fetele astea tăcute au tendinţa să fie viclene.

Cuvântul mă indignă. N-am putut spune nimic întrucât doamna Carslake făcuse afirmaţia chiar înainte de a ieşi.

Viclean – ce cuvânt oribil! Mai ales când îi era atribuit Isabellei. Calitatea care ieşea cel mai mult în evidenţă la Isabella era onestitatea – o onestitate lipsită de teamă şi aproape dureroasă.

Cel puţin… Mi-am amintit deodată de felul în care îşi lăsase eşarfa să cadă peste tabletele mele. Uşurinţa cu care se prefăcuse că ne aflam în toiul conversaţiei. Şi totul fără

emoţie sau agitaţie – simplu, natural, ca şi cum toată viaţa făcuse lucruri de genul ăsta.

Oare asta înţelesese doamna Carslake prin cuvântul „vicleană”?

Mi-am spus că trebuia s-o întreb pe Teresa ce credea despre asta. Teresa nu-şi spunea părerile din proprie iniţiativă, dar dacă o întrebai îţi spunea.

Când Isabella ajunse, am văzut că era. Surescitată. Nu ştiu dacă şi altcineva ar fi observat asta, dar eu am ghicit pe loc. Până la un punct, începeam s-o cunosc destul de bine pe Isabella.

Începu dintr-o dată fără să piardă timp cu salutările.

— Vine Rupert – chiar vine, spuse ea. Ar putea să pice în orice zi. Se grăbeşte spre casă, fireşte.

Se aşează şi zâmbi. Îşi ţinea în poală mâinile lungi şi înguste. În spatele capului ei, tisa de afară se profila pe cer. Isabella şedea acolo, arătând cuprinsă de extaz. Atitudinea ei, imaginea pe care o forma îmi aminteau de ceva. Ceva ce văzusem sau auzisem chiar în ultimul timp…

— Faptul că vine înseamnă mult pentru tine? Am întrebat.

— Da, înseamnă. Oh, da. Vezi dumneata, îl aştept de mult timp.

Să fi avut oare Isabella ceva din Mariana de la conacul împrejmuit cu şanţuri cu apă? Aparţinea ea, doar un pic, perioadei Tennyson?

— Îl aştepţi? '

— Da.

— Ţii chiar atât de mult la el?

— Cred că ţin la Rupert mai mult ca oricare. Apoi adăugă, reuşind cumva să dea o altă intonaţie aceloraşi vorbe:Eu… cred că ţin…

— Nu eşti sigură?

Se uită la mine brusc amărâtă şi gravă.

— Poţi fi vreodată sigur de ceva?

Nu era o ilustrare a sentimentelor ei. Era clar o întrebare.

Mă întreba pe mine pentru că se gândea că eu aş fi pu- – tut şti răspunsul pe care nu-1 ştia ea. Nu avea de unde să ştie cât mă durea întrebarea asta.

— Nu, am spus, şi glasul mi-a sunat aspru în urechi. Niciodată nu poţi fi sigur.

Ea acceptă răspunsul, cu privirea aţintită pe mâinile ei împreunate.

— Înţeleg, spuse. Înţeleg.

— De când nu l-ai mai văzut?

— De opt ani.

— Eşti o fiinţă romantică, Isabella.

Se uită întrebătoare la mine.

— Pentru că cred că Rupert va veni acasă şi că ne vom căsători? Dar nu e ceva chiar romantic. E mai degrabă un şablon… Mâinile ei lungi prinseră viaţă, trasând ceva pe materialul rochiei. Şablonul meu şi şablonul lui. Ele1 se vor apropia şi uni. Nu cred că aş putea vreodată să părăsesc St Loo. M-am născut aici şi întotdeauna am trăit aici. Vreau să trăiesc în continuare aici. Mă aştept să… mor aici.

Se cutremură puţin în timp ce rosti ultimele cuvinte şi, în acelaşi timp, un nor acoperi soarele.

M-am mirat din nou în sinea mea de ciudata ei groază de moarte.

— Cred că va trece foarte mult timp până când ai să mori, Isabella, am spus consolator. Eşti foarte puternică şi sănătoasă.

— Da, sunt foarte puternică. N-am fost niciodată bolnavă. Cred că aş putea trăi până la nouăzeci de ani, nu-i aşa? Sau chiar o sută. În definitiv, unii trăiesc până la vârsta asta.

Am încercat să mi-o imaginez pe Isabella la nouăzeci de ani. Pur şi simplu n-am putut. Şi totuşi pe lady St Loo mi-o puteam imagina uşor trăind până la o sută de ani. Dar e Drept că lady St Loo avea o personalitate viguroasă şi plină de forţă, ea influenţa viaţa, era conştientă de sine ca regizoare şi creatoare a evenimentelor. Ea se bătea pentru viaţă – Isabella o accepta.

Gabriel deschise uşa şi intră spunând: „Ascultă, Norreys…”, apoi se opri când o văzu pe Isabella.

— Oh, bună dimineaţa, domnişoară Charteris.

Purtarea lui era uşor stingheră şi conştientă de sine.

M-am întrebat amuzat dacă asta se datora umbrei lui lady St Loo…

— Discutam despre viaţă şi moarte, am spus vesel. Tocmai profeţeam că domnişoara Charteris va trăi până la nouăzeci de ani.

— N-aş crede că ar vrea, spuse Gabriel. Cine ar vrea?

— Eu, spuse Isabella.

— De ce?

— Nu vreau să mor.

— Oh, spuse voios Gabriel, nimeni nu vrea să moară. Cel puţin, pe oameni nu-i deranjează moartea, dar le e frică să moară. O afacere încurcată şi dureroasă.

— Pe mine moartea mă deranjează, spuse Isabella. Nu durerea. Pot să rezist la durere. *

— Aşa crezi dumneata, spuse Gabriel.

Ceva în tonul lui amuzant şi dispreţuitor o supără pe Isabella. Se îmbujoră.

— Pot să rezist la durere.

Se uită unul la altul. Privirea lui era încă dispreţuitoare, a ei provocatoare.

Şi apoi Gabriel facu ceva ce nu mi-a venit să cred.

Îmi lăsasem ţigara în scrumieră. Cu un gest rapid, Gabriel s-a aplecat peste mine, a luat ţigara şi i-a apropiat capătul incandescent de braţul Isabellei.

Ea nu se clinti, nici nu-şi dădu la o parte braţul.

Cred că am strigat în semn de protest, dar niciunul din ei nu mi-a dat atenţie. El lipi capătul incandescent de pielea ei.

În acel moment am simţit din plin întreaga umilinţă şi amărăciune a infirmului. Să fii neajutorat, ţintuit, să nu fii în stare să acţionezi. Nu puteam să fac nimic. Revoltat de sălbăticia lui Gabriel, n-am putut să fac nimic s-o împiedic.

Am văzut faţa Isabellei albindu-se încetişor de durere. Buzele ei erau strâns lipite. Nu se mişcă. Ochii ei priveau fix în ochii lui Gabriel.

— Eşti nebun, Gabriel? Am strigat. Ce dracu' te-a apucat?

El nu-mi dădu nici cea mai mică atenţie. Parcă nici nu eram în cameră.

Brusc, cu o mişcare rapidă, aruncă ţigara în cămin.

— Îmi cer scuze, îi spuse el Isabellei. Rezişti foarte bine.

Iar apoi, fară vreun alt cuvânt, ieşi din încăpere.

Eram ca şi mut, nu-mi găseam cuvintele.

— Bruta – sălbaticul – ce o fi fost în capul lui? Ar trebui să fie împuşcat…

Cu ochii aţintiţi asupra uşii, Isabella îşi înfăşură încetişor o batistă în jurul braţului. O făcea cu un aer absent, ca şi cum gândurile îi erau în altă parte.

Apoi, din depărtările în care plutea, se uita la mine.

Părea puţin surprinsă.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă ea.

Am încercat să-i spun, incoerent, ce credeam eu despre gestul lui Gabriel.

— Nu văd de ce trebuie să fii atât de supărat, spuse ea. Maiorul Gabriel a vrut doar să vadă dacă rezist la durere. Acum ştie că rezist.

Capitolul XII În după-amiaza aceea am avut invitaţi la ceai.

Doamna Carslake avea o nepoată care era în trecere prin St Loo şi care, după spusele doamnei (Carslake, fusese colegă de şcoală cu Isabella. Niciodată nu fusesem în stare să mi-o imaginez pe Isabella la şcoală, aşa că am aprobat din toată inima sugestia Teresei de a le invita la ceai pe doamna Carslake şi pe nepoata ei, acum doamna Mordaunt. Teresa o invită şi pe Isabella.

— Vine şi Anne Mordaunt. Cred că aţi fost colege de şcoală.

— Erau mai multe Anne, spuse vag Isabella. Anne Trenchard şi Anne Langley şi Anne Thompson.

— Am uitat cum o chema înainte de căsătorie. Doamna Carslake nu mi-a spus.

Anne Mordaunt se dovedi a fi Anne Thompson. Era o tânără vioaie cu o purtare agresivă, destul de neplăcută. (Sau, cel puţin, aşa mi s-a părut mie). Lucra la un minister ' din Londra, iar soţul ei la alt minister, şi aveau un copil plasat în mod convenabil undeva unde să nu stea în calea valoroasei contribuţii ale lui Anne Mordaunt la efortul de război.

— Deşi mama crede că am putea să-1 luăm pe Tony înapoi acum că bombardamentele sau terminat. Dar eu cred că în clipa de faţă e foarte greu să ţii un copil la Londra. Apartamentul e foarte mic, şi nu poţi găsi dădace corespunzătoare, şi mai sunt şi mese, fireşte, or eu sunt plecată toată ziua.

Am văzut-o pe Teresa zâmbind uşor şi făcându-mi, discret, semn din cap să nu spun nimic. Am spus, totuşi.

— Ba eu cred că atunci când ai foarte mult de lucru un copil prinde bine.

Dar remarca mea păru chiar să-i placă tinerei doamne Mordaunt.

— Nu e vorba că cineva ar vrea să mai scape de responsabilităţi. Este mare nevoie de copii – mai ales în clasa noastră. În plus, îi sunt foarte devotată lui Tony.

Se întoarse spre Isabella şi începu să depene amintiri din şcoală. Era o conversaţie în care, mi s-a părut, una din participante nu îşi prea cunoştea rolul. Anne Mordaunt trebui s-o ajute de mai multe ori pe Isabella s-o scoată la capăt.

Doamna Carslake se scuză în şoaptă în faţa Teresei:

— Îmi pare tare rău că Dick întârzie. Nu-mi închipui ce îl reţine. Trebuia să fie acasă la patru şi jumătate.

Isabella spuse:

— Cred că e cu maiorul Gabriel. Au trecut pe terasă acum un sfert de oră.

Am fost surprins. Nu auzisem pe nimeni trecând. Isabella stătea cu spatele la fereastră şi nu avea cum să vadă dacă trecea cineva. Stătusem cu ochii pe ea şi nu întorsese o dată capul. Fireşte, auzul ei era neobişnuit de ascuţit, ştiam asta. Dar mă întreba cum de ştia că era vorba de Gabriel.

Teresa spuse:

— Isabella, n-ai vrea tu… nu, te rog rămâi acolo, doamnă Carslake, vreţi să vă duceţi alături şi să-i invitaţi la un ceai?

Am urmărit silueta înaltă a Isabellei dispărând pe uşă. Doamna Mordaunt spuse:

— Isabella nu s-a schimbat deloc. E exact la fel. Întotdeauna a fost foarte ciudată. Umbla ca prin vis. Noi puneam treaba asta pe seama faptului că e foarte mintoasă.

— Mintoasă? Am întrebat iute.

Se întoarse spre mine.

— Da, nu ştiaţi? Isabella e foarte deşteaptă. Înspăimântător de deşteaptă. Domnişoara Curtis – directoarea – a fost distrusă că n-a vrut să meargă mai departe la Somerville. A intrat la colegiu la numai cincisprezece ani şi a obţinut mai multe distincţii.

Mai eram încă înclinat s-o. Consider pe Isabella o făptură fermecătoare ca aspect dar nu supradotată cu intelect. M-am uitat neîncrezător la doamna Mordaunt.

— Care erau materiile ei preferate?

— Astronomia şi matematica – era fantastic de bună la matematică – şi latina şi franceza. Învăţa tot ce îşi punea în minte să înveţe. Totuşi, să ştiţi, nu-i păsa nici un pic. Asta i-a frânt inima domnişoarei Curtis. Isabella nu voia decât să se întoarcă şi să se stabilească în castelul ăsta vechi şi îmbâcsit.

Isabella se întoarse cu căpitanul Carslake şi cu Gabriel.

În acea seară i-am spus Teresei:

— Ceea ce mi se pare uluitor este imposibilitatea de a şti cum e în realitate o făptură umană. S-o luăm pe Isabella Charteris. Doamna Mordaunt a descris-o ca fiind misterioasă. Eu personal o credeam cândva practic

înapoiată mintal. În plus, aş fi spus că una din calităţile ei aparte e sinceritatea. Totuşi, doamna Carslake spune că e vicleană. Vicleană! Odios cuvânt. John Gabriel spuse că e băţoasă şi încrezută. Tu… mă rog, nu ştiu ce crezi tu pentru că nu prea îţi spui părerea despre oameni. Dar ce este cu adevărat la o fiinţă pe care diverşi oameni o văd atât de diferit?

Robert, care rareori lua parte la discuţiile noastre, se foi neliniştit şi spuse destul de neaşteptat:

— Dar nu tocmai asta e poanta? Oamenii sunt văzuţi diferit de oameni diferiţi. La fel şi lucrurile. Copacii, de exemplu, sau marea. Doi pictori îţi vor oferi o idee complet diferită despre portul St Loo.

— Vrei să spui că unul îl va picta într-o manieră naturalistă şi celălalt simbolistă?

Robert clătină din cap sâcâit. Ura să vorbească despre pictură. Niciodată nu găsea cuvinte ca să exprime ceea ce voia să spună.

— Nu, spuse el. El chiar l-ar vedea diferit. Probabil… nu ştiu cum să explic… din toate alegi lucrurile care au o semnificaţie pentru tine, numai pentru tine.

— Şi crezi că la fel faci şi cu oamenii? Dar nu poţi avea două calităţi diametral opuse. Ia-o pe Isabella – ea nu poate fi deşteaptă şi înapoiată mintal!

— Cred că aici te înşeli, Hugh, spuse Teresa.

— Şi tu, Teresa!

Teresa zâmbi. Vorbi încet, dusă pe gânduri.

— Poţi avea o calitate şi să n-o foloseşti. Adică, nu dacă ai o metodă mai simplă care îţi dă aceleaşi rezultate, sau care – da, asta e mai probabil – îţi dă mai puţine bătăi de cap. Poanta e, Hugh, că noi toţi am parcurs un drum atât de lung de la simplitate că acum nu mai ştim ce e ea când o întâlnim. Să simţi un lucru e mult mai uşor decât să-l gândeşti. Numai că în complexitatea civilizaţiei, simţirea nu e suficient de exactă, nu are acurateţe suficientă. Să-ţi dau un exemplu. Dacă aş întreba ce perioadă a zilei este –

dimineaţă, prânz, după-amiază, seară – tu nu trebuie să gândeşti şi nu ai nevoie, ca să-mi răspunzi, de cunoştinţe precise sau de aparatură specială – cadrane solare, cronometre, ceasuri. Dar dacă ai o întâlnire şi trebuie să prinzi trenul şi să fii într-un anumit loc la o anumită oră, va trebui să-ţi foloseşti mintea şi să apelezi la mecanisme complicate ca să dai dovadă de punctualitate. Cred că atitudinea faţă de viaţă ar putea fi la fel. Te simţi fericit, eşti înfuriat, îţi place cineva sau ceva, îţi displace cineva sau ceva, te feimţi trist. Oamenii ca mine şi ca tine, Hugh (Robert nu prea) speculează pe baza a ceea ce simt, analizează ce simt, se gândesc la ce simt. Ei examinează toată treaba şi îşi dau motivul. „Sunt fericit pentru că aşa şi pe dincolo – îmi place asta sau ailaltă pentru că aşa şi aşa…” Numai că, foarte des, îşi dau motivul greşit, se înşeală intenţionat. Dar Isabella, crecfteu, nu face speculaţii, i^u se întreabă niciodată de ce. Pentru că, Cinstit, nu o interesează. Dacă i-ai cere să gândească, să-ţi spună de ce simte faţă de ceva ceea ce simte, cred că ar putea să raţioneze cu perfectă acurateţe şi să-ţi dea răspunsul corect. Dar ea e ca o persoană care are pe poliţa căminului un ceas bun şi scump, dar nu-1 întoarce niciodată pentru că, în genul de viaţă pe care o duce ea, nu e important să ştie cu precizie cât e ceasul. Dar la şcoală, la St Ninian's, i s-a cerut să-şi folosească intelectul, şi ea are intelect, dar, aş spune, nu un intelect deosebit de speculativ. Ea are înclinaţie spre matematică, limbi străine, astronomie. Niciuna din astea nu necesită imaginaţie. Noi toţi folosim imaginaţia şi speculaţia ca mijloace de evadară, ca pe un mod de a scăpa de noi înşine. Isabella nu are nevoie să scape de ea însăşi. Ea poate trăi cu sine, e în armonie cu ea. Nu are deloc nevoie de un mod de viaţă mai complex… Probabil că fiinţele umane erau toate la fel în perioada medievală, chiar în vremurile elizabetane. Am citit că pe vremea aceea un „om mare” avea un singur înţeles – o persoană care avea o locuinţă mare, care era, pur şi simplu,

bogată şi puternică. Nu avea niciuna din semnificaţiile morale şi spirituale pe care le acordăm noi azi sintagmei. Termenul nu avea nimic de a face cu caracterul.

— Vrei să spui că atitudinea lor faţă de viaţă era directă şi concretă, că nu-şi pierdea timpul cu speculaţii.

— Da, Hamlet, cu nedumeririle lui, cu al lui „a fi sau a nu fi", a fost o figură total străină de epoca sa. Atât de străină încât atunci şi mult timp după aceea criticii au condamnat piesa Hamlet din cauza fatalei slăbiciuni a complotului. Unul din ei scria: „Nu există nici un motiv ca Hamlet şă nu-1 ucidă pe rege din actul întâi. Singurul motiv pentru care n-o face este că dacă ar fi făcut-o, n-ar mai exista nici o piesă!" Pentru ei este absolut de necrezut că ar putea exista o piesă despre caracter. Dar în ziua de azi suntem practic toţi Hamlet şi Macbeth. Ne întrebăm cu toţii tot timpul „a fi sau a nu fi". Dacă e mai bine să fii viu sau mort. Ii analizăm Pe cei plini de succes aşa cum Hamlet îl analizează (şi invidiază!) pe Fortinbras. În ziua de azi cel care ar fi mica figură neînţeleasă ar fi Fortinbras. El merge înainte, încrezător, nu-şi pune întrebări despre el. Câţi ca el mai există în ziua de azi? Nu mulţi, cred.

— Crezi că Isabella e un fel de Fortinbras feminin? Am întrebat zâmbind.

A zâmbit şi Teresa.

— Nu atât de belicos. Dar în mare, da. Ea nu s-ar întreba niciodată „De ce sunt cum sunt? Ce simt cu adevărat?" Ea ştie ce simte şi este ce e. Teresa adăugă moale: Şi va face… ce trebuie să facă. °

— Vrei să spui că e fatalistă?

— Nu. Dar eu nu cred că pentru ea există alternative. Ea nu va vedea niciodată două posibile linii de acţiune – doar una. Şi niciodată nu se va gândi să se întoarcă din drum, va merge întotdeauna înainte. Pentru cele ca Isabella nu există cale de întoarcere…

— Mă întreb dacă pentru vreunul din noi există cale de întoarcere!

Am spus-o cu amărăciune.

Teresa rosti cu calm:

— Poate că nu. Dar de regulă există o portiţă de ieşire.

— Ce anume vrei să spui, Teresa?

— Cred că de regulă ai o şansă de scăpare… Nu îţi dai seama de asta decât după aceea… când te uiţi înapoi… dar ea nu e acolo…

Am rămas tăcut un timp, fumând şi gândindu-mă…

Când Teresa spusese asta, mă săgetase o amintire, extrem de vie. Tocmai ajunsesem la cocteilul de lă" Caro Strangeways. Stăteam în prag, ezitând un moment ca să-mi obişnuiesc ochii cu luminile şi ceaţa de fum. Şi acolo, în celălalt capăt al camerei, era Jennifer. Nu m-a văzut, vorbea cu cineva în felul ei viu şi însufleţit.

Am fost conştient de două sentimente contradictorii. Primul era de trimf. Ştiusem că o să ne reîntâlnim şi cunoaşterea mea instinctivă se dovedea adevărată. Întâlnirea din tren nu era un incident izolat. Ştiusem mereu asta şi iată că, credinţa mi se confirma. Şi totuşi, în pofida emoţiei mele, a triumfului meu, am simţit o dorinţă bruscă de a mă întoarce şi a pleca de la petrecere… Am simţit dorinţa să păstrez întâlnirea mea din tren cu Jennifer ca pe o întâmplare izolată – o întâmplare pe care să n-o uit niciodată. Era ca şi cum cineva mi-ar fi spus: „Acela a fost cel mai bun lucru pe care l-aţi putea avea unul de la altul – un scurt răstimp de • perfecţiune. Lasă-1 aşa".

Dacă Teresa-avea dreptate, aceea fusese portiţa mea de scăpare, şansa mea de a evada…

Ei bine, nu profitasem de ea. Mersesem înainte. Şi Jennifer mersese înainte. Şi ca urmare se întâmplaseră toate celelalte. Încrederea în dragostea noastră reciprocă, camionul de pe Harrow Road, scaunul meu de invalid, şi Polnorth Haouse…

Am revenit astfel la punctul de plecare, mintea mi s-a întors la Isabella, şi am emis un ultim protest.

— Dar nu vicleană, Teresa. E un cuvânt odios. Nu vicleană.

— Mira-m-aş.
— Vicleană? Isabella?
— Oare nu e vicleană prima, cea mai uşoară linie de apărare? Oare nu e şiretenia una din caracteristicile cele mai primitive? Gândeşte-te la animale, de pildă. De bună seamă, Hugh, şiretenia este elementară. Este singura armă pe care o poţi folosi când eşti încolţit.
Se ridică şi porni spre uşă. Robert o şterse deja la culcare. Cu mâna pe clanţă, întoarse capul.
— Sunt convinsă că poţi cu adevărat să arunci tabletele alea. De acum nu o să-ţi mai trebuiască. N-ai să Ie mai vrei.
— Teresa! Ştiai de ele?
— Bineînţeles că ştiam.
— Dar atunci… M-am oprit. De ce spui că de acum n-am să le mai vreau?
— Le mai vrei?
— Nu, am spus încetişor. Ai dreptate… Nu le mai vreau. Mâine am să le arunc.
— Mă bucur. Adesea mi-a fost frică…
Am privit-o curios.
— De ce n-ai încercat să mi le iei?
Nu-mi răspunse imediat. Apoi spuse:
— Erau o alinare pentru tine, nu-i aşa? Ţe faceam să te simţi în siguranţă… ştiind că întotdeauna aveai o scăpare?
— Da. Contau enorm.
— Atunci de ce eşti atât de prost să mă întrebi de ce nu ţi le-am luat?
Am râs.
— Ei bine, Teresa, mâine dimineaţă vor fi în canalizare, îţi promit.
— Aşadar, în sfârşit ai început să trăieşti din nou – vrei să trăieşti.
— Da, aşa cred. Deşi nu-mi dau seama de ce. Dar e adevărat.
— Mă întreb cui i se datorează asta. Vieţii din St Loo? Sau Isabellei Charsteris? Sau lui John Gabriel?

— În mod sigur nu lui John Gabriel.
— Nu sunt convinsă. Omul ăsta are ceva…
— S-ar părea că are sex-appeal din belşug! Dar îmi displace genul ăsta de om – nu suport oportunişti. Omul ăsta şi-ar vinde şi bunica dacă i-ar ieşi un profit din asta.
— Nu m-ar mira.
— N-am încredere în el nici cât negru sub unghie.
— Nu, nu e prea demn de încredere.
— E un lăudăros. Îşi face o publicitate bătătoare la ochi. Se exploatează pe sine şi pe ceilalţi. Crezi că omul ăsta e capabil de vreo acţiune dezinteresată?
Teresa spuse gânditoare:
— S-ar putea să fie… dar dacă e aşa, probabil că asta îl va termina pentru totdeauna.
Aveam să îmi amintesc remarca Teresei peste câteva zile.
Capitolul XIII Următoarea noastră distracţie locală fu concursul de whist. El era organizat de Asociaţia Femeilor şi se ţinea întotdeauna asemenea manifestări, adică în Long Barn* de la Polnorth House. Long Barn era ceva destul de aparte. Pasionaţii de antichităţi veniră buluc să-1 vadă, îl măsurară, îl fotografiară, scriseră despre el. În St Loo era considerat un fel de proprietate publică. Locuitorii erau mândri de el.
În următoarele două zile se stârni mare zarvă. Organizatoarele de la Asociaţia Femeilor erau într-un continuu dute-vino.
Din fericire, am rămas izolat de forfota principală, dar din când în când, pentru a mă amuza, Teresa îmi prezenta ceea ce pot descrie doar ca pe nişte specimene cu totul aparte.
De când Teresa ştia că o plăceam pe Milly Burt, Milly era admirată destul de frecvent în camera mea de zi şi ne cufundam împreună în diverse activităţi mărunte, precum scrierea biletelor, aplicarea lipiciului pe ornamente şi altele.
În timpul unor astfel de operaţii am auzit povestea vieţii lui Milly. După cum îmi spusese cu atâta brutalitate Gabriel, singurul meu mod de a-mi justifica existenţa era să devţn

un fel de receptor gata oricând să asculte. Poate că nu eram bun la nimic altceva, dar pentru asta eram încă bun.

Milly îmi vorbi pe îndelete, fără a avea conştienţa de sine – un fel de autodezvăluire gânguritǎ, ca un şipot blând.

Îmi vorbi mult despre John Gabriel. Veneraţia faţă de eroul ei mai degrabă sporise decât se diminuase.

— Ce mi se pare mie minunat la el, căpitane Norreys, este că e atât de amabil. Adicǎ, deşi e atât de ocupat şi

* Long Barn = Şura Lungă (din lb. Engleză)

Hărţuit şi are atâtea lucruri importante de făcut, întotdeauna ţine minte totul, şi are un fel de a vorbi glumeţ, foarte plăcut. N-am mai cunoscut pe cineva ca el.

— Aici probabil că ai dreptate, am spus.

— Cu toate faptele lui de vitejie din război, nu e deloc mândru şi cu nasul pe suş – este tot atât de drăguţ cu mine ca şi cu cineva important. E drăguţ cu toată lumea şi ţine minte care şi pe unde a luptat, şi ştie exact ce să spună ca să facă lumea să râdă şi s-o înveselească. Nu ştiu cum reuşeşte toate astea.

— Trebuie că a citit „Dacă” al lui Kipling, am spus cu răceală.

— Mi-aş dori să fi ştiut mai multe despre politică, spuse visătoare Milly. Am citit toate broşurile din scoarţă în scoarţă dar nu sunt prea bună la propagandă sau la a-i convinge pe oameni să voteze. Nu cunosc răspunsurile la lucrurile pe care le spun ei. '

— Mă rog, toate chestiile astea ţin doar de dibăcie. In tot cazul, după părerea mea, munca de lămurire este total lipsită de etică.

S-a uitat la mine fară să priceapă.

I-am explicat:

— N-ar trebui niciodată să încerci să faci oamenii să voteze împotriva convingerilor lor.

— Oh, înţeleg… da, înţeleg ce vreţi să spuneţi. Dar noi credem cu adevărat că conservatorii sunt singurii care pot pune capăt imediat războiului şi aduce pacea, nu-i aşa?

— Doamnă Burt, chiar eşti o conservatoare pe cinste. Asta spui când umbli prin case ducând muncă de lămurire?

Ea se înroşi.

— Nu, nu cunosc suficient de mult ca să vorbesc despre latura politică. Dar pot spune ce om grozav este maiorul Gabriel, şi cât de sincer, şi că oamenii ca el sunt cei care au să conteze cu adevărat.»

M-am uitat la chipul ei îmbujorat şi serios. Ochii căprui îi străluceau. M-am întrebat o clipă dacă nu cumva era vorba de ceva mai mult decât veneraţia faţă de erou.

Ca şi cum ar fi răspuns gândurilor mele nerostite, faţa ei se înnoură.

— Jim crede că sunt îngrozitor de proastă, spuse ea dezaprobatoare.

— Serios? De ce?

— El spune că sunt atât de proastă încât nu înţeleg nimic despre politică şi că, oricum, toată treaba e anapoda. El spune ce… adică, el spune că nu e posibil să fiu de vreun folos, şi dacă mă duc pe la oameni şi le vorbesc, mai mult ca sigur că opoziţia va primi un vot de la fiecare cu care am vorbit. Credeţi că e adevărat, căpitane Norreys?

— Nu, am spus cu fermitate.

Ea se însenină.

— Ştiu că în unele privinţe sunt proastă, dar numai când sunt zăpăcită, şi Jim poate întotdeauna să mă zăpăcească. Ii place să mă supere. Îi place… Se opri. Buzele îi tremurau.

Apoi, dintr-o dată, împrăştie fâşiile albe de hârtie cu care lucra şi începu să plângă cu suspine adânci, izvorâte din inimă.

— Draga mea doamnă Burt… am spus neajutorat.

Ce dracu' poate să facă un om care zace neajutorat într-un scaun de invalid? Nu puteam s-o bat pe umăr. Nu era suficient de aproape de mine. Nu puteam să-i îndes o batistă în mână. Nu puteam îngăima o scuză şi să mă furişez afară din cameră. Nu puteam nici măcar să-i spun: „Am să-ţi aduc o ceaşcă de ceai”.

Nu, eu trebuia să-mi îndeplinesc funcţia; funcţia pe care Gabriel avusese amabilitatea (sau cruzimea) să mi-o spună, era singura care îmi rămăsese. Aşa că am spus neajutorat „Draga mea doamnă Burt…” şi am aşteptat.

— Sunt atât de nefericită… sunt cumplit de nefericită… acum înţeleg… nu trebuia să mă mărit cu Jim.

Am spus slab:

— Ei, hai, nu e chiar atât de rău, sunt sigur.

— Era atât de vesel… şi facea glume atât de drăguţe! Venea pe la noi să vadă caii, să vadă dacă eram sănătoşi. Tata avea o şcoală de călărie. Jim arată minunat pe cal.

— Da… da.

— Şi pe atunci nu bea atât de mult – sau poate că bea, dar eu nu mi-am dat seama. Deşi presupun că ar fi trebuit să-mi dau seama, pentru că veneau oamenii la mine şi vorbeau despre asta. Spuneau că ridica prea mult cotul. Dar vedeţi, căpitane Norreys, eu n-am crezut. M-am gândit că o să renunţe la băutură după căsătorie. Sunt sigură că n-a băut deloc cât timp am fost logodiţi. Sunt sigură.

— Probabil că nu. Un bărbat e în stare de orice atunci când face curte unei fete.

— Şi mai spuneau că era crud. Dar asta n-am crezut. Pentru că cu mine era tare blând. Cu toate că l-am văzut o dată cu un cal… îşi pierduse calmul cu el… îl pedepsea… Se cutremură scurt şi închise ochii pe jumătate. Preţ de câteva clipe am simţit ceva cu totul diferit. „N-am să mă mărit cu tine dacă ăsta e felul tău de a fi”, mi-am spus în gând. Ştiţi, a fost ceva ciudat. Am simţit dintr-o dată că parcă era un străin, nu Jim al meu. Dar totul a trecut, Jim s-a explicat şi mi-am dat seamă că fiecare om îşi mai pierde din când în când calmul. Nu părea ceva important. Vedeţi dumneavoastră, mă gândeam că îl făcusem atât de fericit încât nu avea să mai bea niciodată sau să-şi piardă calmul. De fapt, de asta am vrut să mă mărit cu el – să-l fac fericit.

— Adevăratul scop al căsătoriei nu e ca să faci pe cineva fericit, am spus.

Se uită lung la mine.

— Dar dacă iubeşti pe cineva, primul lucru la care te gândeşti este să-1 faci fericit, nu-i aşa?

— Este una din cele mai insidioase forme de autoamăgire. Şi foarte răspândit. Probabil că, în statisticile matrimoniale, asta produce mai multă nefericire decât orice altceva.

Continuă să mă privească lung. Am citit din înţelepciunea tristă a lui Emily Bronte: „Am cunoscut o sută de moduri de a iubi Şi fiecare a făcut din cel iubit un regret."

Ea protestă.

— Dar asta e oribil!

— A iubi pe cineva înseamnă întotdeauna să-i aşterni pe umeri persoanei respective o povară intolerabilă.

— Ce lucruri nostime spuneţi!

Milly părea aproape dispusă să chicotească.

— Nu mă băga în seamă, am spus. Vederile mele nu sunt corecte, sunt doar rezultatul unei experienţe triste.

— Oh, şi dumneavoastră aţi fost nefericit? Aţi…

M-am eschivat de la compătimirea care se deştepta în ochii ei. Am readus conversaţia la Jim Burt. M-am gândit că era o nefericire pentru Milly că era genul blâftd, uşor deteriorizat, genul cel mai nepotrivit pentru o căsnicie cu un bărbat ca Burt. Din ce auzisem despre el, bănuiam că era genul căruia îi plăcea firea nărăvaşă atât la cai cât şi la femei. Era o nenorocire că un om ca el avea putere asupra unui animal şi a unei fiinţe umane. Sadismul lui era alimentat de frica soţiei lui faţă de el, de lacrimile şi oftaturile ei. Ceea ce ar fi făcut din Milly o soţie bună şi fericită pentru majoritatea bărbaţilor era mila. I-ar fi ascultat, i-ar fi flatat şi s-ar fi agitat în jurul lor. I-ar fi făcut să le crească respectul de sine şi buna dispoziţie.

M-am gândit dintr-o dată că i-ar fi fost o bună soţie lui John Gabriel. Poate că nu i-ar fi sporit ambiţiile (dar chiar Era el ambiţios? Mă îndoiam.), dar ar fi alinat acea amărăciune din el şi neîncrederea în sine care, când şi când, se făceau văzute prin răbufniri aproape nesuferite.

Se părea că Jim Burt combina gelozia cu neglijarea, lucru deloc neobişnuit de altfel. Deşi o învinuia de prostie şi văicăreală, reacţiona violent la orice semn de prietenie din partea altui bărbat.

— N-o să vă vină să credeţi ce lucruri îngrozitoare a spus despre maiorul Gabriel. Numai pentru că maiorul Gabriel m-a invitat la o cafea la Ginger Cat, săptămâna trecută, într-o dimineaţă. A fost atât de drăguţ – maiorul Gabriel, adică, nu Jim – şi am stat mult timp acolo, cu toate că sunt sigură că nu prea avea timp liber, a vorbit atât de frumos cu mine, m-a întrebat de tata, şi despre cai, şi despre ce mai era prin St Loo. A fost cum nu se poate mai drăguţ! Iar Jim să spună ce a spus! L-a apucat una din furiile alea ale lui, mi-a sucit braţul… am fugit şi m-am încuiat în camera mea. Uneori sunt îngrozită de Jim… Oh, căpitane Norreys, sunt cumplit de nefericită! Aş vrea să fi murit.

— Nu trebuie să gândeşti aşa, doamnă Burt.

— Oh, ba aş vrea. Ce o să se întâmple cu mine? Nu mă aşteaptă nimic bun. Pe zi ce trece e tot mai rău… Iar asta îl scoate din minţi mai mult ca niciodată. Mie mi-e frică de el. Zău că mi-e frică…

Am liniştit-o cum m-am priceput. Nu credeam că lucrurile stăteau chiar atât de rău. Însă era sigur că era o femeie nefericită.

I-am povestit Teresei că doamna Burt ducea o viaţă mizerabilă, dar Teresa nu păru prea interesată.

— Nu vrei să auzi despre ea? Am întrebat-o cu reproş.

— Nu neapărat. Nevestele nefericite seamănă atât de mult între ele încât poveştile lor devin monotone.

— Zău aşa, Teresa! Eşti complet inumană.

— Recunosc că acest sentiment, compătimirea, n-a fost niciodată punctul meu forte.

— Am aşa o presimţire neliniştitoare că sărmana fiinţă e îndrăgostită de Gabriel.

— Aproape sigur, aş spune, rosti sec Teresa.

— Şi tot nu-ţi este milă de ea?

— Păi… nu din acest motiv. Aş zice că să te îndrăgosteşti de Gabriel este o experienţă cât se poate de plăcută.

— Tefresa! Doar nu eşti tu îndrăgostită de el, nu-i aşa?

Nu, spuse Teresa, nu sunt. Din fericire adăugă ea.

I-am spus că nu avea logică. Cele două afirmaţii ale ei se contraziceau. Tocmai spusese că a te îndrăgosti de Gabriel era un lucru plăcut.

— Nu şi pentru mine, spuse Teresa. Pentru că eu nu pot să sufăr – niciodată n-arh putut să sufăr – să simt emoţia. Nu pot să suport ca voinţa şi mintea mea sa fie guvernate de emoţie. Mă umileşte să nu-mi pot controla emoţiile.

— Nu crezi că chiar există vreun pericol ca între Gabriel şi doamna Burt să fie ceva, nu-i aşa?

— Au fost nişte vorbe. Carslake e îngrijorat din pricina asta. Doamna Carslake spune că circulă multe bârfe.

— Muierea aia! E şi de aşteptat ca ea să bârfească.

— Ai dreptate. Dar ea reprezintă opinia publică. Opinia straturilor bârfitoare şi răutăcioase din St Loo. Şi am înţeles că Burt îşi dă drumul la gură după ce bea două pahare, lucru care se întâmplă foarte des. Fireşte, e cunoscut ca un soţ gelos şi multe din cele spuse de el nu sunt luate în consideraţie, dar toate astea nasc discuţii.

— Gabriel va trebui să fie atent, am spus.

— A fi atent nu e chiar linia lui de acţiune, nu-i aşa?

— Tu nu crezi că el ţinea cu adevărat la femeia asta?

Teresa se gândi înainte de a răspunde.

— Cred că îi este tare milă de ea. E un bărbat care poate fi înduioşat uşor.

— Nu crezi că el o s-o pună să-şi lase bărbatul? Asta ar fi un dezastru.

— Chiar aşa?

— Dragă Teresa, asta ar da peste cap întregul spectacol.

— Ştiu.

— Ei bine, ar fi fatal, nu-i aşa?

Teresa spuse pe un ton ciudat:

— Pentru John Gabriel? Sau pentru Partidul Conservator?

— Eu mă gândeam la Gabriel. Dar şi pentru partid, fireşte.

— Eu nu am cu adevărat o opţiune politică bine definită. Nu-mi pasă câtuşi de puţin dacă încă un laburist ajunge să fie ales în parlament – deşi ar fi groaznic dacă soţii Carslake m-ar auzi spunând asta. Ce mă întreb eu este dacă ar fi sau nu un dezastru pentru John Gabriel. Dacă, să presupunem, asta l-ar face un om mai fericit?

— Dar el e înnebunit să câştige alegerile! Am exclamat.

• Teresa spuse că succesul şi fericirea erau două lucruri total diferite.

— Nu cred că pot merge vreodată mână în mână, adăugă ea. /

Capitolul XIV În dimineaţa campionatului de whist, căpitanul Carslake veni şi îşi descarcă sufletul.

— Nu e nimic în treaba asta, spuse el. Bineînţeles că nu e nimic adevărat. O cunosc de o viaţă pe doamna Burt. E o femeie la locul ei, crescută în stricteţe, o fiinţă absolut de treabă. Dar ştii cum sunt oamenii.

Ştiam cum era nevasta lui. Probabil ăsta era criteriul lui de a-i judeca pe alţii.

Continuă să se plimbe de colo-colo şi să-şi frece exasperat nasul.

— Gabriel are o fire bună. A" fost drăguţ cu ea. Dar a fost neglijent – nu-ţi poţi permite să fii neglijent în timpul alegerilor.

— Vrei, de fapt, să spui că nu-ţi poţi permite să fii bun.

— Exact, exact. Gabriel a fost prea bun – bun în public. A luat cafeaua cu ea la cafeneaua Ginger Cat. Nu face impresie bună. De ce trebuia să ia cafeaua cu ea acolo?

— De ce să n-o fi luat?

Carslake trecu peste asta.

— Toate pisicile bătrâne îşi iau ceaiul la ora aia. Iar mai zilele trecute a mers mult cu ea prin oraş, ba chiar i-a cărat sacoşa cu cumpărături. Ca să nu mai spun că într-o zi a dus-o cu maşina în afara oraşului, până la ferma lui Sprangue.

Un drum foarte lung. A făcut să pară ca şi cum au avut o escapadă.

— În definitiv, suntem în o mie nouă sute patruzeci şi cinci, nu în o mie opt sute patruzeci şi cinci, am spus.

— Pe aici lucrurile nu s-au schimbat mult, spuse Carslake. Nu mă refer la noile bungalow-uri şi la ceaţa de artişti – ei sunt foarte la zi, n-au nici o morală de care să vorbeşti şi oricum îi vor vota pe liberali. Mă refer la partea oraşului Solidă, respectabilă şi de modă veche. Din pricina ei trebuie să ne facem griji. Gabriel va trebui să fie mai atent.

Jumătate de oră mai târziu Gabriel dădu buzna peste mine alb de indignare.

— Carslake e o babă stricată la minte! Strigă el. Ştii ce a avut neobrăzarea să-mi spună?

— Da, ştiu totul. Şi, apropo, asta e ora la care mă odihnesc. Nu primesc vizitatori.

— Prostii, spuse Gabriel. Dumneata n-ai nevoie de odihnă. Te odihneşti continuu. Trebuie să asculţi ce am de spus eu despre treaba asta. La naiba, trebuie să-mi vărs năduful în faţa cuiva şi, Cum spuneam zilele trecute, asta e cam tot la care eşti bun, aşa că ai face bine să ai bunătatea să-i aşculţi pe cei care vor să se audă vorbind!

— Îmi amintesc felul deosebit de măgulitor în care ai spus-o.

— Am spus-o pentru că voiam să îţi intru sub piele.

— Ştiam.

— Presupun că e un lucru brutal de spus, dar, la urma urmelor, n-are rost sa ai pielea subţire. T

— Dacă vrei să ştii, vorbele dumitale m-au îmbărbătat, mai degrabă. Eram înconjurat de atâta consideraţie şi tact încât a fost o adevărată uşurare să aud şi ceva spus de-a dreptul.

— Începi să-ţi vii în fire, spuse Gabriel şi se întoarse la * propriile lui afaceri. Nu-i mai poţi oferi unei fete nefericite o ceaşcă de cafea în public fără să fii suspectat de imoralitate? De ce aş da atenţie la ce spun oamenii care au minţile ca un closet public?

— Păi vrei să fii parlamentar, nu-i aşa,?

— Am să fiu parlamentar.,..

— Părerea lui Carslake e că n-ai să fii dacă faci paradă de prietenia dumitale cu doamna Burt... J

— Ce porci nenorociţi sunt oamenii!

— Oh, da, da!

— Ca şi cum politica n-ar fi cea mai murdară afacere!

— Iarăşi da, da.

— Nu rânji, Norreys. În dimineaţa asta te găsesc al naibii de supărător. Iar dacă crezi că între mine şi doamna Burt e ceva ce n-ar trebui să fie, te înşeli. Mi-e milă de ea, atâta tot. Nu i-am spus o vorbă pe care bărbatu-su sau întreg Comitetul de Urmărire din St Loo să nu-1 fi putut auzi dacă voiau. Doamne, şi când te gândeşti cum mă abţin când e vorba de femei! Şi îmi plac femeile!

Era profund jignit. Problema avea partea ei comică.

Spuse cu seriozitate:

— Femeia asta e teribil de nefericită. Nici nu-ţi trece prin cap ce trebuie să îndure. Ce vitează e! Şi cât de loială. Şi nu se plânge. Spune că simte că, pe undeva, trebuie să fie şi vina ei. Tare mi-ar plăcea să pun mâna pe Burt – e o brută de neimaginat. Nici maică-sa nu l-ar recunoaşte când voi fi terminat cu el!

— Pentru numele lui Dumnezeu! Am strigat cu adevărat alarmat. N-ai pic de prudenţă, Gabriel? Un scandal public cu Burt şi şansele tale de a fi ales ar fi spulberate.

El râse şi spuse:

— Cine ştie? S-ar putea să merite. Am să-ţi spun... Se opri.

M-am uitat să văd ce anume îl oprise. Era Isabella. Tocmai intrase pe uşa dinspre terasă. Ne dădu amândurora bună dimineaţa şi ne spuse că Teresa o rugase să vină să dea o mână de ajutor la aranjarea şurei pentru diseară.

— Sper că ai să ne onorezi cu prezenţa dumitale domnişoară Charteris, spuse Gabriel.

— Da. Noi venim întotdeauna la astfel de evenimente.

Isabella ieşi în căutarea Teresei şi Gabriel explodă.

— O prinţesă foarte amabilă. Foarte condescendentă. Drăguţ din partea ei că se coboară să se amestece cu gloata! Foarte frumos! Îţi spun, Norreys, Milly Burt valorează cât Zece ca Isabella Charteris. Isabella Charteris! Cine e ea, la urma urmelor?

Părea evident cine era Isabella. Dar lui Gabriel îi făcea plăcere să dezvolte tema. *

— Sărmană ca un şoarece de biserică. Trăieşte într-un castel vechi care stă să se dărâme şi are pretenţia că e cea mai grozavă! Nu face nimic toată ziua şi speră că preţiosul moştenitor va veni şi se va însura cu ea. Nu 1-a mai văzut de nu ştiu când şi nu ţine deloc la el, dar doreşte să se mărite cu el. Oh, da. Ptiu! Fetele astea îmi fac greaţă. Greaţă, Norreys. Pekinezi cu pampon, asta sunt. Ea vrea să fie lady St Loo. La ce dracu' îţi serveşte în ziua de azi să fii lady St Loo? Toate chestiile de genul ăsta s-au dus. În ziua de azi sunt caraghioase – au rămas personaje de operetă.

— Zău, Gabriel, ai încurcat borcanele. Asta ar fi un discurs magnific pe podiumul lui Wilbraham. De ce nu schimbi locurile?

Gabriel continuă respirând greu:

— Pentru o fată ca asta, Milly Burt este numai nevasta veterinarului. Cineva faţă de care eşti politicos la întrunirile politice, dar pe care n-o inviţi la ceai la castel – oh, nu, pentru asta nu e destul de bună! Îşi spun că Milly Burt valorează cât zece Isabelle Charleris îngâmfate.

Am închis hotărât ochii.

— Vrei să pleci, Gabriel? Indiferent ce spui dumneata, sunt totuşi un om foarte bolnav şi ţin neapărat să mă odihnesc. Te găsesc extrem de obositor.

Capitolul XV Fiecare avu un cuvânt de spus pe tema lui John Gabriel şi a lui Milly Burt şi fiecare mi-1 spuse, mai devreme sau mai târziu, mie. In toiul preparativelor pentru campionatul de whist, camera mea devenise un fel de pahar cu sherry. Fireşte, Teresa ar fi putut să-i oprească, dar n-o facu, lucru care mă bucură întrucât m-am pomenit profund

interesat de această împletitură de zvonuri, răutate şi gelozie obscură.»

Eram sigur că între John Qabriel şi Milly Burt nu există nimic ce ar fi putut fi considerat nelalocul lui. Prietenie şi milă din partea lui, veneraţie a eroului din partea ei.

Totuşi mi-am dat seama că situaţia prezentă implica evenimente ulterioare pe care zvonurile răutăcioase le anticipaseră. Practic nevinovată, Milly Burt era deja mai mult de jumătate îndrăgostită de Gabriel, indiferent dacă ea însăşi o ştia sau nu. Gabriel era în esenţă un bărbat cu apetit sexual. In orice moment cavalerismul lui protector se putea transforma în pasiune.

M-am gândit că dacă n-ar fi fost alegerile prietenia lor s-ar fi transformat deja într-o legătură amoroasă. Bănuiam că Gabriel era un bărbat care avea nevoie să fie iubit şi în acelaşi timp admirat. Veninul din el putea fi anihilat atâta timp cât putea iubi şi proteja. Milly Burt era genul de femeie fare avea nevoie să fie iubită şi protejată.

Mi-am spus cu cinism că ăsta ar fi fost unul din cele mai bune soiuri de adulter – bazat mai puţin pe pofte Carnale şi mai mult pe iubire, milă, bunătate şi recunoştinţă. Totuşi, tot adulter ar fi fost şi o mare parte din electoratul din St Loo l-ar fi văzut adulter fară circumstanţe atenuante şi şi-ar fi dat votul pentru domnul Wilbraham a cărui viaţă particulară era fară pată, sau ar fi stat acasă şi n-ar fi votat Deloc. Pe drept sau pe nedrept, John Gabriel se lupta în aceste alegeri pe baza farmecului personal, iar voturile aveau să fie date pentru John Gabriel nu pentru Winston Churcill. Iar John Gabriel patina pe o gheaţă subţire.

— Ştiu că probabil n-ar fi trebuit să pomenesc de un astfel de lucru, spuse gâfâind lady Tressilian. Mersese repede. Îşi coborî conspirator glasul. Dar mă întrebam dacă cineva ţi-a spus ceva despre… despre doamna Burt şi… şi candidatul nostru.

Se uita la mine ca un spaniei amărât.

— Mă tem că oamenii au cam vorbit, am spus.

Chipul ei cumsecade arătă îngrijorat.

— Vai de mine! Aş fi vrut sa nu fi vorbit. Ea e foarte drăguţă, să ştii, chiar foarte drăguţă. Nu-i deloc genul care… vreau să spun, e atât de nedrept! Fireşte, dacă ar fi fost ceva adevărat în treaba asta, ei ar fi fost foarte atenţi şi nimeni n-ar fi ştiut. Doar din cauză că totul e în regulă şi n-am nimic de ascuns, nu s-au gândit…

În acest punct doamna Bigham Charteris păşi în cameră cu energie. Era foarte indignată în legătură cu nişte cai.

— O neglijenţă ruşinoasă, spuse ea. Omul acela, Burt, nu e nici un pic demn de încredere. Bea din ce în ce mai mult, iar acum asta a început să se vadă în munca lui. Fireşte, întotdeauna am ştiut că nu se pricepe la câini, dar acum aud că vaca lui Polneathy a murit când a fatat, pur şi simplu datorită neglijenţei. Iar acum iapa lui Bentley. Burt se va duce de râpă dacă nu e atent.

— Tocmai îi vorbeam capitanului Norreys despre doamna Burt, spuse lady Tressilian. Îl întrebam dacă a auzit ceva.

— Toate sunt numai prostii, spuse doamna Bigham Charteris, dar treburile astea prind. Acum lumea spune că ăsta e motivul pentru care Burt bea atât de mult. Aiureli. El bea şi îşi bumbăcea nevasta cu mult înainte ca maiorul Gabriel să vină aici. Fireşte, trebuie făcut ceva în privinţa asta. Cineva trebuie să stea de vorbă cu maiorul Gabriel.

— Carslake a vorbit cu el, am spus.

— Omul ăsta nu are pic de tact, spuse doamna Bigham Charteris. Îmi închipui că Gabriel a zburat ca din puşcă.

— Da, am spus.

— Gabriel e al naibii de prost, spuse doamna Bigham Charteris. E bun la inimă – ăsta-i necazul lui. Hm… ar fi mai bine ca cineva să discute cu ea. Să-i dea de înţeles să se ţină la o parte până după alegeri. Cred că ea habar n-are ce vorbeşte lumea. Se întoarse către cumnata ei. Ar fi bine să faci tu asta, Agnes.

Lady Tressilian se facu roşi^şi behăi nefericită.

— Zău aşa, Maud… n-aş şti ce să spun. Sunt sigură că sunt persoana total nepotrivită.

— Nu trebuie sa riscăm s-o lăsăm pe doamna Carslake s-o facă. Femeia asta e numai venin.

— Aşa-i, aşa-i, am spus cu însufleţire.

— Şi am eu o puternică bănuială că multe bârfe îi aparţin ei.

— Oh, cu siguranţă nu, Maud. Ea n-ar face ceva care să primejduiască şansele candidatului nostru.

— Asta s-o crezi tu, Agnes. Când o femeie vrea neapărat să fie clevetitoare, nu ţine seama nici de interesele boţului ei. Dacă mă întrebi pe mine, ei însăşi i-ar fi plăcut să flirteze cu John Gabriel!

— Maud!

— Întreabă-1 pe căpitanul Norreys ce părere are. El a fost pe fază, şi se spune că spectatorii văd mai bine jocul.

— În mod sigur nu cred… am început, apoi m-am răzgândit. Cred că aveţi perfectă dreptate, doamnă Bigham Charteris.

Mă gândeam la unele remarci pe jumătate terminate ale doamnei Carslake. Mă gândeam că era posibil ca, oricât de imposibil părea, doamna Carslake nu numai să nu fi făcut Nici un pas ca să aplaneze lucrurile, ci de fapt să fi încurajat în secret zvonurile.

Era o lume neplăcută, am reflectat.

— Dacă e să o abordeze cineva pe Milly Burt, eu cred că persoana aceea e căpitanul Norreys, spuse pe neaşteptate doamna Bigham Charteris.

— Nu! Am strigat.

— Ea te place, şi un invalid are întotdeauna o poziţie privilegiată.

— Oh.- Sunt total de acord, spuse lady Tressilian, fericită că scăpase.

— Nu!

— Acum împodobeşte şura, spuse doamna Bigham Charteris, ridicându-se hotărâtă. Am s-o trimit aici, am să

spun că o aşteaptă o ceaşcă de ceai.

— N-am să fac nimic de genul ăsta, am protestat.

— Ba da, vei face, spuse doamna Bigham Charteris care nu degeaba fusese soţie de colonel. Trebuie cu toţii să facem ceva ca să-i impiedicăm pe îngrozitorii aceia de socialişti să vină la putere.

— Trebuie să-1 ajutăm pe dragul domn Churchill, spuse lady Tressilian. După tot ce a făcut el pentru ţară…

Am spus:

— Acum că ne-a câştigat războiul, ar trebui să stea şi să-şi scrie memoriile de război (e unul din cei mai buni scriitori din vremurile noastre) şi să se odihnească frumuşel în timp ce laburiştii administrează prost pacea.

Doamna Bigham Charteris ieşi cu paşi energici. Am continuat să mă adresez lui lady Tressilian.

— Churchill merită să se odihnească, am spus.

— Gândeşte-te ce harababură ar face laburiştii.

— Oricine ar face o harababură din toate. N-ai cum să nu faci după un război. Nu credeţi că ar fi mai bine să n-o facă ai noştri?

Am auzit paşi şi glasuri şi, la scurt timp, doamna Bigham Charteris o introduse în cameră pe Milly Burt câ un distrugător care escortează un vas comercial.

— Poftim, spuse ea voioasă. Ceaiul e acolo. Toarnă-ţi o ceaşcă şi stai şi-1 amuză pe căpitanul Norreys. Agnes, am nevoie de tine. Ce ai făcut cu premiile?

Cele două ieşiră din cameră. Milly Burt îşi turnă o ceaşcă de ceai şi veni şi se aşează lângă mine. Arăta uşor nedumerită.

— Nu s-a întâmplat nimic rău, nu-i aşa? Întrebă ea.

Poate că dacă n-ar fi folosit acea frază introductivă m-aş fi eschivat de la sarcina care îmi fusese impusă. Aşa însă, fraza aceea a făcut să-mi fie mai uşor să-i spun ce mi se spusese să-i zic.

— Eşti o persoană foarte de treabă, Milly, am spus. Iţi dai seama că o mulţime de oameni nu sunt deosebit de

cumsecade?

— Ce vreţi să spuneţi, capitane Norreys?

— Ascultă, ştii că circulă multe zvonuri răutăcioase pe seama dumitale şi a maiorului Gabriel?

— Pe seama mea şi a maiorului Gabriel? Mă privi lung. Încetişor, o roşeaţă puternică îi acoperi faţa până la rădăcină părului. M-am simţit jenat şi mi-am ferit privirea. Vreţi să spuneţi că nu numai Jim… că şi cei din afară spun asta… că ei chiar o cred…

— În timpul alegerilor, candidatul trebuie să fie deosebit de atent. Trebuie să evite să dea naştere unor zvonuri, lucruri mărunte precum cafeaua luată cu el la cafeneaua Ginger Cat sau căratul pachetelor sunt suficiente pentru a face lumea să vorbească.

Se uită la mine cu ochii mari, înspăimântaţi.

— Dar dumneavoastră credeţi, nu-i aşa, că niciodată n-a fost nimic, că n-a spus niciodată o vorbă? Că a fost doar extrem de amabil? Asta a fost tot! Zău, asta a fost tot.

— Fireşte că ştiu asta. Dar un potenţial ales. Nu-şi poate permite să fie amabil. Aceasta e puritatea idealurilor noastre politice, am adăugat cu amărăciune.

— Eu nu i-aş face nici un rău. Pentru nimic în lume.

— Sunt convins.

Se uită la mine rugătoare.

— Ce pot să fac să… să îndrept lucrurile?

— Ti-aş sugera doar să te fereşti din calea lui până se termină alegerile. Dacă poţi, încearcă să nu mai fiţi văzuţi împreună în public.

Ea dădu repede din cap. _ „., «>, «;..

— Da, fireşte. Vă sunt foarte recunoscătoare că mi-aţi spus, domnule căpitan. Eu nu m-aş fi gândit niciodată la asta. Eu… el s-a purtat atât de minunat cu mine…

Se ridică şi totul s-ar fi sfârşit cu bine dacă în clipa aceea n-ar fi intrat John Gabriel.

— Bună, spuse el. Ce se petrece aici? Tocmai vin de la o întrunire unde am vorbit până am răguşit. Ai un sherry? Am de vizitat apoi nişte mame, iar whisky nu e bun la respiraţie.

— Eu trebuie să plec, spuse Milly. La revedere.

Gabriel spuse:

— Aşteaptă o clipă. Te duc eu acasă.

— Nu, mulţumesc. Trebuie să mă grăbesc.

— Perfect. Atunci am să renunţ la sherry.

— Vă rog! Era îmbujorată, stânjenită. Nu vreau să veniţi şi dumneavoastră. Vreau… vreau să plec singură.

Ieşi aproape fugind. Gabriel se răsuci spre mine:

— Cine a vorbit cu ea? Dumneata?

— Da.

— De ce te bagi în treburile mele?

— Puţin îmi pasă de treburile dumitale. Asta e treaba Partidului Conservator.

— Şi chiar îţi pasă de Partidul Conservator?

— Dacă stau şi mă gândesc bine, nu, am recunoscut.

— Atunci de ce îţi bagi nasul?

— Dacă vrei să ştii, pentru că îmi place mica doamnă Burt, iar dacă ea ar simţi mai târziu că ai pierdut alegerile din cauza prieteniei cu ea ar fi tare nefericită.

— N-am să pierd alegerile din cauza prieteniei cu ea.

— E foarte posibil să le pierzi, Gabriel. Subestimezi forţa imaginaţiei desfrânate.

— El dădu din cap.

— Cine te-a pus sa vorbeşti cu ea?

— Doamna Bigham Charteris şi lady Tressilian.

— Cotoroanţele alea bătrâne! Şi lady St Loo?

— Nu. Lady St Loo nu are nici o legătură cu asta.

— Dacă aş şti că ea a dat ordine, aş lua-o pe Milly Burt în weekend şi la dracu' cu toate!

— Asta ar pune capăt lucrurilor. Parcă voiai să câştigi alegerile?

Rânji brusc, redevenind bine dispus.

— Am să le câştig nici o grijă, spuse.

Capitolul XVIII Seara aceea a fost una din cele mai frumoase seri din întreaga vară. Oamenii veneau în valuri la Long Barn. Pe lângă concursul de whist propriu-zis, era organizat şi un bal mascat, precum şi dans.

Teresa mă duse acolo să arunc o privire. Toţi păreau foarte animaţi. Gabriel era în mare formă, spunând istorioare şi făcând glume. Părea să dea o atenţie deosebită doamnelor prezente, purtarea lui faţă de ele fiind cam exagerată. M-am gândit că era un semn de isteţime din partea lui. Bună dispoziţia lui se facea simţită şi totul mergea ca pe roate.

Lady St Loo, sfrijită şi impresionantă, era acolo, ca să pună lucrurile în mişcare. Prezenţa ei era luată drept compliment. Descoperisem că era atât plăcută cât şi temută. Era o femeie care nu se sfia să spună pe faţă ce gândea – pe de altă parte, amabilitatea ei, deşi nespectaculoasă, era foarte adevărată, şi manifesta interes faţa de St Loo şi de vicisitudinile lui.

„Castelul” era foarte respectat. Când, la începutul războiului, ofiţerul responsabil cu incartiruirea îşi smulgea părul din pricina cazării evacuaţilor, lady St Loo trimise un mesaj intransigent? Ei de ce nu i se repartizase nici un evacuat?

La explicaţiile bâlbâite ale domnului Pengelley precum că nu voise s-o deranjeze – unii copii erau foarte neastâmpăraţi – ea răspunsese:

— Normal că o să ne facem partea noastră. Putem lua uşor cinci copii de vârstă şcolară, sau două mame cu familii, cum preferi.

Mamele şi familiile nu fuseseră un succes. Cele două londoneze erau îngrozite de coridoarele lungi şi rezonante de piatră ale castelului, tremurau şi murmurau despre fantome.

Când vânturile puternice băteau dinspre mare, se ghemuiau una în alta, clănţănind din dinţi. După căldura şi

umanismul Londrei, locul acesta era pentru ele un coşmar. Plecară curând şi fură înlocuite cu copii de vârstă şcolară pentru care castelul era unul dintre cele mai palpitante lucruri de care avuseseră parte. Se lăsară mămiţi de lady Tressilian, fură uluiţi şi fascinaţi de lady St Loo, învăţară de la doamna Bigham Charteris, să nu se teamă de cai şi de câini şi se înţeleseră de minune cu bătrâna bucătăreasă care le facea cornuri cu şofran.

Mai târziu lady St Loo făcu de două ori reclamaţie la biroul de încartiruire. Anumiţi copii fuseseră plasaţi la ferme izolate – fermierii în cauză nu erau, conform spuselor ei, nici amabili nici demni de încredere. Insistă să fie făcute cercetări, Se descoperi că, într-un caz, copiii erau groaznic de subalimentaţi. În celălalt, erau hrăniţi corespunzător dar murdari şi neglijaţi.

Toate astea sporiră respectul faţa de bătrâna doamnă. Castelul n-ar suporta ca lucrurile să fie făcute prost, spuneau oamenii.

Lady St Loo nu onoră prea mult timp cu prezenţa ei concursul de whist. Plecă împreună cu sora şi cumnata ei. Isabella rămase să le ajute pe Teresa şi pe doamna Carslake şi alte doamne.

Eu am stat în total cam douăzeci de minute. Apoi Robert mă duse înapoi în casă. L-am oprit pe terasă. Era o noapte caldă iar luna era magnifică.

— Am să rămân aici, afară, am spus.

— Perfect. Vrei o pătură sau ceva?

— Nu, e foarte cald.

Robert se răsuci pe călcâie şi se întoarse în şură unde mai avea anumite însărcinări.

Am stat acolo fumând tihnit. Castelul se profila pe marea poleită de lună şi părea mai mult ca niciodată un decor de scenă. Dinspre şură se auzea un zumzet de muzică şi Glasuri. În spatele meu casa era întunecată şi oblonită, cu excepţia unei ferestre deschise. Un capriciu al razelor de

lună proiectă o pasarelă de lumină întinsă de la castel la Polnorth House…

Mă cuprinse o senzaţie vagă de mulţumire. Era adevărat ce îi spusesem Teresei – începeam să trăiesc din nou. Trecutul şi Jennifer erau ca un vis strălucitor lipsit de substanţă. Viaţa pe care o începeam era o viaţă nouă. Cum avea să fie ea? Ce formă aveam să-i dau? Cine şi ce era noul Hugh Norreys? Am simţit interesul începând să se agite. Ce ştiam? Ce puteam spera? Ce aveam să fac?

Am văzut o siluetă înaltă, înveşmântată în alb, venind dinspre Long Barn. Am ştiut imediat că era Isabella. A venit şi s-a aşezat pe banca de piatră. Armonia nopţii era întregită.

Am rămas tăcuţi mult timp. Eram foarte fericit. Nu voiam să destram vraja vorbind. Nu voiam nici măcar să gândesc.

La un moment dat am întors capul şi am privit-o. Se uita, cum mă uitasem şi eu mai devreme, la pasarela din raze de lună ce ducea la castel.

— Rupert ar trebui să vină la noapte, am spus.

— Da. Ar trebui… Trebuie să vină curând. Oh, trebuie să vină curând…

În glasul ei era o notă de urgenţă, aproape de nefericire.

Nu ştiam ce era în mintea ei, dar m-am simţit vag alarmat pentru ea.

— Nu-ţi pune prea mult inima în venirea lui, am avertizat-o. Lucrurile au talentul de-a ieşi exact pe dos. Te aştepţi la ceva, iar el nu e acolo…

Isabella spuse:

— Rupert trebuie să vină curând.

Aş fi întrebat-o ce voia să spună, dar în clipa aceea John Gabriel ieşi din Long Barn şi ni se alătură.

— M-a trimis doamna Norreys să văd dacă ai nevoie de ceva, îmi spuse el. Vrei ceva de băut?

— Nu, mulţumesc.

— Sigur?

— Foarte sigur.

Pe Isabella o ignoră mai mult sau mai puţin.

— Adu-ţi dumneata un pahar, am spus.

— Nu, mulţumesc, nu vreau. Făcu o pauză, apoi spuse: Frumoasă noapte. Într-o noapte ca asta tânărul Lorenzo etcetera, etcetera.

Am rămas toţi trei tăcuţi. Dinspre Long Barn se auzea muzica. Gabriel se întoarse spre Isabella.

— Ai vrea să vii să dansăm, domnişoară Charteris?

Isabella se ridică şi murmură cu glasul ei politicos:

— Mi-ar plăcea tare mult.

Se îndepărtară împreună destul de ţepeni, nespunându-şi nimic.

Am început să mă gândesc la Jennifer. M-am întrebat unde era şi ce facea. Era fericită sau nefericită? Găsise pe altcineva? Speram că da.

Gândul la Jennifer nu îmi producea o durere adevărată pentru că Jennifer pe care o cunoscusem cândva nu existase. O inventasem pentru plăcerea mea. Niciodată nu-mi bătusem capul cu adevărata Jennifer. Între mine şi ea stătuse figura lui Hugh Norreys care ţinea la Jennifer.

Mi-am amintit vag cum, copil fiind, coboram cu grijă şi nesigur pe picioare un grup de trepte. Am auzit ecoul propriului meu glas spunând cu importanţă: „Iată-1 pe Hugh coborând treptele…” mai târziu, copilul învăţă să spună „Eu”. Dar undeva, în adâncul lui, acel „Eu” nu penetrează. El continuă să fie spectator, nu „Eu”. Se vede într-o serie de imagini, îl văzusem pe Hugh îmbărbătând-o pe Jennifer, Hugh fiind totul pentru Jertnifer, Hugh mergând s-o facă fericită pe Jennifer, mergând să îndrepte tot ce suferise Jennifer.

Da, exact ca Milly Burt. Milly hotărându-se să se mărite cu Jim, văzându-se făcându-1 fericit, lecuindu-1 de băutură, fără să-i pese cu adevărat de cum era adevăratul Jim.

Şi iată-1 şi pe John Gabriel, cuprins de milă faţă de tânăra femeie, înveselind-o, fiind blând cu ea, ajutând-o.

Am comutat pe Teresa. Iat-o pe Teresa măritându-se cu Robert, Teresa…

Nu, asta nu mergea. Teresa era adultă.- Ea învăţase să spună „Eu”.

Din şură ieşiră două siluete. Nu veniră înspre mine, ci cotiră spre treptele ce duceau la terasa de jos şi la seră.

M-am întors la gândurile mele. Avusese Jennifer visuri? Cum era ea, de fapt? Îmi dădusem vreodată osteneala să aflu? Oare nu văzusem întotdeauna ceea ce voiam să văd, o Jennifer minunată, loială şi nefericită?

Cum era ea în realitate? Nu chiar atât de minunată, nu chiar atât de loială, în mod sigur nefericită – hotărât nefericită. Tot ce mergea prost era numai vina ei. Ce însemna asta, în definitiv, decât că Jennifer se vedea într-un rol tragic?

Tot ce s-a întâmplat trebuie să fi fost cauzat de Jennifer. Asta era Jennifer, figura tragică, nefericită, căreia totul îi merge prost, şi care îşi asumă vina pentru tot ce îi merge prost altuia. Milly, probabil, ar face la fel. Milly… Gândurile mi s-au întors brusc la problemele cotidiene. Milly nu venise în seara asta. Poate că era înţelept din partea ei. Sau absenţa ei avea să dea naştere în mod egal la comentarii?

M-am cfutremurat brusc şi am tresărit. Trebuie că aţipisem. Se facea tot mai frig…

Am auzit paşi venind dispre terasa de jos. Era John Gabriel. Venea înspre mine şi am observat că păşea nesigur. M-am întrebat dacă băuse.

Ajunse lângă mine. Înfăţişarea lui mă uimi. Când vorbi, glasul îi era gros, cuvintele bolborosite. Prezenta toate Caracteristicile unui om care băuse, dar nu alcoolul îl adusese în starea asta.

Râse. Un râs ca de om beat.

— Fata aia! Spuse el. Fata aia! Ţi-am spus că fata aia e la fel ca oricare alta. Oi fi eu cu capul în nori, dar picioarele îmi sunt bine înfipte în noroi.

— Ce tot spui acolo, Gabriel? Eşti beat?

Scoase un alt hohot de râs.

— Asta-i bună! Nu, nu-s beat. Există lucruri mai bune de făcut decât să bei. O bucăţică mândră şi băţoasă! O doamnă prea fină ca să se amestece cu gloata! I-am arătat unde îi este locul – am coborât-o dintre stele – i-am arătat din ce e făcută, din pământ ordinar. Ţi-am spus de mult că nu e o sfântă… E om ca toţi oamenii, exact ca oricare din noi. Fă dragoste cu orice femeie vrei să vezi că toate sunt la fel… absolut la fel!

— Ascultă, Gabriel, ce-ai pus la cale? Am întrebat furios.

Scoase o cascadă de râs.

— M-am distrat, bătrâne. Asta am făcut – m-am distrat. M-am distrat în felul meu, un fel al naibii de bun.

— Dacă ai insultat-o în vreun fel pe fata asta…

— Tată? E o femeie în toată firea. Ştie ce face, sau ar trebui să ştie. E o femeie în toată legea. Ai cuvântul meu.

Râse din nou. Ecoul acelui râs m-a urmărit mulţi ani. Era un chicotit grosolan, groaznic de neplăcut. L-am urât atunci şi am continuat să-1 urăsc.

Eram oribil de conştient de neputinţa mea, de imobilitatea mea. M-a făcut conştient de asta printr-o privire rapidă, dispreţuitoare. Nu-mi pot imagina pe cineva mai odios decât John Gabriel în noaptea aceea…

Râse din nou şi porni clătinându-se spre şură.

M-am uitat în urma lui clocotind de furie. Apoi, în timp ce mai r megam încă pastila amară a statutului meu – -134

De invalid, am auzit paşi pe terasă. De data asta paşi mai uşori, mai domoli.

Isabella veni spre mine şi se aşează pe banca de piatră.

Mişcările ei, ca întotdeauna, erau sigure şi liniştite. Stătu tăcută acolo, la fel cum stătuse şi mai devreme. Totuşi, am simţit acut o diferenţă. Era ca şi cum, fără vreun semn exterior, căuta liniştire, asigurare. Ceva în lăuntrul ei stătea treaz. Mi-am dat seama că sufletul ei era în încurcătură. Dar nu ştiam, nici nu bănuiam măcar, ce anume avea ea în minte. Poate că nici chiar el nu ştia.

Am spus cam incoerent:

— Isabella, draga mea… totul e în regulă?

Nu prea ştiam ce voiam să spun.

La un moment dat, ea spuse:

— Nu ştiu…

Câteva minute mai târziu îşi strecură mâna în a mea. Ea un gest încrezător, un gest pe care nu l-am uitat niciodată. N-am spus niciunul nimic. Am rămas aşa aproape o oră. Apoi lumea a început să iasă din Long Barn, şi una din femei o luă pe Isabella ca să o ducă acasă cu maşina.

Totul a fost ireal, ca un vişy Capitolul XVIII M-am aşteptat ca a doua zi Gabriel să se ţină departe de mine, dar Gabriel era veşnic imprevizibil. Veni în camera mea chiar înainte de ora unsprezece.

— Speram să te găsesc singur, spuse el. Cred că aseară am făcut cea mai uriaşă greşeală din viaţa mea. Am fost prost cât încape.

— Poţi s-o mai spui. Dar eu aş folosi un termen mai tare. Ai fost de-a dreptul porc, Gabriel.

— Ea ce-a spus?

— N-a spus nimic.

— Era supărată? Era furioasă? La naiba, trebuie să fi spus ceva! A stat cu dumneata mai bine de o oră.

— N-a spus absolut nimic, am repetat.

— Îmi doresc din tot sufletul să nu fi… Se opri. Ascultă, doar nu crezi că am sedus-o, nu-i aşa? Nici vorbă de asta. Doamne Sfinte, nu! Doar… ei bine, doar am făcut un pic de dragoste cu ea, atâta tot. Lună, o fată drăguţă… mă rog, vreau să spun că i se putea întâmpla oricui.

N-am răspuns. Gabriel îmi interpretă tăcerea ca pe un răspuns.

— Ai dreptate. Nu sunt foarte mândru de mine. Dar ea m-a scos din minţi. M-a înnebunit chiar de când am cunoscut-o. Arăta ca şi cum era prea sfântă ca să poată fi atinsă. De asta am făcut dragoste cu eş noaptea trecută – da, nici măcar n-a fost un act drăguţ, a fost un act destul de bestial.

Dar ea a răspuns, Norreys… E om ca toţi oamenii, la fel de omenească precum orice bucăţică pe care o culegi într-o noapte de sâmbătă. Aş spune că acum mă urăşte. N-am închis un ochi toată noaptea…

Se plimba vijelios de colo-colo. Apoi întrebă iar:

— Eşti sigur că n-a spus nimic? Nimic-nimic?

— Ţi-am spus de două ori, i-am răspuns cu răceală.

S-a luat cu mâinile de cap. Poate' că era un gest amuzant, dar în esenţă era pur tragic.

— Niciodată nu ştiu ce gândeşte, spuse el. Nu ştiu nimic despre ea. E undeva unde n-o pot ajunge. E ca afurisita aia de frescă din Pisa. Binecuvântata care stă în rai sub copac, zâmbind. A trebuit s-o trag de acolo – a trebuit! Nu mai suportam. Pur şi simplu nu mai suportam, crede-mă. Voiam s-o umilesc, s-o cobor pe pământ, s-o văd ruşinată. Voiam să fie jos în iad, cu mine…

— Pentru numele lui Dumnezeu, Gabriel, taci! N-ai pic de decenţă?

— Nu, n-am. Nici dumneata n-ai avea dacă treceai prin ce am trecut eu toate săptămânile astea. Îmi doresc să n-o fi văzut niciodată. Îmi doresc s-o pot uita. Îmi doresc să nu ştiu că există.

— Habar n-aveam…

M-a întrerupt.

— Normal că dumneata habar n-aveai. Dumneata nu vezi mai departe de vârful nasului! Eşti cel mai egoist om pe care l-am cunoscut, total învăluit în propriile dumitale sentimente. Nu vezi că sunt înfrânt. Încă puţin şi n-o să-mi mai pese dacă intru sau nu în parlament.

— S-ar putea ca ţara să iasă în câştig.

— Adevărul e că am făcut o varză din toate.

N-am răspuns. Înghiţisem atâta lăudăroşenie din partea lui Gabriel încât încercam o anumită satisfacţie văzându-1 la pământ.

Tăcerea mea îl supără. M-am bucurat. Intenţionasem să-1 supăr.

— Mă întreb, Norreys, dacă ai vreo idee de cât de puritan şi satisfăcut de dumneata arăţi. Ce crezi că ar trebui să fac? Să-i cer scuze fetei… să-i spun că mi-am pierdut capul… ceva în genul ăsta?

— N-are nici o legătură cu mine. Dumneata ai avut atâta experienţă în materie de femei încât s-ar cuveni să ştii.

— N-am mai avut niciodată de a face cu o fată ca asta. Crezi că e şocată, dezgustată? Mă consideră, oare un porc?

Mi-a făcut din nou plăcere să-i spun că ăsta era purul adevăr, că nu ştiam ce gândea sau simţea Isabella.

— Dar cred că tocmai vine încoace, am adăugat uitându-mă pe fereastră.

Gabriel se făcu roşu ca focul şi ochii lui luară o privire hăituită.

Îşi reluă poziţia din faţa căminului, o poziţie urâtă, cu picioarele crăcănate şi bărbia împinsă înainte. Avea o privire de câine bătut care nu-1 prindea deloc. Mi-a făcut plăcere să observ că arăta ordinar şi meschin.

— Dacă se uită la mine ca la ceva adus de pisică… spuse el, dar nu termină fraza.

Isabella, nu se uită la el ca la ceva adus de pisică. Ne dădu bună dimineaţa, mai întâi mie, apoi lui. Purtarea ei nu facea nici o deosebire între noi. Era, ca de obicei, gravă şi foarte politicoasă. Avea privirea senină pe care o avea întotdeauna. Adusese un mesaj pentru Teresa, şi când află că Teresa era alături cu soţii Carslake ieşi în căutarea ei, dăruindu-ne amândurora un mic surâs graţios în timp ce părăsea camera.

Când uşa se închise în urma ei, Gabriel începu să înjure. O înjură cu năduf, vitriolat. Am încercat să stăvilesc torentul răutăţii lui, dar în zadar. Strigă la mine:

— Ţine-ţi gura, Norreys! Nu e treaba dumitale. Îţi spun că am să fiu chit cu căţeaua asta mândră şi arogantă chiar de-ar fi ultimul lucru pe care am să-1 fac.

Şi cu asta ieşi ca o furtună din cameră, trântind uşa atât de tare încât Polnorth House se zgudui.

Nu voiam s-o pierd pe Isabella când pleca de la soţii Carslake, aşa că am sunat şi scaunul mi-a fost împins pe terasă.

Nu a trebuit să aştept mult. Isabella ieşi din cameră şi o luă în lungul terasei către mine. Cu naturaleţea ei firească se duse direct la bancă şi se aşeză, ca de obicei, cu mâinile în poală. Nu spuse nimic.

De regulă mă mulţumeam cu atât, dar astăzi mintea mea speculativă era activă. Voiam să ştiu ce se petrecea în capul acela modelat cu nobleţe. Nu aveam nici o idee despre impresia pe care o lăsaseră asupra Isabellei întâmplările din noaptea trecută, dar nici nu ştiam cum s-o abordez.

Prima mea remarcă fu total ambiguă.

— Totul e în regulă, Isabella?

Întoarse spre mine o privire întrebătoare.

— În dimineaţa asta Gabriel e tulburat, am spus. Cred că vrea să-ţi ceară scuze pentru ce s-a întâmplat azi noapte.

— De ce şi-ar cere scuze?

— Păi… cred că s-a purtat destul de urât.

Ea arătă îngândurată. Spuse:

— Oh, înţeleg.

Nici urmă de stânjeneală în purtarea ei. Curiozitatea mă împinse să continui cu întrebările, în ciuda faptului că toată povestea nu era treaba mea.

— Consideri că s-a purtat urât? Am întrebat.

— Nu ştiu… pur şi simplu nu ştiu… Vedeţi, e ceva la care pur şi simplu nu am avut timp să mă gândesc, adăugă ea pe ton de scuză.

— N-ai fost şocată, sau speriată, sau supărată?

Eram curios, cu adevărat curios.

Ea păru să-mi rumege vorbele. Apoi spuse cu un aer îndepărtat, detaşat:

— Nu, nu cred. Ar fi trebuit să fiu?

Aruncase mingea în terenul meu, prinzându-mă pe picior greşit, întrucât nu cunoşteam răspunsul. Ce ar trebui să simtă o fată normală atunci când întâlneşti prima dată nu

dragostea, nici tandreţea, ci pasiunea uşor de stârnit a unui bărbat cu o dispoziţie oarecum grosieră?

Întotdeauna considerasem (sau doar voisem asta?) că Isabella avea ceva extraordinar de virginal, dar era oare chiar aşa? Mi-am amintit că de mai multe ori Gabriel se referise la gura ei. M-am uitat acum la gura aceea. Gabriel se referise la gura ei. M-am uitat acum la gura aceea. Buza de jos era cărnoasă. Era o buză aproape hapsburgică, nerujată, de un roşu proaspăt, natural – da, o gură pasională.

Gabriel trezise în ea răspunsul. Dar cum fusese acel răspuns? Pur senzual? Instinctiv? Un răspuns la care judecata ei consimţise?

Atunci Isabella îmi puse o întrebare. Mă întrebă pur şi simplu dacă îmi plăcea maiorul Gabriel.

Existau dăţi când mi-ar fi fost greu să răspund la întrebarea asta. Dar nu azi. Azi sentimentele mele pentru Gabriel erau foarte clare.

Am spus cu sinceritate:

— Nu.

Ea spuse îngândurată:

— Nici doamna Carslake nu-1 place.

Îmi displăcea puternic să fiu vârât într-o oală cu doamna Carslake.

I-am pus şi eu o întrebare.

— Tu îl placi, Isabella?

Ea rămase tăcută mult timp. Când în sfârşit cuvintele ieşiră la suprafaţă, mi-am dat seama că izvorau dintr-o mare de uimire.

— Nu-1 cunosc… Nu ştiu nimic despre el. Este groaznic atunci când nici măcar n-ai vorbit cu cineva.

Îmi era greu să înţeleg ce voia să spună pentru că, întotdeauna când fusese vorba de femei, înţelegerea mea fusese în ultimă instanţă carnală. Senzaţia de caldă prietenie fusese vorba de femei, înţelegerea mea fusese în ultimă instanţă carnală. Senzaţia de caldă prietenie fusese

întotdeauna începutul a ceea ce foarte frecvent nu era deloc prietenie, ci doar o atracţie sexuală camuflată.

Conform spuselor Teresei, femeile îl găseau atrăgător pe Gabriel. Probabil că şi Isabella îl găsise atrăgător – dar dacă era aşa, atracţia lui masculină fusese un fapt neinteresant. Dar oare îl găsea atrăgător? Era posibil ca ea să găsească atrăgător modul lui de a face dragoste şi nu bărbatul în sine?

Toate astea erau speculaţii. Iar Isabella nu făcea speculaţii. Indiferent care îi erau sentimentele cu privire la Gabriel, ea nu le analiza. Ea le accepta – le accepta ca pe o parte din tapiseria Vieţii şi trecea mai departe la modelul următor. <

Mi-am dat seama dintr-o dată că asta stârnise mânia aproape maniacă a lui Gabriel. Preţ de o fracţiune de secundă am simţit pentru el un val de compasiune.

Apoi Isabella vorbi.

Mă întrebă pe un ton serios de ce, credeam eu, trandafirii roşii nu durau pe timpul iernii.

Am discutat problema. Am întrebat-o care erau florile ei preferate.

Mi-a răspuns trandafirii roşii şi micşunelele ruginite şi ceea ce numea ea lăstarele groase de un mov pal.

Mi s-a părut o alegere destul de ciudată. Am întrebat-o de ce îi plăceau acele flori anume. Mi-a spus că nu ştia.

— Ai o minte leneşă, Isabella. Ai şti foarte bine dacă ţi-ai da osteneala să gândeşti.

— Serios? Foarte bine, atunci, voi gândi.

Stătu acolo, dreaptă şi serioasă, gândindu-se…

(De câte ori îmi amintesc de Isabella, aşa o văd. Şezând în bătaia soarelui pe banca de piatră, cu capul mândru şi drept, cu mâinile lungi şi înguste adunate cuminţi în poală, cu faţa serioasă, gândindu-se la flori…)

În cele din urmă spuse:

— Cred că din cauză că arată atât de plăcut de atins… precum catifeaua… Şi pentru că au un parfum minunat.

Trandafirii nu arată bine când cresc – ei cresc într-un fel urât. Trandafirul vrea să fie el însuşi, într-o vază, atunci e frumos, dar numai pentru scurt timp, apoi se ofileşte şi moare. Aspirina şi opărirea cozilor sunt bune pentru celelalte flori, nu şi pentru trandafirii roşii. Nimic nu-i păstrează mult pe trandafirii roşu închis… Tare aş vrea ca ei să nu moară.

Niciodată Isabella nu vorbise atât de mult. Era mai interesată vorbind despre trandafiri, decât fusese când vorbise despre Gabriel.

A fost un moment pe care am să mi-1 amintesc întotdeauna.

A fost apogeul prieteniei noastre…

De unde era scaunul meu, vedeam poteca ce ducea peste câmp la St Loo Castle. Iar pe poteca aceea, venind înspre noi, se apropia o siluetă – o siluetă în veşmânt militar şi beretă. Cu o strângere de inimă care m-a uimit, am simţit că lordul St Loo se întorsese acasă.

Capitolul XVIII Uneori ai iluzia că o anumită serie de fapte s-au întâmplat de nenumărate ori înainte. Am avut şi eu această impresie în timp ce îl urmăream pe tânărul lord St Loo venind înspre noi. Mi se părea că iar şi iar zăcusem acolo, neajutorat, imobil, urmărindu-1 pe Rupert St Loo venind peste câmp… Se mai întâmplase de multe ori înainte, avea să se întâmple iar… şi avea să se întâmple etern.

Inima mea spuse: „Isabella, acesta este adio. Aceasta este Soarta venind către tine”:

Era din nou atmsfera de basm, iluzivă, ireală. Aveam să asist la sfârşitul familiar al unui basm familiar.

Am oftat uşor şi m-am uitat la Isabella. Era total neştiutoare de apropierea Soartei. Se uita în jos la mâinile ei lungi, albe şi înguste. Se mai gândea încă la trandafiri… sau poate la micşunelele ruginite…

— Isabella, am spus cu blândeţe. Vine cineva…

Ea ridică privire, fără grabă, nu foarte interesată, întoarse capul. Trupul îi deveni rigid, apoi fu cuprins de un uşor tremur.

— Rupert, spuse ea… Rupert…

Fireşte, se putea să nu fie deloc Rupert. Nimeni nu putea spune cu precizie de la distanţa aceea. Dar Rupert era.

Intră pe poartă, ezitând puţin, şi urcă treptele înspre terasă cu un vag aer de scuză. Pentru că Polnorth House aparţinea unor străini pe care încă nu-i cunoscuse… Dar la castel i se spusese că avea să-şi găsească verişoara acolo.

Isabella se ridică şi făcu doi paşi spre el. El grăbi paşii către ea. Când se întâlniră, Isabella rosti foarte moale:

— Rupert…

— Isabella!

Stăteau acolo, ţinându-se de mâini, el cu capul uşor aplecat, protector.

Era perfect – absolut perfect. Dacă ar fi fost o scenă de film, n-ar fi fost nevoie să fie reluată… Scena avea ceva idilic, ireal – sfârşitul fericit al unui basm. Era o Idilă cu I mare.

Era întâlnirea dintre un băiat şi o fată care se gândiseră ani întregi unul la celălalt, fiecare făurindu-şi o imagine care era parţial iluzorie, iar apoi, întâlnindu-se în sfârşit, descoperind că miracolul iluziei era totuna cu realitatea…

Era genul de lucru despre care se spune că nu se întâmplă în viaţa reală. Dar se întâmpla aici, înaintea ochilor mei.

Ei stabiliră lucrurile din prima clipă. Rupert păstra mereu, cu tenacitate, hotărârea de a se întoarce în St Loo şi a se însura cu Isabella. Isabella avusese întotdeauna certitudinea calmă că Rupert se va însura cu ea şi că vor trăi fericiţi până la adânci bătrâneţe la castelul St Loo.

Iar acum, pentru amândoi, credinţa li se justifica şi visul li se înfaptuia.

Momentul lor nu dură mult. Isabella se întoarse spre mine. Faţa ei strălucea de fericire.

— Acesta e căpitanul Norreys, spuse ea. Vărul Rupert.

Lordul St Loo înaintă şi dădu mâna cu mine şi am avut ocazia să mă uit bine la el.

Încă mai cred că n-am văzut niciodată un bărbat mai frumos. Nu vreau să spun prin asta că aducea ca un zeu grec. Frumuseţea lui era întru totul virilă şi masculină. O faţă smeadă, bătută de vânt, o mustaţă destul de mare, ochi adânci, albaştri, un cap perfect aşezat pe umerii largi, şolduri înguste şi picioare bine modelate. Avea un glas atrăgător, profund şi plăcut. Nu avea deloc accent colonial. Pe faţa lui se citea umor, inteligenţă, tenacitate şi o anumită stabilitate calmă.

Se scuză că venise în felul acesta, dar tocmai sosise cu avionul şi descinse direct de la aeroport cu maşina. La sosire lady Tressilian îi spusese că Isabella plecase la Polnorth House şi, probabil, avea s-o găsească acolo.

Se uită la Isabella şi ochii îi licăriră.

— Te-ai schimbat mult în bine, Isabella, spuse el. Te ţin minte ca şcolăriţă. Avea nişte picioare neînchipuit de lungi, ca două fuse, cozi care îţi săltau pe spate şi un aer serios.

— Trebuie că arătam îngrozitor, spuse gânditoare Isabella.

Lordul St Loo îşi exprimă speranţa că avea să-i cunoască pe cumnata mea şi pe fratele meu, ale cărui picturi le admira foarte mult.

Isabella spuse că Teresa era la familia Carslake şi că avea să se ducă ea să-i spună. Voia Rupert să-i vadă şi pe soţii Carslake?

Rupert spuse că nu voia să-i vadă pe soţii Carslake, şi oricum nu-i mai ţinea minte, chiar dacă ei erau aici de pe vremea când era şcolar.

— Sper, Rupert, că ai să vrei să-i vezi şi pe ei, spuse Isabella. Venirea ta o să-i emoţioneze foarte tare. Toţi vor fi. Emoţionaţi.

Tânărul lord St Loo arătă neliniştit. Avea doar o lună permisie, spuse el.

— Iar apoi ai să te întorci în Orient? Întrebă Isabella.

— Da.

— Iar după ce războiul cu japonezii se va termina… ai să vii să trăieşti aici?

Ea îi pusese întrebarea cu gravitate. Şi chipul lui deveni grav.

— Asta depinde de mai multe lucruri…

Urmă o mică pauză, în care părea că amândoi se gândeau la acelaşi lucru. Între ei era deja armonie şi înţelegere.

Apoi Isabella plecă în căutarea Teresei, iar lordul St Loo se aşeză şi începu să discute cu mine. Discutarăm probleme profesionale, lucru care mă încântă. De când venisem în St Loo trăisem prin forţa împrejurărilor într-o atmosferă feminină. St Loo era unul din acele locuri din ţară care Rămâneau substanţial în afara războiului. Plonjasem, în schimb, într-o lume pur politică, iar lumea politică este, cel puţin în locurile ca St Loo, esenţial feminină. Este o lume a calculării efectelor, a persuasiunii, a miilor de mici subtilităţi. Este o lume în miniatură – universul exterior al vărsării de sânge şi violenţei având doar rolul pe care l-ar putea avea un fundal de scenă. Pe fundalul unui război mondial, noi eram angajaţi într-o luptă limitată şi intens personală. Acelaşi lucru se petrecea pe cuprinsul întregii Anglii, camuflat de clişee nobile. Democraţie, Libertate, Securitate, Imperiu, Naţionalizare, Loialitate – acestea erau cuvintele stindard.

Asta era lumea în care trăiam de când îmi revenisem la viaţă şi începusem să trăiesc din nou. Era o lume pe care nu o cunoscusem înainte, o lume complet nouă pentru mine.

La început o dispreţuisem cu indulgenţă. Mi-o caracterizasem doar ca pe un alt calvar, suportabil totuşi. Acum însă începeam să înţeleg pe ce se baza, din ce realităţi pătimaşe era alcătuită, de ce speranţe fără de sfârşit pentru supravieţuire era animată. Era lumea femeilor, nu a bărbaţilor. Or femeile au stilul lor de a vedea lumea. Ele nu văd stelele, ele văd cei patru pereţi ai unui adăpost de vânt, cratiţa de pe plită, feţele adormite ale copiilor bine hrăniţi.

Voiam din toată inima să evadeze din acea lume feminină. Robert nu-mi era de nici un folos – el era pictor. Un artist, matern preocupat de a da naştere unei vieţi noi. Gabriel era destul de masculin, dar nu eram compatibili în esenţă.

Cu Rupert St Loo eram iar în lumea mea. Lumea în care existau Alamein şi Sicilia, Cairo şi Roma. Vorbeam vechiul limbaj, vechea limbă, descoperind cunoştinţe comune. Era iar un om întreg.

Îmi plăcea enorm Rupert St Loo. Era un ofiţer de prima clasă, şi avea o personalitate extrem de atrăgătoare. Avea minte, umor şi o inteligenţă sensibilă. Era genul de om De care era nevoie pentru a construi lumea nouă. Un om cu tradiţii şi totuşi cu o minte modernă şi vederi largi.

La un moment dat Teresa şi Robert veniră la noi, şi Teresa îi explică lui Rupert că eram angajaţi într-o campanie electorală furibundă. Rupert mărturisi că nu se prea pricepea la politică. Apoi veniră soţii Carslake cu Gabriel, şi doamna Carslake dădu pe-afară de entuziasm, şi Gabriel îşi etală veselia zgomotoasă, şi era încântat să-1 vadă pe lordul St Loo, şi acesta e candidatul nostru, maiorul Gabriel.

Rupert St Loo şi Gabriel se salutară politicos şi Rupert îi ură noroc şi vorbiră puţin despre campanie şi despre cum mergeau lucrurile. Aşa cum stăteau, alături, am observat crudul constrast dintre ei. Nu doar că Rupert era frumos şi Gabriel era un omuleţ urât – era mai mult de atât. Rupert avea ţinută, era sigur pe el. Purtarea lui amabilă şi curtenitoare era naturală. De asemenea, simţeai că era nespus de corect. Un negustor chinez i-ar fi încredinţat orice cantitate de bunuri fară să plătească pentru ele, şi negustorul ar fi avut dreptate. În comparaţie cu celălalt, Gabriel se prezenta prost – era nervos, prea agresiv, îşi mişca întruna, fară astâmpăr, picioarele crăcănate. Arăta ca un omuleţ de rând, nesuferit – mai rău, arăta ca un om care era cinstit atâta timp cât renta. Arăta ca un câine de obârşie îndoielnică ce a scos-o foarte bine la capăt până când a fost scos în arenă alături de un câine de rasă pură.

Robert stătea în picioare lângă scaunul meu, şi i-am atras atenţia spre cei doi bărbaţi printr-un murmur. Îmi înţelese intenţia şi se uită gânditor la amândoi. Gabriel continua să se mute de pe un picior pe celălalt. Trebuia să se uite în sus la Rupert în timp ce discutau, şi nu cred că îi plăcea că trebuia să facă asta.

Mai era cineva care îi urmărea pe cei doi – Isabella. Ochii ei îi priviră la început pe amândoi, apoi se concentrară asupra lui Rupert. Buzele i se desfăcură, îşi aruncă pe spate Capul mândru, obrajii i se colorară uşor. Era minunat să vezi primirea aceea mândră şi bucuroasă.

Robert se uită la ea, apoi îşi întoarse ochii gânditori la chipul lui Rupert St Loo.

Când ceilalţi intrară în casă la un pahar, Robert rămase pe terasă. L-am întrebat ce părere avea despre Rupert St Loo. Îmi dădu un răspuns ciudat.

— Aş spune că la botezul lui nu a fost nici o ursitoare rea.

Capitolul XVIII Ei bine, lui Rupert şi Isabellei nu le luă mult să lămurească lucrurile. După plecarea mea, le lămuriseră din prima clipă când se întâlniseră pe terasă, lângă scaunul meu.

Cred că pentru amândoi fu o uşurare să constate că visul pe care îl nutriseră în taină atâta timp nu îi dezamăgise când sosise clipa încercării.

Căci, aşa cum îmi spuse Rupert câteva zile mai târziu, el nutrise un vis.

Eu şi el am devenit destul de intimi. Şi el se bucura de prezenţa mea masculină. Atmosfera de la castel era supraîncărcată cu adoraţie feminină. Bătrânele doamne erau nebune după Rupert, şi o arătau pe faţă, şi până şi lady St Loo se debarasase de unele calităţi acide.

Aşa că lui Rupert îi plăcea să vină şi să stea de vorbă cu mine.

Într-o zi îmi spuse dintr-o dată:

— Într-o vreme credeam că mă prostesc îngrozitor cu privire la Isabella. Poţi să spui ce vrei, dar e ciudat să te

hotărăşti să te însori cu cineva, când acel cineva e o copilă, iar apoi să descoperi că nu te-ai răzgândit.

I-am spus că mai cunoscusem cazuri similare.

El spuse îngândurat:

— Adevărul e că eu şi Isabella ne aparţinem… întotdeauna am simţit că e o parte din mine, o parte pe care încă nu o stăpâneam, dar pe care trebuia s-o stăpânesc într-o zi pentru a completa lucrurile. Ciudată afacere. Ea e o fată ciudată.

Fumă câteva minute în tăcere, apoi spuse:

— Cred că ce-mi place cel mai mult la ea este faptul că nu are deloc simţul umorului.

— Crezi că nu are simţul umorului?

— Nu are absolut deloc. Este minunat de odihnitor… întotdeauna am suspectat că simţul umorului este un fel de truc pe care noi, oamenii civilizaţi, ni l-am însuşit ca pe o poliţă de asigurare împotriva deziluziei. Facem un efort conştient să vedem lucrurile ca fiind amuzante pur şi simplu din cauză că bănuim că sunt nesatisfăcătoare.

Da, era ceva în asta…

Rupert se uita lung la castel. Spuse cu însufleţire:

— Iubesc castelul ăsta. Întotdeauna l-am iubit. Totuşi, mă bucur că am crescut în Noua Zeelandă până a sosit vremea să merg la Eton. Asta mi-a dat detaşare, să pot vedea castelul din afară, precum şi să mă identific cu el fără să reflectez. Să vin aici în vacanţe, să ştiu că era al meu, că într-o bună zi am să trăiesc aici, să-1 recunosc ca pe ceva pe care mi l-am dorit întotdeauna, să am, din prima clipă când l-am văzut, sentimentul că vin acasă… Iar Isabella era o parte din el. Eram sigur că o să ne căsătorim şi o să trăim aici până la sfârşitul vieţii. Îşi încleştă mohorât maxilarele. Şi vom trăi aici! În ciuda impozitelor, a cheltuielilor şi reparaţiilor… şi a ameninţării naţionalizării pământului. Asta e căminul nostru, al meu şi al Isabellei.

Se logodiră oficial în a cincea zi de la întoarcerea lui Rupert.

Cea care ne-a adus vestea a fost lady Tressilian. În The Times avea să apară mâine sau poimâine, ne spuse ea, dar voia ca noi să fim primii care aflau. Şi era foarte, foarte fericită!

Faţa ei rotundă şi cumsecade tremura de plăcere sentimentală. Fericirea ei ne înduioşă pe Teresa şi pe mine. Ea dovedea cu atâta claritate lipsa anumitor lucruri din propriai viaţă! Bucuria momentului o făcu să fie mai puţin maternă faţă de mine, ceea ce mă făcu să mă bucur mult mai mult de compania ei. Pentru prima dată, nu-mi aduse nici o broşură şi abia dacă încercă să fie luminoasă şi încurajatoare.

Atitudinea celorlalte două doamne bătrâne varia uşor. Doamna Bigham Charteris îşi dublă energia şi agerimea. II luă pe Rupert în plimbări lungi în jurul domeniului, prezentându-1 arendaşilor lui şi ţinându-i lecţii despre acoperişuri şi reparaţii, şi despre ce trebuia neapărat să fie făcut, şi despre-ce putea, ba chiar trebuia, să rămână nefacut.

Dar cea mai interesantă mi se păru atitudinea lui lady St Loo. Căci o vreme n-am putut s-o înţeleg. Apoi, într-o zi, i-am prins nuanţa. Era triumf. Un gen curios de triumf – un fel de savurare a unei bătălii câştigate în faţa unui adversar invizibil şi inexistent.

— De acum va fi totul bine, îmi spuse ea.

Şi apoi oftă, un oftat lung, obosit. Era ca şi cum ar fi spus: „Doamne, acum las-o pe roaba ta să plece în pace!…” Mi-a dat impresia cuiva care se temuse, dar nu îndrăznise să-şi arate teama, şi care ştia că acum nu mai avea deloc de ce să se teamă.

Ei bine, presupun că şansele ca tânărul lord St Loo să nu se întoarcă spre a se însura cu o verişoară erau destul de mari. Era mult mai probabil ca Rupert să se însoare cu o străină în anii de război. Pe timp de război căsătoriile se încheiau rapid. Da, trebuie să fi existat şanse mari ca Rupert să nu se însoare cu Isabella.

Şi totuşi exista în treaba asta o potrivire.

Am întrebat-o pe Teresa dacă nu era de acord, şi ea dădu din cap gânditoare.

— Da, sunt o pereche minunată, spuse ea.

— Făcuţi unul pentru altul. Aşa spun la nunţi servitoarele din familiile vechi, dar de data asta e chiar adevărat.

— Aşa e. Este incredibil… Nu te simţi uneori, Hugh, de parcă urmează să te trezeşti?

— Nimic legat de castelul St Loo nu este real, am spus.

Îmi fu dat să aud şi părerea lui John Gabriel El îşi păstră obiceiul de a fi sincer cu mine. Din cât am putu; să-mi dau seama, lui Gabriel nu-i plăcea lordul St Loo. Era un lucru Destul de firesc, pentru că Rupert St Loo fură o mare parte din aura lui Gabriel.

Întregul St Loo era emoţionat de sosirea stăpânului de drept al castelului. Locuitorii vechi erau mândri de vechimea titlului lui şi şi-1 aminteau pe tatăl acestuia. Cei noi erau emoţionaţi într-un mod mai snob.

— Turmă dezgustătoare de oi! Spuse Gabriel. Pentru mine e uimitor cât iubeşte englezul un titlu.

— Nu numi englez un om din Cornwall. N-ai învăţat încă asta?

— Mi-a scăpat. Dar e adevărat, nu-i aşa? Fie rămâne cu gura căscată de admiraţie, fie cade în extrema cealaltă şi spune că toată treaba e o farsă şi devine violent, şi ăsta e doar snobism inversat.

— Dar cum e cu sentimentele dumitale? Am întrebat.

Gabriel rânji imediat.

— Şi eu sunt snob, nici o problemă, spuse el. Nu-mi doresc nimic mai mult ca să mă fi născut Rupert St Loo.

— Mă uimeşti!

— Există lucruri cu care te naşti – aş da orice să am picioarele lui, spuse Gabriel gânditor.

Mi-am amintit ce spusese lady Tressilian la prima întrunire la care vorbise Gabriel, şi am fost interesat să văd cât de perceptiv era Gabriel.

L-am întrebat dacă el considera că Rupert St Loo îi fura aura.

Reflectă serios, fără a da vreun semn de supărare.

Nu, spuse el, considera că totul era în regulă, pentru că Rupert St Loo nu era adversarul său politic. Treaba era o propagandă suplimentară pentru Partidul Conservator.

— Deşi aş spune că dacă ar candida (ceea ce nu se poate, el fiind pair), ar candida pentru Laburişti.

— În mod sigur, nu. Nu ca proprietar de pământ.

— Nu i-ar plăcea naţionalizarea pământului, fireşte, dar în ziua de azi lucrurile sunt inversate, Norreys. Fermierii Şi vajnicii oameni ai muncii sunt conservatori, iar tinerii cu intelect şi diplome şi o mulţime de bani sunt laburişti în majoritate pentru că, presupun, habar n-au ce înseamnă să munceşti cu mâinile şi n-au nici o idee despre ce vrea muncitorul, de fapt.

— Şi ce vrea omul muncii? Am întrebat ştiind că întotdeauna Gabriel oferea răspunsuri diferite la această întrebare.

— El vrea ca ţara să fie prosperă, astfel încât să poată fi şi el prosper. El îi consideră pe conservatori mai apţi să facă ţara prosperă pentru că ei cunosc mai multe despre bani, lucru care, fireşte, este foarte înţelept. Aş spune că, în realitate, lordul St Loo este un liberal de modă veche şi, fireşte, nimeni nu are vreun folos de pe urma unui liberal. Nu, Norreys, nu are rost să mă contrazici. Aşteaptă rezultatul alegerilor. Liberalii se vor împuţina atât de mult încât va trebui să-i cauţi cu lupa. Nimănui nu-i plac ideile liberale, altfel spus – nimănui nu-i place calea de mijloc. E mult prea cuminte.

— Şi consideri că Rupert St Loo este suţinătorul căii de mijloc?

— Da. E un om rezonabil – păstrează ce e vechi şi întâmpină cu braţele deschise ce e nou – de fapt nici cal, nici măgar. Turtă dulce, asta e el.

— Poftim?

— Ai auzit ce-am spus. Turtă dulce! Castel de turtă dulce!

Castelan de turtă dulce. Pufni. Nuntă de turtă dulce!

— Şi mireasă de turtă dulce?

— Nu. Ea e în regulă… ea doar s-a rătăcit pe acolo, ca Hansel şi Gretel în căsuţa de turtă dulce. E atrăgătoare, turta dulce, poţi să rupi o bucăţică s-o mănânci. E perfect comestibilă.

— Nu-ţi prea place Rupert St Loo, nu-i aşa?

— De ce mi-ar plăcea? Fiindcă tot am ajuns la asta, el nu mă place pe mine.

Am reflectat câteva clipe. Nu, nu credeam că Rupert St Loo îl plăcea pe John Gabriel.

— Totuşi, va trebui să mă înghită. Am să-i reprezint în parlament locurile de baştină. Vor trebui să mă invite la cină din când în când, iar pe podiumuri va sta lângă mine.

— Eşti foarte sigur pe dumneata, Gabriel. N-ai fost încă ales.

— Treaba e certă. Trebuie să fie. N-aş mai avea o altă şansă, să ştii. Sunt pe cale să fiu un experiment. Dacă experimentul dă greş, numele meu e noroi şi sunt terminat. Şi nici nu pot să mă întorc la militărie. Vezi dumneata, eu nu sunt un ofiţer de administraţie – eu sunt folositor doar când treaba e cu adevărat groasă. Când războiul cu japonezii se termină, sunt şi eu terminat. Maurul şi-a făcut datoria.

— Niciodată nu l-am considerat pe Othello un personaj credibil.

— De ce? Gelozia nu e niciodată credibilă.

— Ei bine, să spunem atunci, nu un personaj simpatic. Nu ţi-e milă de el. Consideri doar că e al naibii de prost.

— Nu, spuse Gabriel gânditor. Nu, nu ţi-e milă de el. Nu ţi-e milă de el în felul în care ţi-e milă de Iago.

— Milă de Iago? Zău, Gabriel, se pare că ai simpatii din cele mai ciudate.

Îmi aruncă o privire ciudată.

— Nu, spuse el. Dumneata n-ai înţelege.

Se ridică şi începu să se preumble nervos. Am văzut cu uimire că era încercat de o emoţie profundă.

— Îl înţeleg pe Iago, spuse el. Înţeleg până şi de ce la sfârşit bietul de el nu spune nimic în afară de:

Nu mă întreba nimic, ce ştii, ştii.

De acum înainte, n-am să mai scot o vorbă.

Se întoarse spre mine.

— Tipii ca dumneata, Norreys, tipii care toată viaţa au trăit în relaţii bune cu ei înşişi, tipii care au fost în stare să crească cu ei înşişi fără să se clatine (dacă pot să mă exprim aşa), ei bine, ce dracu' pot să ştie ei despre nenumăraţii Iago – oamenii osândiţi, micii oameni meschini? Dumnezeule, dacă l-aş regiza vreodată pe Shakespeare, aş da totul la o parte pentru Iago – aş găsi un actor care e actor, un actor care ar putea să te înduioşeze până la lacrimi! Imaginează-ţi cum e să te naşti laş, să minţi, şi să înşeli ca s-o scoţi la capăt, să iubeşti într-atât banii încât să te trezeşti şi să mănânci şi să-ţi simţi nevasta cu mintea numai la bani. Şi tot timpul să ştii ce eşti… Asta e o viaţă de iad – să ai la botez o singură ursitoare bună printre toate cele rele. Şi când restul soborului te-a transformat într-un sconcs împuţit, s-o vezi pe ursitoarea cea bună fluturându-şi mâna şi rostind duios: „Eu îi dau darul de a vedea şi de a cunoaşte…” Care prost a spus: „Trebuie neapărat să iubim nobleţea când o vedem”? Wordworth, probabil. Îţi spun eu, Norreys, urăşti nobleţea când o vezi – o urăşti pentru că ea nu e pentru tine, pentru că n-ai să fii niciodată ceea ce ţi-ai vinde şi sufletul ca să fii. Omul care preţuieşte curajul este adesea omul care o ia la fugă când se apropie primejdia. Am văzut asta, şi nu o dată. Crezi că un om nu este ceea ce vrea el să fie? Un om este ceea ce s-a născut. Crezi că amărâtul care venerează banii vrea să venereze banii? Crezi că omul cu o imaginaţie senzuală vrea să aibă o imaginaţie senzuală? Crezi că cel care o rupe la fugă vrea s-o rupă la fugă?… Omul pe care îl invidiezi (îl invidiezi cu adevărat) nu e omul care e mai bine făcut decât tine, ci e omul care e mai

bun decât tine. Dacă eşti jos, în noroi, urăşti fiinţa umană care e printre stele. Vrei s-o tragi jos… jos… jos, acolo unde te bălăceşti în mocirla ta, un biet Iago. Iago ar fi fost bine mersi dacă nu l-ar fi întâlnit pe Othello. Ar fi dus-o bine, apelând cu succes la trucul Încrederii. În ziua de azi ar fi vândut acţiuni de la mine de aur inexistente fraierilor din barul Ritz… Un tip plauzibil, Iago ăsta, atât (Je onest, întotdeauna în stare să-1 tragă în piept pe militarul cinstit. Nimic mai uşor decât să tragi în piept un militar – cu cât e mai grozav militarul, cu atât mai prost e în probleme de afaceri. Militarii sunt cei care cumpără întotdeauna acţiuni nerentabile, şi cred în schemele de a scoate la suprafaţă conuri de pe galeoanele spaniole scufundate, şi cumpără ferme de pui care stau să moară. Militarii sunt genul credul. Othello era genul de fraier care ar fi înghiţit orice basm plauzibil pus în scenă de un artist – iar Iago era un artist. Nu trebuie decât să citeşti printre rândurile acelei piese, şi ai să-ţi dai seama că Iago delapida fondurile regimentului. Othello nu crede asta – oh, nu, nu cinstit şi prostul Iago, e doar zăpăceală din partea dragului de el – dar îl ia pe Cassio şi-1 pune peste capul lui Iago. Tip bun şi cinstitul, Iago ăsta (sau aşa credea Othello), dar suficient de deştept pentru a fi promovat. Îţi aminteşti toată fanfaronada aia a lui Iago cu privire la vitejia lui din bătălii? Aburealã, Norreys, nici vorbă de aşa ceva. Umplutură de FalstafT, numai că de data asta nu e comedie ci tragedie. Iago, amărâtul de el, voia să fie un Othello. Voia să fie un soldat viteaz şi un om vertical, şi nu putea fi, sărmanul, nu mai mult decât poate să stea vertical o cocoaşă. Voia să facă furori printre femei, şi femeile nu dădeau un ban pe el. Târfa aia de treabă de nevastă-sa îl dispreţuia ca bărbat. Era gata să sară oricând în pat cu alţii. Fii sigur că toate femeile s-ar fi culcat cu Othello! Îţi spun, Norreys, am văzut nişte lucruri ciudate întâmplându-se cu bărbaţii handicapaţi sexual. Asta îi face patologici. Shakespeare ştia. Iago nu poate deschide gura fără ca din ea să nu ţâşnească un şuvoi

de venin sexual. Ceea ce se pare că nimeni nu vede este că omul ăla suferea! El vedea frumuseţea, ştia ce era ea, cunoştea o fire nobilă. Doamne Sfinte, invidia materială, invidia succesului, a Bogăţiei, sunt nimic, absolut nimic faţă de invidia spirituală! Asta e de-a dreptul vitriol – te mănâncă, te distruge. Vezi nobleţea, şi, împotriva voinţei tale o iubeşti, şi la fel o urăşti, şi nu ai linişte până când n-ai distrus-o, până când n-ai sfâşiat-o şi n-ai calcat-o în picioare… Da, Iago suferea, amărâtul… Iar dacă mă întrebi pe mine, Shakespeare ştia asta şi i-a fost milă de bietul prăpădit. La sfârşit, adică. Aş spune că a început prin a-şi înmuia pana în cerneală, sau ce s-o fi folosit pe atunci, şi s-a pus să dea viaţă unui ticălos negru la inimă. Dar ca s-o facă, a trebuit să meargă tot timpul cu Iago, a trebuit să se înţeleagă cu el, să pătrundă în adâncurile lui, a trebuit să simtă ce simţea Iago. Şi de asta atunci când vine ora socotelii, când Iago e în pom, Shakespeare îi salvează mândria. Îi lasă singurul lucru care îi mai rămăsese – reticenţa. Shakespeare însuşi a fost jos, printre morţi. El ştie că atunci când ai fost în iad, nu vorbeşti despre asta.

Gabriel se răsuci pe călcâie. Faţa lui urâtă şi ciudată era desfigurată, ochii îi străluceau de un soi ciudat de sinceritate.

— Ştii, Norreys, eu n-am fost în stare niciodată să cred în Dumnezeu. Dumnezeu-Tatăl, care a făcut animale drăguţe şi flori, Dumnezeu care ne iubeşte şi are grijă de noi, Dumnezeu care a creat lumea. Nu, eu nu cred în acest Dumnezeu. Dar uneori, n-am cum să n-o fac, cred în Christos… pentru că Christos a coborât în iad… Până-ntr-acolo a mers iubirea Lui… El i-a promis, tâlharului care s-a căit, paradisul. Dar cum rămâne cu celălalt? Cel care îl înjura şi îl ponegrea. Christos a coborât cu el în iad. Poate după aceea…

Gabriel se cutremură brusc. Se scutură. Ochii lui redeveniră doar nişte ochi destul de frumoşi pe o faţă urâtă.

— Am vorbit prea mult, spuse el. La revedere.

A plecat brusc.

M-am întrebat dacă vorbise despre Shakespeare sau despre sine. Credeam că, doar un pic, despre sine Capitolul XVIII Gabriel fusese încrezător cu privire la rezultatul alegerilor. Spusese că nu vedea ce ar putea merge prost.

Neprevăzutul în cazul de faţă fu o fată pe nume Poppy Narracott. Era barmaniţă la Smugglers Arms din Greatwithiel. Era o fată pe care John Gabriel nu o văzuse niciodată şi nu ştia că exista. Totuşi, Poppy Narracott fu cea care declanşă evenimentele care puseră într-un adevărat pericol şansele lui Gabriel de a fi ales.

Căci James Burt şi Poppy Narracott erau în relaţii foarte strânse. Dar James Burt, când apuca să bea prea multe pahare, era bădăran – sadic şi bădăran. Poppy se întoarse împotriva lui. Ea refuză categoric să mai aibă de a face cu el, şi rămase neclintită la decizia ei.

Aşa se făcu că James Burt veni într-o noapte acasă beat turtă şi predispus la ceartă, iar supuşenia îngrozită a soţiei lui, Milly, îl înfurie şi mai tare. Burt îşi dădu drumul. Toată furia şi dorinţa pentru Poppy şi le revărsă asupra amărâtei sale soţii. Se purtă ca un adevărat nebun şi Milly îşi pierdu capul de tot.

Se gândi că Jim Burt avea s-o omoare.

Smulgându-se din strânsoarea lui, fugi în stradă. Nu ştia unde şi la cine să se ducă. Nu-i trecu nici o clipă prin minte să se ducă la secţia de poliţie. În apropiere nu existau vecini, doar magazine închise peste noapte.

Fugea din instinct. Instinctul îi purtă paşii spre bărbatul pe care îl iubea – bărbatul care fusese bun cu ea. Nu avea în minte nici un gând conştient, nu-şi dădea seama ce scandal putea să rezulte, ea era îngrozită şi alerga la John Gabriel. Era un animal hăituit şi disperat care căuta adăpost.

Intră în fugă, dezordonată şi gâfâind, în Kings Arms, şi Jim Burt o urmări până acolo, tunând şi amenințând.

Din întâmplare, Gabriel era în hol.

Personal, nu consider că John Gabriel putea să se comportă altfel decât a facut-o. Ea era o femeie care îi plăcea, îi era milă de ea, iar soţul ei era şi beat şi periculos. Când James Burt intră urlând şi îl înjură şi îi spuse să renunţe la soţia lui, acuzându-1 pe faţă că întreţinea relaţii intime cu ea, Gabriel îi spuse să se ducă dracului, că nu merita să aibă o soţie, şi că el, John Gabriel, avea să aibă grijă ca ea să fie în siguranţă.

James Burt se repezi la Gabriel ca un taur înfuriat şi Gabriel îl trimise la podea. După aceea luă o cameră pentru doamna Burt şi îi spuse să stea acolo şi să încuie uşă. Acum nu putea să se ducă înapoi acasă, îi spuse el, iar dimineaţă totul avea să fie bine.

Până în dimineaţa următoare vestea făcu înconjurul St Loo-ului. Jim Burt „aflase” despre soţia lui şi maiorul Gabriel. Şi doamna Burt şi Gabriel stăteau împreună la Kings Arms.

Vă imaginaţi, poate, efectul acestor zvonuri în pragul alegerilor. Scrutinul avea loc peste două zile.

— Acum şi-a facut-o singur, bombăni înnebunit Carslake. Se plimba în sus şi în jos în camera mea. Suntem terminaţi – o să câştige Wilbraham. E un dezastru, o tragedie. Niciodată nu mi-a plăcut tipul. E un necioplit. Ştiam eu că până la urmă o să ne dezamăgească.

Doamna Carslake, cu aere de fiinţă rafinată, se lamenta:

— Aşa se întâmplă când ai un candidat care nu e un gentleman.

Fratele meu rareori lua parte la discuţiile noastre politice. Dacă era totuşi prezent, îşi fuma pipa în tăcere. Dar de data asta îşi scoase pipa din gură şi vorbi.

— Necazul e că s-a purtat ca un gentleman, spuse el.

La un moment dat intră în cameră Gabriel în persoană.

Era pornit şi deloc spăşit.

— N-are rost să faci tămbălău pe tema asta, Carslake, spuse el. Spune-mi doar ce dracu' altceva puteam să fac.

Carslake întrebă unde era doamna Burt acum.

Gabriel spuse că era tot la Kings Arms. Nu vedea, spuse ele, unde altundeva era să se ducă. Şi oricum, adăugă el, era prea târziu. Se întoarse spre Teresa, pe care părea s-o considere cea mai realistă dintre noi.

— Nu e? Întrebă el.

Teresa spuse că în mod sigur era prea târziu.

— Noaptea e noapte, spuse Gabriel. Iar pe oameni nopţile îi interesează, nu zilele.

— Zău aşa, Gabriel… bolborosi Carslake. Era şocat până în măduva oaselor.

— Doamne, ce minte murdară ai! Spuse Gabriel. Nu miam petrecut noaptea cu ea, dacă. Asta vrei să ştii. Ceea ce spun eu este că pentru întreaga populaţie din St Loo este acelaşi lucru. Amândoi am stat la Kings Arms.

Asta era tot ce îi deranja pe toţi, spuse el. Asta şi scena pe care o făcuse Burt şi lucrurile pe care spunea pretutindeni despre soţia lui şi Gabriel.

— Dacă ar fi să plece oriunde, spuse Carslake, oriunde, numai să o duci de acolo… poate că atunci… O clipă arătă plin de speranţă, apoi clătină din cap. Nu, asta ar arăta foarte dubios…

— Mai e un lucru la care trebuie să te gândeşti. Cum rămâne cu ea?

Carslake se uită la el fără să priceapă.

— Ce vrei să spui?

— Nu te-ai gândit şi la ea, nu-i aşa?

Carslake spuse cu^superioritate:

— Nu ne putem gândi acum şi la aspectele minore. Acum trebuie să încercăm să găsim vreo posibilitate să te scoatem din încurcătura asta.

— Exact, spuse Gabriel. Doamna Burt nu contează, nu-i aşa? Cine e doamna Burt? Nimeni. E doar o amărâtă de fată decentă care a fost terorizată şi înspăimântată mai să-şi iasă din minţi şi care nu are bani şi nici ujide să se ducă.

Galsul i se ridică.

— Ei bine, să-ţi spun ceva, Carslake. Nu-mi place atitudinea dumitale. Şi să-ţi spun cine e doamna Burt – e o fiinţă umană. Pentru maşinăria dumitale blestemată nimeni şi nimic nu contează în afară de alegeri. Asta e întotdeauna putred în politică. Ce spunea domnul Baldwin: „Dacă aş fi spus adevărul, aş fi pierdut alegerile”. Ei bine, eu nu sunt domnul Baldwin – eu sunt un nimeni în particular. Dar ce îmi spui dumneata mie este: „Te-ai purtat ca o fiinţă umană de rând, aşa că ai să pierzi alegerile!” Foarte bine atunci, la dracu' cu alegerile! Rămâi cu alegerile dumitale împuţite. Eu sunt în primul rând om, şi după aceea politician. Niciodată nu i-am spus o vorbă ce nu s-ar fi cuvenit acelei sărmane copile. N-am făcut dragoste cu ea. Mi-a părut teribil de rău pentru ea, atâta tot. Noaptea trecută a venit la mine pentru că nu avea unde să se ducă. Foarte bine, poate să rămână cu mine. O să am eu grijă de ea. Şi ducă-se dracului St Loo şi Westminster şi întreaga afacere!

— Domnul maior Gabriel! Glasul doamnei Carslake se auzi chinuit. Nu poţi face una ca asta! Dacă Burt divorţează de ea?

— Dacă el divorţează, mă însor eu cu ea.

Carslake spuse mânios:

— Nu ne poţi lăsa baltă, Gabriel! Nu poţi face din asta un scandal pe faţă.

— Serios, Carslake? Aşteaptă şi ai să vezi. Ochii lui Gabriel scăpărau de furie. Nu-1 mai văzusem niciodată în Halul ăsta. Pe mine nu mă poţi teroriza. Dacă o masă de alegători îmbâcsiţi votează pentru principiul că un bărbat poate să-şi bată nevasta şi să bage frica în ea aducând-o în pragul nebuniei şi să spună o grămadă de porcării despre ea, foarte bine atunci, lasă-i să votezel Dacă vor să voteze pentru simpla decenţă creştinească, mă pot vota pe mine.

— N-o vor face, spuse Teresa şi oftă.

Gabriel se uită la ea şi faţa i se înmuie.

— Nu, spuse el, n-o vor face.

Robert îşi scoase iar pipa din gură.

— Nişte proşti, spus el.
— Desigur, domnule Norreys, ştiam că dumneata eşti comunist, spuse doamna Carslake.
Habar n-aveam ce voia să spună. Atunci, în mijlocul acestei amărăciuni în fierbere, intră Isabella Charteris. Era detaşată şi gravă.
Nu dădu nici o atenţie la ceea ce se petrecea. Venise să spună ceva şi il spuse. Se duse direct la Gabriel, de parcă era singurul din cameră, şi îi spuse cu glas încrezător:
— Cred că totul va fi bine.
Gabriel se holbă la ea. Toţi ne holbarăm la ea.
— In legătură cu doamna Burt, adică, spuse Isabella.
Nu manifesta nici o stânjeneală. Dimpotrivă, avea aerul mulţumit al unei persoane simple care credea că făcuse ce trebuia.
— E la castel, continuă ea.
— La castel? Întrebă neîncrezător Carslake.
Isabella se întoarse spre el.
— Da. Imediat ce am auzit ce s-a întâmplat, m-am gândit că e lucru cel mai bun. Am vorbit cu mătuşa Adelaide şi a fost de acord. Ne-am dus direct cu maşina la Kings Arms.
Mai târziu am aflat că fusese o lovitură regală. Mintea isteaţă a Isabellei găsise singurul contraatac posibil.
Bătrâna ladu St Loo avea o ascendenţă extraordinară în St Loo. Ea dădea, ca să zic aşa, ora exactă morală. Poate că oamenii mai strâmbau din nas şi o numeau demodată şi reacţionară, dar o respectau, şi ceea ce aproba ea nimeni nu se încumeta să dezaprobe.
Fusese dusă în bătrânul Daimler la Kings Arms, Isabella însoţind-o. Intrase impetuoasă şi întrebase de doamna Burt.
*
La scurt timp, o Milly cu ochii roşii, înlăcrămată, strângându-se în ea coborâse scara şi fu întâmpinată cu un fel de acoladă regală. Lady St Loo nu îşi cenzură vorbele, nici nu coborî glasul. Tună:

— Draga mea, îmi pare mai rău decât pot spune să aud prin ce ai trecut. Maiorul Gabriel ar fi trebuit să te aducă la noi aseară – dar el e foarte respectuos şi nu a vrut să ne deranjeze atât de târziu, presupun.

— Sunteţi… sunteţi foarte amabilă.

— Ia-ţi lucrurile, draga mea. Acum am să te iau cu mine.

Milly Burt roşi şi spuse bâlbâindu-se că nu avea nici un lucru.

— Ce prostie din partea mea! Spuse lady St Loo. Ne vom opri pe la tine şi ţi le vei lua.

— Dar… Milly se făcu mică.

— Intră în maşină, ne vom opri pe la tine şi le vom lua. Milly se înclină în faţa autorităţilor. Cele trei urcară în Daimler. Maşina se opri câţiva metri măi jos de Fore Street.

Lady St Loo coborî cu Milly şi o însoţi în casă. Din cabinet, cu ochii injectaţi, James Burt se repezi gata să izbească într-o tiradă furioasă.

Întâlni ochii bătrânei doamne şi se stăpâni.

— Împachetează-ţi câteva lucruri, dragă, spuse lady St Loo.

Milly zbură la etaj. Lady St Loo i se adresă lui James Burt.

— Te-ai purtat ruşinos cu soţia ta. Absolut ruşinos. Necazul cu tine e că bei prea mult, Burt. În orice caz, nu eşti un om cumsecade. Am s-o sfătuiesc pe soţia ta să nu mai aibă de a face cu tine. Lucrurile pe care le-ai spus despre ea sunt minciuni, şi ştii foarte bine că sunt minciuni. Nu-i aşa?

Ochii ei aprigi îl hipnotizau.

— Păi… cred… dacă aşa spuneţi dumneavoastră…

— Ştii că sunt minciuni.

— Bine… bine… aseară n-am fost eu însumi.

— Fă bine şi dă de veste că au fost minciuni. Altfel. Am să-1 sfătuiesc pe maiorul Gabriel să te dea în judecată. Ah, iată-te doamnă Burt.

Milly Burt cobora scara cu un mic geamantan.

Lady St Loo o luă de braţ şi se întoarse spre uşă.

— Hei – unde pleacă Milly? Întrebă soţul ei.

— Vine cu mine la castel? Ai ceva împotrivă?

Burt clătină vag din cap. Lady St Loo spuse tăios:

— Te sfătuiesc, James Burt, să-ţi bagi minţile în cap până nu e prea târziu. Termină cu băutura. Vezi-ţi de meseria ta. Dacă mai continui aşa ai să ajungi foarte rău. Adună-te, omule. Poţi dacă încerci. Şi mai ţine-ţi gura aia.

Apoi ea şi Milly urcară în maşină. Milly se aşeză lângă lady St Loo, Isabella în faţa lor. Porniră pe strada principală şi în lungul portului, apoi pe lângă piaţă şi mai departe spre castel. Fu o înaintare regală şi aproape toată lumea din St Loo o văzu.

În seara aceea, oamenii spuneau:

— Trebuie că n-a fost nimic, altfel lady St Loo n-ar fi luat-o la castel.

Unii spuneau că nu iese fum fară foc, dar aceştia erau puţini, caracterul vorbeşte. Lady St Loo avea caracter. Avea reputaţia de a fi absolut integră. Dacă Milly Burt era primită la castel, dacă lady St Loo îi lua partea, atunci Milly Burt era nevinovată.

Aceste întâmplări ne fuseră spuse în mare de Isabella. Venise la noi imediat ce Milly fu instalată la castel.

Pe măsură ce Carslake prindea semnificaţia acestui fapt, faţa i se lumina. Bătu din picior.

— Grozav! Spuse el. Cred că asta va rezolva treaba. Bătrâna doamnă e deşteaptă. Da, deşteaptă, Nemaipomenită idee!

Dar deşteptăciunea şi ideea fuseseră ale Isabellei. Eram uimit cât de rapid înţelesese situaţia şi acţionase.

— Acum plec la treabă, spuse Carslake. Trebuie să avem grijă ca povestea noastră să fie auzită de toţi. Vino, Janet. Gabriel…

— Vin şi eu într-o clipă, spuse Gabriel.

Soţii Carslake ieşiră. Gabriel se apropie de Isabella.

— Tu ai făcut asta, spuse el. De ce? Ea se uită lung la el, nedumerită.

— Dar… din cauza alegerilor.

— Vrei să spui… ţii chiar atât de mult să câştige conservatorii?

Ea îl privi mirată.

— Nu. Mă refeream la ţine.

— La mine?

— Da. Tu ţii foarte mult să câştigi alegerile, nu-i aşa? Pe chipul lui Gabriel apăru o expresie uluită, ciudată.

Spuse, mai mult pentru sine.

— Oare? Mă întfeb…

Capitolul XVIII Cum am mai spus şi înainte, aceasta nu este o relatare exactă a unei campanii electorale. Eu eram în afara şuvoiului principal, şi prindeam doar ecouri a ceea ce se petrecea. Eram conştient de un sentiment de urgenţă în creştere care părea să cuprindă pe toată lumea în afară de mine.

Ultimele două zile de campanie electorală fură tumultoase. In acest răstimp Gabriel veni de două ori la mine să bea ceva. Când se relaxa, arăta terminat, glasul îi era răguşit de cât vorbise la întrunirile în aer liber, dar în ciuda acestor lucruri, vitalitatea lui era fără pereche. Vorbea foarte puţin cu mine, probabil ca să-şi menajeze vocea şi energia.

Dădea băutura pe gât şi îngână: 'Viaţa asta e un iad! Ce aiureli trebuie să le spui oamenilor! Să le fie învăţătură de minte să mai fie guvernaţi aşa cum sunt.”

Teresa îşi petrecea majoritatea timpului conducând maşini. Dimineaţa scrutinului veni cu un vânt puternic bătând dinspre Atlantic. Vântul «urla şi ploaia lovea cu putere casa.

Isabella trecu pe la noi după micul dejun. Purta un fulgarin negru, avea părul ud şi ochii luminoşi. Pe fulgarin avea prinsă o imensă rozetă albastră.

— Azi toată ziua duc oameni la secţiile de votare, spuse ea. Rupert la fel. I-am sugerat doamnei Burt să vină la dumneata. Te deranjează? Ai să fii complet singur, nu-i aşa?

— Nu mă deranjează, deşi eram foarte mulţumit să am o zi tihnită cu cărţile mele. In ultimul timp am avut parte de

mult prea multă campanie electorală.

Nu-i semăna deloc Isabellei să se arate preocupată de singurătatea mea. Era ca şi cum dădea pe neaşteptate semne că adopta faţă de mine atitudinea mătuşii ei Agnes.

— S-ar părea că dragostea are un efect de înmuiere asupra ta, am spus. Sau lady Tressilian s-a gândit la asta?

Isabella zâmbi.

— Mătuşa Agnes voia să vină ea să stea cu dumneata. Se gândea că s-ar putea, să te simţi singur şi – a spus ea – în afara lucrurilor.

Se uită întrebătoare la mine. Am văzut că ei nu i-ar fi trecut niciodată prin minte ideea asta.

— Nu eşti de acord? Am întrebat.

Isabella răspunse cu obişnuita-i candoare:

— Păi, dumneata eşti în afara lucrurilor.

— Admirabil de adevărat.

— Îmi pare rău dacă te-am supărat, dar nu văd cu ce ar fi mai bine dacă mătuşa Agnes ar veni şi ar gâfâi asupra dumitale. Asta ar însemna doar că şi ea ar fi în afara lucrurilor.

— Sunt sigur că i-ar plăcea să fie în miezul lor.

— I-am propus doamnei Burt să vină pentru că ea oricum trebuie ţinută deoparte. M-am gândit că ai putea să vorbiţi cu ea.

— Să vorbesc cu ea?,»

— Da. Fruntea albă a Isabellei se încreţi uşor. Vezi dumneata, eu nu simt bună la a vorbi cu oamenii. Sau să-i las pe ei să-mi vorbească. Ea vorbeşte întruna.

— Despre ce vorbeşte ea întruna?

Isabella se aşează pe braţul unui fotoliu. Vorbi agale, uşor încruntată, dând impresia unui călător care descrie cele mai uimitoare ritualuri ale unui trib din sălbăticie.

— Despre ce s-a întâmplat. Despre cum a alergat la maiorul Gabriel. Despre faptul că a fost numai vina ei. Că dacă el pierde alegerile, ea va fi de condamnat. Că dacă ar fi fost mai drăguţă şi mai înţelegătoare cu James Burt po ite

că el n-ar fi băut atât de mult. Că se învinuieşte şi că stă ează noaptea făcându-şi probleme. Că dacă i-a prejudiciat t riera Maiorului Gabriel, nu o să şi-o ierte cât o trăi. Că nimeni nu e de vină, decât ea. Că întotdeauna ea a fost de vină.

Isabella se opri. Se uită la mine. Se vedea că îmi prezenta pe tavă ceva ce scăpa total înţegerii ei.

Un ecou slab, din trecut, răzbătu până la mine. Jennifer, adunându-şi sprâncenele adorabile şi asumându-şi bărbăteşte vina pentru ce făcuseră alţii.

Considerasem asta ca pe una din cele mai demne de iubit trăsături de caracter ale lui Jennifer. Acum, când Milly Burt adopta aceeaşi atitudine, mi-am dat seama că un astfel de punct de vedere putea fi extrem de enervant.

Am spus îngândurat:

— Presupun că s-ar putea foarte bine ca ea să simtă toate astea. Tu nu?

— Nu.

— De ce. Explică-te.

— Dumneata ştii că eu nu pot să explic. Lucrurile fie sau întâmplat, fie nu s-au întâmplat. Înţeleg că ai putea să-ţi faci griji dinainte… dar să continui să îţi faci griji acum e ca şi cum te-ai duce să te plimbi pe câmp şi ai călca într-o balegă de vacă. Vreau să spun că n-are rost să-ţi petreci tot timpul în care te plimbi cu treaba asta în gând, dorindu-ţi să nu fi călcat în balegă, s-o fi luat pe alt drum, spunându-ţi că nu s-ar fi întâmplat asta dacă te uitai pe unde mergi, şi că întotdeauna faci prostii de genul ăsta. În definitiv, balega e acolo, pe pantoful tău, nu poţi să scapi de ea, dar asta nu înseamnă că trebuie să te gândeşti tot timpul la asta. Mai sunt şi altele – cerul, câmpul, tufele, persoana cu care te plimbi sunt şi ele acolo. Singura dată când trebuie să te gândeşti la balegă este când ajungi acasă şi te ocupi de pantoful tău.

Isabella rămase tăcută o vreme, apoi spuse cu speranţă:

— Mă gândeam că ai putea să vorbeşti dumneata cu ea.

— Dacă-i place să se autoînvinuiască, de ce să n-o lăsăm să se învinuiască?

— Pentru că eu cred că asta face ca lucrurile să fie destul de îngrozitoare pentru el – pentru maiorul Gabriel. Trebuie să fie obositor să tot liniştеşti pe cineva.

Mi-am spus în gând că, fără îndoială, era foarte obositor… Fusese obositor, ţineam minte… Jennifer fusese întotdeauna excesiv de obositoare. Dar, de asemenea, Jennifer avusese un minunat păr negru cu reflexe albăstrui, ochi mari, cenuşii şi trişti, şi un năsuc adorabil şi caraghios…

Probabil că şi lui Gabriel îi plăceau părul castaniu şi ochii catifelaţi, căprui ai lui Milly Burt, şi nu-1 deranja să o liniştească întruna că totul era în regulă.

— Doamna Burt are vreun plan?

— Da. Bunica i-a găsit un post de însoţitoare în Sussex, la cineva cunoscut. E foarte bine plătit şi foarte puţină muncă. Şi are un tren bun până la Londra, aşa că poate oricând să-şi vadă prietenii.

M-am întrebat dacă prin prieteni Isabella se referea la maiorul John Gabriel. Milly era îndrăgostită de Gabriel. Oare Gabriel era măcar puţin îndrăgostit de ea? Înclinam să cred că da.

— Ar putea divorţa de domnul Burt, spuse Isabella. Doar că divorţul este costisitor. Se ridică. Trebuie să plec. Vei vorbi cu ea, nu-i aşa? Se opri lângă uşă. Rupert şi eu ne căsătorim de azi într-o săptămână, spuse ea moale. Crezi că poţi veni la biserică?

— Ai vrea să vin?

— Da, aş vrea… foarte mult.

— Atunci, voi veni.

— Mulţumesc. Vom petrece o săptămână împreună înainte să se întoarcă în Burma. Dar nu crezi că războiul va mai dura mult, nu-i aşa?

— Eşti fericită, Isabella? Am întrebat cu blândeţe.

Ea aprobă din cap.

— Pare aproape înspăimântător când un lucru la care te-ai gândit mult timp devine realitate… Se uită la mine. Chiar dacă e real, nu pare încă real. Tot mai aştept să mă trezesc din vis… Adăugă foarte moale: Să ai totul… Rupert… St Loo… Tot ce ţi-ai dorit să devină realitate… Apoi, tresărind, strigă: N-ar fi trebuit să stau atât. Am avut douăzeci de minute libere pentru o ceaşcă de ceai.

Am bănuit că eu fusesem ceaşca de ceai a Isabellei.

Milly Burt veni la mine după-amiază. După ce îşi scoase fulgarinul şi gluga de spiriduş, veni şi se aşeză lângă mine. Într-adevăr, era foarte drăguţă şi cumsecade. Nici să vrei nu putea să nu-ţi placă Milly Burt, iar eu nu voiam.

— Sper că nu vă simţiţi îngrozitor de neglijată, spuse ea. Aţi luat prânzul? Totul e în regulă?

Am asigurat-o că făptura mea fusese îngrijită.

— Mai târziu vom avea câte o ceaşcă de ceai, am spus.

— Va fi foarte bine. Se foi neliniştită. Oh, căpitane Norreys. Credeţi că va câştiga, nu-i aşa?

— Prea devreme de spus.

— Dar dumneavoastră ce credeţi?

— Simt sigur că are şanse foarte mari, am spus liniştitor.

— Ar fi fost o certitudine dacă nu eram eu! Cum am putut fi atât de proastă, atât de ticăloasă?! Oh, căpitane Norreys, tot timpul mă gândesc la asta. Mă condamn îngrozitor.

Iată-ne ajunşi şi aici, mi-am spus.

— Eu nu m-aş mai gândi, am sfatuit-o.

— Dar cum aş putea?

— Prin exersarea autocontrolului şi a puterii voinţei.

Milly păru foarte sceptică şi uşor dezaprobatoare.

— Nu consideri că ar trebui să iau uşor lucrurile. Nu când a fost vina mea.

— Fată dragă, faptul că stai şi cloceşti gândurile astea nu-1 va ajuta pe Gabriel să intre în parlament.

— N-nu fireşte că nu… Dar n-am să mi-o iert niciodată că i-am pus în pericol cariera.

Ne-am contrazis pe tema asta. Trecusem prin multe momente din acestea cu Jennifer. Diferenţa era că acum mă contraziceam cu sânge rece, neafectat de susceptibilitatea romantică. Era o mare diferenţă. Îmi plăcea Milly Burt, dar o găseam extrem de enervantă.

— Înţelege o dată, am exclamat, nu mai face atâta caz pe tema asta! De dragul lui Gabriel, dacă nu al altcuiva.

— Dar pentru el mă frământ.

— Nu crezi că sărmanul de el are şi aşa destule probleme ca să mai vii dumneata cu lacrimi şi remuşcare?

— Dar dacă pierde alegerile…

— Dacă pierde alegerile (pe care nu leapierdut încă) şi dacă dumneata ai contribuit la asta (ceea ce s-ar putea să nu fie deloc aşa) nu o să fie destul de dezamăgit şi fară să aibă o femeie plină de remuşcări care să-1 priseze cu remuşcările ei şi să înrăutăţească situaţia?

Părea uimită şi încăpăţânată.

— Dar vreau să repar ce am făcut.

— Probabil că nu poţi. Dacă poţi, o vei face doar reuşind să-1 convingi că pierderea alegerilor e un lucru minunat pentru el, şi că s-a eliberat pentru un asediu mult mai interesant asupra vieţii.

Milly Burt păru speriată.

— Oh, nu cred că pot face asta.

Nici eu nu credeam că putea. O femeie isteaţă şi lipsită de scrupule ar fi putut s-o facă. Teresa, de pildă, ar fi făcut-o foarte bine.

— Ţii foarte mult la el, nu-i aşa? Am întrebat.

Ochii ei căprui se umplură de lacrimi.

— Oh, da… da. El e… n-am mai cunoscut pe cineva ca el…

Nici eu nu mai cunoscusem pe cineva ca John Gabriel, dar asta nu mă afecta cum o afecta pe Milly Burt.

— Aş face orice pentru el, căpitane Norreys, zău.

— Dacă ţii foarte mult la el, lasă lucrurile aşa cum sunt.

Cândva un psiholog sfătuia mamele: „Iubiţi-i şi lăsaţi-i în pace”. Dar înţelepciunea spuselor lui se aplica şi altora pe

lângă copii. Însă putem noi, oare, să lăsăm pe cineva în pace? Pe duşmani, poate, printr-un efort.

M-am scuturat de această speculaţie neprofitabilă şi am sunat după ceai.

În timpul ceaiului am vorbit despre filme. Lui Milly îi plăcea să meargă la film. Mă puse la curent cu cele mai recente capodopere. Discuţia noastră fu foarte plăcută şi îmi păru rău când Milly plecă.

Cei din linia întâi a bătălii se întoarseră la ore diferite. Erau epuizaţi şi aveau stări de spirit care varia între optimism şi disperare. Doar Robert se întoarse într-o dispoziţie normală şi veselă. Găsise un trunchi de copac căzut, cu o formă ciudată, după care inima lui tânjea de mult. De asemenea, mâncase neobişnuit de bine într-o cârciumă mică. Pictura şi mâncarea erau principalele subiecte de conversaţie ale lui Robert. Şi nici nu erau deloc subiecte rele.

Capitolul XVIII A doua seară, târziu, Teresa intră impetuos în camxă, îşi dădu la o parte părul, de pe faţa obosită şi spuse:

— Ei bine, a câştigat!

— Cu ce majoritate? Am întrebat.

— Două sute paisprezece.

Am fluierat.

— Cam la limită.

— Da, Carslake crede că dacă nu era afacerea cu Milly Burt ar fi avut cel puţin o mie de voturi în plus.

— Carslake habar n-are ce spune.

— Mişcarea de stânga a acoperit toată ţara. Pretutindeni au câştigat laburiştii. Al nostru e unul din puţinii conservatori care au câştigat.

— Gabriel a avut dreptate, am spus. Îţi aminteşti că el a profeţit asta.

— Ştiu. A judecat foarte bine.

— Ei bine, micuţa Milly Burt se va culca fericită la noapte. Până la urmă, n-a încurcat treburile, ce uşurare trebuie să

fie pentru ea!

— Oare?

— Ce răutăcioasă eşti, Teresa! Femeia asta îi este devotată lui Gabriel.

— Ştiu. Adăugă gânditoare: Şi se şi potrivesc. Cred că el ar putea fi fericit cu ea… adică, dacă vrea să fie fericit, unii nu vor.

— N-am remarcat niciodată vreo trăsătură de ascet la Gabriel. Aş spune că principalul lui gând a fost să se ajungă şi să înhaţe cât mai mult de la viaţă. În tot cazul, o să se însoare pentru bani. Aşa mi-a spus, şi mă aştept s-o facă. Este făcut pentru succes – forma grosieră de succes. Cât despre Milly, ea pare hotărât predestinată rolului de victimă. Acum presupun că ai să-mi spui că îi place rolul ăsta.

— Nu, bineînţeles că nu. Dar să ştii, Hugh, ca să spui „M-am făcut de râs” şi râzi de asta şi să treci mai departe trebuie să fii un caracter cu adevărat tare. Cei slabi trebuie să aibă ceva de care să se ţină. Ei trebuie să-şi vadă greşelile nu pur şi simplu ca pe un eşec de a face faţă ci ca pe o greşeală clară, ca pe un păcat tragic. Eu nu cred în rău, Hugh. Tot răul din lume este cauzat de cei slabi – de regulă bine intenţionaţi şi reuşind să apară într-o minunată lumină romantică. De ei mă tem eu. Sunt periculoşi. Sunt ca o navă în derivă care pluteşte în întuneric şi distruge echipajul de la bord.

Nu l-am văzut pe Gabriel a doua zi. Arăta desumflat şi golit de vitalitate. Abia dacă îl recunoşteam.

— Te-au terminat alegerile? L-am întrebat.

El mârâi.

— Poţi să spui şi aşa. Ce chestie ameţitoare e succesul! Unde e cel mai bun sherry?

I-am spus şi s-a servit.

— Nu cred că Wilbraham se simte deosebit de entuziasmat de succes, am remarcat.

— Nu, amărâtul. În plus, el se ia pe el şi politica destul de în serios. Păcat că e atât de nepriceput.

— Îmi închipui că v-aţi spus tot ce trebuia unul altuia despre lupta corectă şi sportivitate şi tot tacâmul, nu-i aşa?

Gabriel rânji.

— Oh, am făcut lucrurile de rigoare. A avut Carslake grijă de asta.

Am ridicat paharul.

— Succes în noua dumitale carieră. De acum eşti pornit.

— Da, spuse fară entuziasm Gabriel. Sunt potrivit.

— Nu pari prea vesel.

— Oh, e doar oboseala alegerilor. Viaţa e întotdeauna plicticoasă când l-ai terminat pe celălalt. Dar vor mai fi o grămadă de bătălii. Stai să vezi cum am să mă întăresc în ochii publicului.

— Laburiştii au câştigat cu o majoritate zdravănă.

— Ştiu. E splendid.

— Zău, Gabriel, ciudate vorbe pentru un proaspăt parlamentar conservator.

— La naiba cu parlamentul conservator! Acum am şansa mea.

Pe cine avem noi să pună pe picioare iar Partidul Conservator? Winston e prea bătrân. Printre ceilalţi nu găseşti o idee constructivă. Vor behăi împotriva naţionalizării şi vor cădea în greşelile socialiştilor. (Şi băiete, vor face greşeli!) Ai noştri vor apela la toate trucurile parlamentare vechi.- Ca nişte câini bătrâni şi jalnici la circ. Mai întâi vor lătra, apoi vor face sluj, se vor ridica pe picioarele din spate şi se vor roti în ritm de vals.

— Şi unde apare John Gabriel, în această atrăgătoare frescă a opoziţiei?

— Nu poţi avea victoria până nu s-au consumat până la ultimul detaliu toate astea. Apoi – la cules! Am să pun mâna pe tipi tineri, oameni cu idei noi care în mod normal sunt împotriva guvernului. Am să le vând o idee, şi apoi la treabă!

— Ce idee?

Gabriel îmi aruncă o privire exasperată.

— Întotdeauna prinzi anapoda lucrurile. Nu contează nici cât negru sub unghie ce idee! Pot să-ţi dau oricând o duzină de idei. Există doar două lucruri care stârnesc oamenii. Unul e să le bagi ceva în buzunar, celălalt este genul de idee care sună ca şi cum ar face orice să ia totul să iasă bine şi care îţi dă o frumoasă strălucire interioară. Omului îi place să se simtă un animal nobil, la fel cum îi place să fie bine plătit. Nu-ţi trebuie o idee prea practică, să ştii, doar ceva uman care nu e îndreptat către cineva pe care va Trebui să-1 cunoşti personal. Ai remarcat cum curg subscripţiile pentru victimele cutremurelor de pământ din Turcia sau America sau mai ştiu eu unde? Dar nimeni nu vrea cu adevărat să ia în casa lui un copil evacuat, nu-i aşa?

— Am să-ţi urmăresc cariera cu mare interes, l-am asigurat.

— În douăzeci de ani ai să mă găseşti îngrăşându-niă tot mai mult şi trăind comod şi, probabil, considerat un binefăcător public.

— Şi pe urmă?.

— Cum adică „Pe urmă'?

— Mă gândeam doar că s-ar putea să te plictiseşti.

— Oh, am să găsesc eu un scandal sau altul – doar aşa, din amuzament.

Întotdeauna am fost fascinat de siguranţa totală cu care îşi schiţa Gabriel viaţa. Ajunsesem să cred că pronosticurile lui aveau să se împlinească. Avea darul de a avea dreptate. Prevăzuse că ţara avea să-i voteze pe laburişti. Fusese sigur de propria-i victorie. Viaţa lui avea să urmeze cursul pe care îl prezicea el acum, neabătându-se nici un milimetru de la el.

Am spus ca să-1 aţâţ:

— Aşadar totul spre ce e cel mai bine în cea mai bună posibil dintre luni.

Se încruntă şi spuse iritat:

— Ce stil ai de a pune degetul pe rană, Norreys!

— De ce, ce nu merge?

— Ba merge… merge bine. Rămase tăcut o clipă, apoi continuă: Ţi-a intrat vreodată un spin în deget? Ştii cât de înnebunitor poate fi… n-ai nimic cu adevărat grav, dar te sâcâie mereu, te înţeapă, îţi aminteşte că e acolo…

— Care-i spinul? Milly Burt?

S-a uitat lung la mine, uimit. Am văzut că nu era Milly Burt.

— Cu ea nu-i nimic, spuse el. Din fericire, nu-i nimic rău aici. O plac. Sper s-o mai văd uneori la Londra. Acolo nu o să mă lovesc de bârfele astea tâmpite de aici.

Apoi, îmbujorându-se, scoase din buzunar un pachet.

— Aruncă-ţi o privire la asta. Crezi că merge? Cadou de nuntă. Presupun că trebuie să-i dau ceva. Când e? Joia viitoare? Sau crezi că e un cadru nepotrivit?

Am desfăcut pachetul cu mare interes. Am fost total surprins de ce am găsit. Era ultimul lucru la care m-am aşteptat de la John Gabriel să-1 ofere ca dar de nuntă.

Era o carte de rugăciuni, delicat şi superb legată. Un lucru care ar fi trebuit să stea într-un muzeu.

— Nu ştiu precis ce e, spuse Gabriel. Nu ştiu ce chestie catolică. Are câteva sute de ani. Dar m-am gândit… ştiu şi eu… mi-am zis că merge. Fireşte, dacă ţi se pare o prostie…

M-am gândit să-1 liniştesc.

— E minunată. Un lucru pe care oricine ar fi bucuros să îl aibă. E o piesă de muzeu.

— Nu cred că e genul de lucru după care s-ar omorî ea, dar i se cam potriveşte, dacă înţelegi ce vreau să spun… Şi, în definitiv ^ trebuie să-i dau ceva. A reuşit foarte bine să-1 prindă în laţ pe Excelenţa sa. Îi doresc să se bucure de păunul ăla înfoiat.

— E mult mai bun decât un păun înfoiat.

— Da – de fapt, e. În tot cazul, trebuie să rămân în relaţii bune cu ea. Ca deputat local, am să iau cina la castel şi am să mă tot vântur pe acolo. Îmi închipui că acum bătrâna

lady St Loo va trebui să se mute la Dower House – ruina aia mucegăită de lângă biserică. Aş zice că oricine locuieşte acolo va muri în scurt timp de reumatism.

Luă cartea de rugăciuni şi o înfăşură la loc.

— Chiar crezi că merge?

— Un cadou superb şi cât se poate de neobişnuit, l-am asigurat eu.

Intră Teresa. Gabriel spuse că trebuia să plece.

— Ce se întâmplă cu el? Mă întrebă ea după plecarea lui.

— Reacţia, presupun.

— E mai mult de atât.

— Nu mă pot împiedica să mă gândesc că e păcat că a câştigat alegerile. Poate că eşecul l-ar mai fi trezit la realitate. Aşa însă, în câţiva ani succesul o să i se urce la cap. Dar am presimţirea că va ajunge în vârful copacului.

Cred că ceea ce 1-a atras pe Robert în discuţie a fost cuvântul copac. Intrasem cu Teresa, dar în felul lui retras, astfel încât, ca de obicei, am tresărit când l-am auzit vorbind.

— Oh, nu, nu va ajunge, spuse el.

— Nu va ajunge în vârful copacului. N-are nici o şansă, aş spune… • ^

Începu să umble neconsolat prin cameră şi întrebă de ce întotdeauna cineva trebuia să-i ascundă cuţitul de curăţat paleta. /

Capitolul XVIII Nunta lordului St Loo cu Isabella Charteris era fixată pentru joi. Cred că era unu noaptea când am auzit paşi în faţa uşii dinspre terasă.

Nu putusem să dorm. Era una din nopţile mele proaste când mă chinuia durerea.

Mi-am zis că imaginaţia îmi juca feste, deşi aş fi jurat că paşii de pe terasă erau ai Isabellei.

Apoi i-am auzit glasul.

— Pot să intru, Hugh?

Uşile glasvantului erau întredeschise ca de obicei când nu era vânt. Isabella intră şi aprinse veioza de lângă patul

meu. Aveam încă senzaţia că visam.

Isabella arăta foarte înaltă. Purta un pardesiu lung din tweed de culoare închisă, iar pe cap avea o eşarfă roşie. Faţa ei era gravă, calmă şi parcă tristă.

Nu-mi imaginam ce căuta aici la ora asta din noapte. Mă simţeam vag alarmat.

Nu mai aveam impresia că visam. Dimpotrivă. Aveam senzaţia că tot ce se întâmplase de la venirea acasă a lui Rupert St Loo fusese un vis, iar aceasta era trezirea.

Mi-am amintit-o pe Isabella spunând: „Tot mai simt că s-ar putea să mă trezesc”.

Şi, brusc, mi-am dat seama ce se întâmplase cu ea. -I Fata care stătea lângă mine nu mai visa – se trezise.

Şi mi-am mai amintit ceva – pe Robert spunând că la botezul lui Rupert St Loo nu fusese nici o ursitoare rea. II întrebasem mai târziu ce voise să spună şi el răspunse: „Păi, dacă nu există nici o ursitoare rea, unde-i povestea ta? Asta, probabil, îl face pe Rupert St Loo să nu fie întru totul real, în ciuda aspectului lui chipeş, a inteligenţei lui, a «corectitudinii» lui”.

Isabella spuse:

— Am venit să-mi iau adio de la dumneata, Hugh.

M-am holbat prosteşte la ea.

— Adio?

— Da. Vezi dumneata, plec…

— Pleci? Cu Rupert, adică?

— Nu. Cu John Gabriel…

Atunci am fost conştient de ciudata dualitate a minţii umane. Jumătate din mintea mea era uluită, neîncrezătoare. Ce spunea Isabella părea absolut incredibil – un lucru atât de fantastic încât pur şi simplu nu se putea întâmpla.

Dar cealaltă parte a minţii mele nu era surprinsă. Era ca şi cum o voce interioară mi-ar fi spus ironică: „Dar, de bună seamă, ai ştiut tot timpul asta…” Mi-am amintit cum, fară să se uite, Isabella recunoscuse paşii lui John Gabriel pe

terasă. Mi-am amintit expresia feţei ei când urcase de pe terasa de jos în noaptea campionatului de whist, şi rapiditatea cu care acţionase în criza Milly Burt. Mi-am amintit cum spusese cu o ciudată urgenţă în glas: „Rupert trebuie să vină repede…” Atunci îi fusese frică, se temuse de ce i se întâmpla.

Am înţeles, foarte imperfect, îndemnul întunecat care o mâna spre John Gabriel. Din anumite motive, omul' ăsta avea un dar ciudat de a atrage femeile. Teresa mi-o spusese de mult…

II iubea Isabella? Mă îndoiam. Şi nu o vedeam fericită lângă un bărbat ca Gabriel – un bărbat care o dorea, dar nu o iubea.

Din partea lui era nebunie curată. Asta avea să însemne să-şi abandoneze cariera politică. Avea să fie ruinarea tuturor ambiţiilor lui. Nu înţelegeam de ce facea pasul ăsta nebunesc.

O iubea? Nu credeam. Credeam că, într-un fel, o ura. Ea făcea parte din lucrurile care îl umiliseră de când venise aici. Asta să fi fost motivul obscur al acestui act dement?

— Se răzbuna pe acea umilire?

O iubeam pe Isabella. Am ştiut asta acum. O iubeam atât de mult încât fusesem fericit de fericirea ei – iar ea fusese fericită cu Rupert în visul ei… Se temuse doar ca s-ar putea să nu fie real.

Atunci ce era real? John Gabriel? Nu, ce făcea ea era nebunie. Trebuia să fie oprită… implorată, convinsă.

Cuvintele se buluceau pe buzele mele… dar rămaseră nerostite. Nici până azi nu ştiu de ce. Singurul motiv care îmi vine în minte este că Isabella… era Isabella.

N-am spus nimic.

Ea se aplecă şi mă sărută. Nu a fost un sărut de copil. Gura ei era o gură de femeie. Buzele ei erau răcoroase şi proaspete, şi le-au apăsat pe ale iriele cu o tandreţe şi o intensitate pe care n-am să le uit niciodată. Era de parcă ha-ar fi sărutat o floare.

Îmi spuse adio şi plecă din cameră şi din viaţa mea spre locul în care o aştepta John Gabriel.

Iar eu n-am încercat s-o opresc…

Capitolul XVIII Odată cu plecarea lui John Gabriel şi a Isabellei din St Loo prima parte a povestirii mele se termină. Acum îmi dau seama că e povestea lor nu a mea, căci după plecarea lor nu prea îmi amintesc ce s-a întâmplat. Totul e vag şi confuz.

Niciodată nu mă interesase latura politică a vieţii noastre în St Loo. Pentru mine a fost doar un fundal pe care s-au mişcat protagoniştii dramei. Dar repercursiunile politice trebuie că au fost – ba nu, chiar ştiu că au fost – cu bătaie lungă.

* Dacă John Gabriel ar fi avut cât de cât o conştiinţă politică n-ar fi făcut ce a făcut. Perspectiva de a-i lăsa de izbelişte pe alegătorii lui l-ar fi îngrozit. Căci asta a făcut. Resentimentele localnicilor au fost atât de puternice încât dacă n-ar fi renunţat din proprie iniţiativă la locul proaspăt câştigat, opinia publică l-ar fi obligat s-o facă. Afacerea a discreditat puternic Partidul Conservator. Nu cred că lui John Gabriel i-a păsat vreun pic. Ceea ce urmărise el fusese propria lui carieră. Prin purtarea lui nebunească îşi distrusese această carieră. Aşa privea el lucrurile. Avusese destulă dreptate când profeţise că numai o femeie ar fi fost în stare să-i strice viaţa: Nu prevăzuse câtuşi de puţin cine avea să fie femeia aceea.

Temperamentul şi creşterea lui nu erau în măsură să-1 facă să înţeleagă şocul şi groaza simţite de persoane ca lady St Loo şi doamna Brigham Charteris. Lady Tressilian fusese crescută cu convingerea că a candida pentru un loc în parlament era o datorie pe care un bărbat o avea faţă de ţara lui.

Gabriel nu a putut nici măcar să înceapă să aprecieze o astfel de atitudine. Modul în care privea el treaba asta era că Partidul Conservator alesese un incapabil când îl alesese pe el. Era un joc de noroc, şi partidul pierduse. Dacă totul

ar Fi luat un curs normal, conservatorii ar fi avut de ce să se felicite. Dar întotdeauna exista a suta şansă – şi şansa aceea se întâmplase.

Destul de ciudat, însă, că persoana care a adoptat acelaşi punct de vedere a fost lady St Loo.

Ea vorbi o singură dată despre asta, în prezenţa Teresei şi a mea, când ne aflam singuri în salonul din Polnorth House.

— Nu putem evita partea noastră de vină, spuse ea. Ştiam ce fel de om este. Am nominalizat un om din afară, care nu avea credinţe adevărate, nu avea tradiţii, nu avea integritate autentică. Ştiam foarte bine că nu era decât un aventurier. L-am accepta pentru”că avea priză la mase şi un dosar de război bun. Eram pregătiţi să-1 lăsăm să se folosească de noi pentru că eram pregătiţi să ne folosim de el. Ne-am scuzat spunând că mergeam în pas cu vremurile. Dar dacă există vreo realitate, vreun sens în tradiţia conservatoare, acestea trebuie trăite la înălţimea tradiţiei lor. Noi trebuie să fim reprezentaţi de oameni care, dacă nu strălucitori, sunt sinceri, oameni care sunt pregătiţi să-şi asume responsabilitatea celor de sub ei, cărora nu le e ruşine să-şi spună clasa superioară pentru că ei nu accepta doar privilegiile ca şi îndatoririle clasei superioare.

Vorbea glasul unui regim muribund. Nu eram de acord cu acest punct de vedere, dar l-am respectat. Lady St loo îşi avea locul ei şi avea să şi-L păstreze până la moarte.

Nu vorbi de Isabella. Rana asta pătrunsese adânc în inimă. Căci Isabella, după părerea intrasigentă a bătrânei doamne, îşi trădase clasa. Ea trădase citadela din interior.

Dacă lady St Loo n-a vorbit deloc de Isabella, lady Tressilian a vorbit. A vorbit cu mine pentru că, cred eu, nu putea vorbi cu nimeni altcineva şi pentru că simţea că, datorită condiţiei mele de invalid, nu contam. Avea pentrv îeajutorarea mea un sentiment matern incorigibil, şi cred că se Simţea aproape justificată vorbindu-mi ca şi cum chiar eram fiul ei.

Adelaide, spunea ea, era inabordabilă. Maude îşi smucea capul şi ieşea imediat cu câinii. Inima sentimentală a lui lady Tressilian trebuia să se despovăreze.

S-ar fi simţit neloială dacă ar fi discutat cu Teresa despre familia ei. Cu mine nu se simţea aşa poate pentru că ştia că o iubeam pe Isabella. O iubea pe Isabella, o iubea din toată inima, şi nu se putea împiedica să se gândească la ea, şi să fie nedumerită şi uluită de ceea ce făcuse.

— A fost un lucru atât de necaracteristic ei, Hugh! Chiar cred că omul ăla a vrăjit-o. Întotdeauna mi-am zis că era un om periculos… Iar ea părea atât de fericită… ea şi Rupert păreau făcuţi unul pentru altul! Nu pricep şi pace. Erau fericiţi – erau cu adevărat fericiţi. Dumneata nu crezi asta?

I-am spus cu prudenţă că credeam că fuseseră fericiţi. Am vrut să adaug, dar nu cred că lady Tressilian ar fi înţeles, că uneori fericirea nu e de ajuns…

— Eu sunt convins că, într-un fel sau altul, omul ăla a hipnotizat-o. Dar Addie spune că nu. Ea spune că Isabella n-ar face niciodată ceva de care să nu fie pe deplin conştientă, pe care să nu vrea cu adevărat să-1 facă. Nu ştiu ce să zic.

Aici lady St Loo avea dreptate.

Lady Tressilian întrebă:

— Crezi că sunt căsătoriţi? Unde crezi că sunt?

Am întrebat-o dacă n-au primit nici o veste de la ea.

— Nu. Nimic. Nimic în afară de scrisoarea pe care a lăsat-o. Îi era adresată lui Addie. Spunea că nu se aştepta ca Addie s-o ierte vreodată şi că probabil Addie avea dreptate. Şi mai spunea: „Nu are rost să spun că îmi pare rău pentru toată durerea pe care am s-o pricinuiesc. Dacă mi-ar fi părut cu adevărat rău n-aş fi făcut-o. Mă gândesc că poate Rupert o să înţeleagă. Întotdeauna am să vă iubesc pe toţi, chiar dacă n-am să vă mai văd”.

Lady Tressilian mă privi cu ochii plini de lacrimi.

— Sărmanul băiat! Dragul de Rupert… Cât ne-am ataşat toate de el! >

— Îmi închipui că i-a picat foarte greu, nu?

Lady Tressilian clătină din cap.

— A fost atât de bun, atât de blând cu noi! Dar n-a vrut să vorbească despre asta. Nimeni nu vrea să vorbească despre asta. Oftă. Dar eu nu pot să nu mă întreb unde sunt şi ce fac. Se vor căsători? Unde vor trăi?

Mintea lui lady Tressilian era fundamental feminină. Era directă, practică, preocupată de evenimentele vieţii de zi cu zi. O vedeam deja alcătuind o imagine a vieţii casnice a Isabellei – mariaj, o casă, copii. Ea iertase cu uşurinţă. O iubea pe Isabella. Ceea ce făcuse Isabella era şocant. Era ruşinos. Dezamăgise familia. Dar era şi romantic. Iar lady Tressilian era foarte romantică.

Ciim spuneam, amintirile mele despre următorii doi ani în St Loo sunt vagi. Avură loc alte alegeri şi domnul Wilbraham câştigă cu o largă majoritate. Nici măcar nu-mi amintesc cine a fost candidatul conservatorilor. Politica, fără John Gabriel, nu-mi mai reţinu atenţia. Propria-mi sănătate începu să-mi acapareze majoritatea gândurilor. M-am dus la un spital şi am fost supus unei serii de operaţii care, dacă nu mi-am făcut cine ştie ce bine, nici mai rău nu mi-au făcut. Teresa şi Robert au rămas la Polnorth House. Cele trei doamne bătrâne au plecat de la castel şi s-au mutat într-o casă victoriană, micuţă, cu o grădină frumoasă. Castelul a fost închiriat pentru un an unor oameni din nordul Angliei, Optsprezece luni mai târziu Rupert St Loo s-a întors şi s-a însurat cu o americancă bogată. După cum mi-a scris Teresa, aveau planuri mari de restaurare a castelului imediat ce reglementările privitoare la construcţii o permiteau. În mod ilogic, uram să mă gândesc la castelul St Loo restaurat.

Unde erau John Gabriel şi Isabella, nimeni nu ştia.

În 1947 Robert a avut la Londra o expoziţie de succes cu picturile din Cornwall.

La vremea aceea, chirurgia progresase mult. Pe continent, diverşi chirurgi străini făceau lucrurile remarcabile în

cazuri asemănătoare cu al meu. Chirurgul meu personal era entuziasmat de realizările unui doctor evreu din Slovacia. Avea convingerea că, în cazul meu, acesta ar fi putut încerca ceva ce nici un doctor englez nu s-ar fi încumetat să încerce.

Aşa se face că în toamna anului 1947 am plecat la Zagreb la doctorul Crassvitch.

Nu e nevoie să intru în detaliile istoriei mele. E suficient să spun că dr. Crassvith, un chirurg sensibil şi deştept, şi-a exprimat credinţa că, printr-o operaţie, starea mea fizică putea să se îmbunătăţească enorm. Era posibil, spunea el, ca să fiu în stare să mă mişc liber, în cârje, în loc să stau imobilizat la pat ca o epavă. Am aranjat să fiu internat în clinica lui.

Speranţele mele şi ale lui s-au realizat. La sfârşitul a şase luni am fost capabil să merg cu ajutorul cârjelor. Nu pot explica felul în care am început să privesc viaţa. Am rămas în continuare în Zagreb, căci mai aveam de făcut un tratament. Într-o seară de vară, m-am bălăbănit încetişor pe strada principală din Zagreb şi m-am oprit să-mi trag sufletul într-o cafenea mică, uitându-mă la mese, l-am văzut pe John Gabriel.

A fost un şoc. Nu mă mai gândisem de câtva timp la el. Habar n-aveam că era prin părţile astea. Dar un şoc şi mai rău a fost aspectul lui.

Decăzuse. Faţa lui fusese întotdeauna ordinară, dar acum era aproape de nerecunoscut. Era pătată şi nesănătoasă, iar ochii erau injectaţi. În acelaşi moment mi-am dat seama că era uşor beat.

Se uită în direcţia mea, mă văzu şi, ridicându-se, veni clătinându-se spre mine.

— Ia te uită cine e aici! Ultimul om pe care mă aşteptam să-1 văd.

Mi-ar fi făcut o enormă plăcere să-mi reped pumnul în faţa lui John Gabriel, dar în afara faptului că nu eram în situaţia

care să-mi permită să mă bat, voiam să aud veşti despre Isabella. L-am invitat să ia loc şi să bea ceva.

— Mulţumesc, Norreys. Ce mai fac St Loo şi castelul de Turtă dulce şi mâţele bătrâne?

I-am spus că era ceva timp de când plecasem din St Loo, şi că bătrânele doamne se mutaseră, castelul fiind acum închiriat.

Îmi spuse că spera ca mutarea să fi fost o pilulă amară pentru matroană. I-am spus că credeam că fusese bucuroasă să plece. I-am mai spus că Rupert St Loo se logodise.

— De fapt, totul a ieşit foarte bine pentru toată lumea, spuse Gabriel.

Am reuşit să nu răspund. I-am văzut vechiul rânjet arcuidu-i gura.

— Ei, hai, Norreys, nu mai sta ca şi cum ai înghiţit un par. Întreabă-mă de ea. Asta vrei să ştii, nu-i aşa?

Necazul cu Gabriel era că întotdeauna purta războiul în tabăra inamicului. M-am recunoscut înfrânt.

— E bine. N-am sedus-o şi abandonat-o.

Îmi era tot mai greu să mă abţin să-1 pocnesc, întotdeauna avusese puterea de a fi ofensiv. Acum că începuse să o ia la vale era mult mai ofensiv.

— E aici în Zagreb? Am întrebat.

— Da, ai face bine să treci pe la ea. Îi va face plăcere să vadă un vechi prieten şi să audă veşti din St Loo.

Mi se părea mie sau în glasul lui Gabriel era o uşoară notă de sadism?

Puţin jenat, am întrebat:.

— Sunteţi… căsătoriţi?

Rânjetul lui fu de-a dreptul diabolic.

— Nu, Norreys, nu suntem căsătoriţi. Poţi să te întorci şi să-i spui asta căţelei bătrâne din St Loo.

(Ciudat cât îl mai râcâia încă lady St Loo).

— E improbabil să-i vorbesc despre asta, am spus cu răceală.

— Aşadar Isabella a făcut de ruşine familia! Cerule, cât mi-ar fi plăcut să le văd feţele în dimineaţa aceea când am şters-o împreună!

— Eşti un porc, Gabriel! Am spus simţind că îmi pierd controlul.

Nu fu deloc supărat.

— Depinde cum o iei, spuse el. Dumneata priveşti foarte îngust viaţa, Norreys.

— În orice caz, am câteva instincte decente, am spus tăios.

— Eşti atât de englez! Trebuie să te prezint mediului cosmopolit în care ne mişcăm eu şi Isabella.

— Nu arăţi nemaipomenit de bine, dacă pot să spun aşa.

— Asta e din cauză că beau prea mult, spuse prompt Gabriel. Acum sunt niţel ameţit. Dar fii pe pace, Isabella nu bea. Nu-mi imaginez de ce nu, dar nu bea. Mai are încă tenul de şcolăriţă. Îţi va face plăcere să o revezi.

— Mi-ar plăcea să o văd, am spus încetişor, dar nu eram sigur dacă era adevărat.

Chiar mi-ar fi plăcut să o văd? N-ar fi fost curată durere? Voia ea să mă vadă? Probabil că nu. Măcar de-aş fi putut şti cum se simţea…

— Ai să te bucuri să auzi că nu are progenituri nelegitime, spuse vesel Gabriel.

M-am uitat la el. Spuse moale:

— Chiar mă urăşti, nu-i aşa, Norreys?

— Cred că am un motiv serios s-o fac.

— Eu nu văd aşa treaba. Te-ai distrat mult pe seama mea în St Loo. Oh, ba da, te-ai distrat. Interesul faţă de ce Făceam eu te-a împiedicat, probabil, să te sinucizi. În locul dumitale eu m-aş fi sinucis în mod sigur. Nu are rost să mă urăşti doar pentru că eşti nebun după Isabella. Oh, ba da, eşti. Ai fost şi atunci, eşti şi acum. De asta stai aici prefacându-te prietenos când de fapt nu poţi să mă suferi.

— Isabella şi eu eram prieteni. Un lucru pe care nu cred că eşti în stare să-1 înţelegi.

— Nu mă refer la faptul că i-ai făcut avansuri, bătrâne. Nu e stilul dumitale. Afinitate sufletească şi înălţare spirituală. Ei bine, va fi plăcut pentru ea să,revadă un vechi prieten.

— Chiar crezi ca i-ar plăcea să mă vadă?

Purtarea i se schimbă. Se uită urât la mine.

— De ce dracu' nu? De ce să nu vrea să te vadă?

— Te-am întrebat doar aşa…

— Mie mi-ar plăcea să te vadă.

Asta m-a jignit în amorul propriu. Am spus:

— În cazul ăsta, ne vom lua după ce preferă ea.

Zâmbi din nou, pe neaşteptate.

— Fireşte că va vrea să te vadă. Am vrut doar să te înfurii. Am să-ţi dau adresa. Treci pe la ea oricând vrei. De regulă e acasă.

— Dumneata cu ce te mai ocupi?

Îşi lăsă capul pe-o parte şi îmi făcu cu ochiul.

— Muncă sub acoperire, bătrâne. Foarte secretă. Deşi prost plătită. Dacă eram parlamentar câştigam acum o mie de lire pe an. Deseori îi reamintesc Isabellei la câte am renunţat de dragul ei.

Cât îl uram pe diavolul ăla necioplit! Îmi venea să… ei bine, îmi venea să fac multe lucruri pe care, din punct de vedere fizic, îmi era imposibil să le fac. M-am mulţumit să accept bucăţica de hârtie pe care mâzgălise adresa.

În noaptea aceea am adormit foarte târziu. Eram bântuit de temeri pentru Isabella. M-am întrebat dacă o puteam Face să-1 părăsească pe Gabriel. Era evident că toată treaba ieşise prost.

Cât de prost mi-am dat seama abia în dimineaţa următoare. Am găsit adresa pe care mi-o dăduse Gabriel. Era o casă cu aspect dubios, pe o stradă lăturalnică, mizeră, dintrun cartier rău famat. Am întrebat-o pe femeia şleampătă ce stătea în prag unde puteam s-o găsesc pe doamna englezoaică. Din fericire, ea înţelegea germana şi m-a îndrumat spre etajul de sus. Am urcat cu dificultate, cârjele alunecându-mi tot timpul. Casa era jegoasă. Mirosea

urât. Inima mi-a căzut în cizme. Frumoasa, mândra mea Isabella! Să ajungă ea în starea asta! În acelaşi timp, însă, am devenit foarte hotărât.

Aveam s-o scot din toate astea. Aveam s-o duc înapoi în Anglia…

Am ajuns cu chiu cu vai la ultimul etaj şi am bătut în uşă. Dinăuntru, cineva a strigat ceva în cehă. Am recunoscut glasul – era al Isabellei. Am deschis uşa şi am intrat.

Nu cred că aş putea explica vreodată ce efect a avut camera aceea asupra mea.

Era o încăpere absolut sordidă. Mobila fărâmată, draperiile numai zdrenţe, patul cu tăblie urâtă. Camera era în acelaşi timp curată şi murdară; adică, pereţii erau numai dâre de murdărie, tavanul negru, şi se simţea un uşor miros neplăcut de gândaci. Dar în rest totul era curat. Patul era făcut, scrumierele goale, praful şters.

Cu toate acestea rămânea o cameră sordidă. Jn mijlocul ei, cu picioarele adunate sub ea şi brodând o bucată de mătase, stătea Isabella.

Arăta exact ca atunci când plecase din St Loo. Rochia ei era ponosită, de fapt. Dar avea linie şi stil, şi deşi veche, o purta cu degajare şi distincţie. Părul ei avea aceeaşi pieptănătură de paj. Faţa ei era frumoasă, calmă, şi gravă. Ea şi camera nu aveau nimic de a face una cu alta. Isabella stătea aici, în mijlocul ei, exact cum ar fi putut sta în mijlocul Deşertului sau pe puntea unui vapor. Nu era căminul ei. Era un loc unde, doar momentan, se întâmpla să fie.

Se uita lung la mine, apoi, cu o săritură, veni spre mine cu mâinile întinse, cu o faţă bucuroasă şi surprinsă. Mi-am dat seama că Gabriel nu-i spusese că eram în Zagreb. M-am întrebat de ce.

Îşi puse cu afecţiune mâinile în ale mele. Îşi înălţă faţa şi mă sărută.

— Hugh, ce minunat!

Nu m-a întrebat cum de mă aflam în Zagreb. Nu comentă faptul că acum puteam să merg. Toată preocuparea ei era că-i venise prietenul şi că se bucura să îl vadă. Era, de fapt, Isabella mea.

Îmi aduse un scaun şi îl trase lângă al ei.

— Ei bine, Isabella, ce faci cu tine însăţi?

Răspunsul ei a fost tipic. Îmi arătă imediat broderia.

— Am început-o acum trei săptămâni. Îţi place?

Am luat lucrul în mână. Era o bucată pătrată de mătase veche, de un cenuşiu delicat, uşor decolorat, foarte moale la pipăit. Pe ea Isabella broda un model alcătuit din trandafirii roşii, aproape grena, micşunele ruginite şi tulpiniţe de un mov deschis. Era o lucrătură frumoasă, foarte fină, minunat executată.

— E încântătoare, Isabella, absolut încântătoare.

Simţeam, ca întotdeauna, ciudata calitate de basm care veşnic o înconjura pe Isabella. Lângă mine era fecioara captivă lucrând la broderia ei în turnul căpcăunului.

— E foarte frumoasă, am spus înapoindu-i broderia. Dar locul ăsta e groaznic.

Se uită în jur cu o privire nepăsătoare, aproape surprinsă.

— Da, spuse ea. Presupun că este.

Doar atât, nu mai mult. Reacţia ei, ca întotdeauna, mă nedumerea. Îmi dădeam seama vag că pentru Isabella conta prea puţin locul în jurul ei. Nu se gândea la asta. Camera Asta era locul în care se întâmpla să trăiască în momentul de faţă. O dată atenţia ei atrasă asupra camerei, recunoştea că nu era un loc drăguţ, dar faptul nu o interesa cu adevărat. Broderia ei o interesa mult mai mult. Am spus:

— L-am văzut pe John Gabriel aseară.

— Serios? Unde? Nu mi-a spus.

— Aşa am ştiut adresa ta. M-a invitat să vin şă te văd.

— Mă bucur mult că ai făcut-o. Oh, mă bucur atât de mult!

— Isabella… dragă Isabella… Eşti bine? Eşti fericită? Se uită lung la mine, de parcă nu prea înţelegea ce voiam să spun.

— Mă refer la toate astea. Nu seamănă deloc cu ceea ce erai tu obişnuită. N-ai vrea să laşi totul şi… să te întorci cu mine? La Londra dacă nu în St Loo.

Ea clătină din cap.

— John face ceva aici. Nu ştiu exact ce…

— Eşti fericită cu el? Nu cred că poţi fi… Ai făcut o mare greşeală, Isabella, dar asta nu înseamnă că trebuie să persişti în ea. Părăseşte-1.

Ea se uită la lucrul ei şi pe buze îi flutură un surâs.

— Oh, nu, n-aş putea face asta.

— Îl iubeşti chiar atât de mult, Isabella? Eşti… eşti cu adevărat fericită cu el? Te întreb pentru că ţin foarte mult la tine.

Ea spuse cu gravitate:

— Vrei să spui fericită în felul în care eram în St Loo?

— Da.

— Nu, fireşte că nu sunt…

— Atunci renunţă la tot, întoarce-te cu mine, şi ia-o de la început.

Surâsul acela ciudat îi apăru din nou pe buze.

— N-aş putea face asta.

— La urma urmelor, am spus destul de jenat, nu eşti măritată cu el.

— Nu, nu sunt măritată…

— De ce nu v-aţi căsătorit? Am întrebat cu neobrăzare, învingându-mi jena.

Ea nu se simţi ofensată. Am avut, în schimb, impresia că întrebarea i se punea pentru prima dată. Rămase liniştită, gânditoare, întrebându-se de ce.

Apoi spuse cu îndoială, într-un fel cam nedumerit:

— Nu cred că John… vrea să se însoare cu mine, Am reuşit să nu explodez de mânie.

— Chiar nu există nici un motiv ca să nu vă căsătoriţi?

— Nu. Tonul ei era îndoit.

— Iţi datorez asta. Măcar atâta poate să facă.

— Ce n-a fost aşa?

— Când am plecat din St Loo… n-am făcut-o ca să mă mărit cu John în loc să mă mărit cu Rupert. El a vrut să plec cu el, şi am plecat. N-a vorbit de căsătorie. Nu cred că s-a gândit la asta. Toate astea – arătă moale cu mâna în jur, dar am înţeles că prin „astea” nu se referea atât de mult la camera în sine cât la caracterul tranzitoriu al vieţii lor împreună – asta nu-i căsnicie. Căsnicia este ceva total diferit.

— Tu şi Rupert… am început.

Mă întrerupse, uşurată parcă de faptul că pricepusem.

— Da, aceea ar fi fost căsnicie.

Atunci ce considera ea că era viaţa ei cu John Gabriel. Nu am vrut s-o întreb direct.

— Spune-mi, Isabella, ce înţelegi tu de fapt prin căsnicie… ce înseamnă ea pentru tine, în afară de semnificaţia pur legală?

— Cred că înseamnă să faci parte din viaţa cuiva… să-ţi ocupi locul tău în ea, şi să fie locul tău de drept, locul care îţi aparţine şi căruia îi aparţii.

Am văzut că pentru Isabella căsnicia avea o semnificaţie structurală.

— Vrei să spui că tu nu poţi împărtăşi viaţă lui Gabriel?

— Nu. Nu ştiu cum. Îmi doresc să fi putut. Vezi tu, nu ştiu nimic despre el.

M-am uitat lung la ea, fascinat. Mi-am zis că instinctiv avea dreptate. Nu ştia absolut nimic despre John Gabriel. Niciodată nu avea să ştie nimic, indiferent cât de mult ar fi stat cu el. Dar mi-am dat seama şi că asta putea să nu-i afecteze sentimentele pentru el.

Iar el, m-am gândit dintr-o dată, era în aceeaşi barcă. Era ca un om care cumpărase (sau mai de grabă furase) o piesă scumpă şi delicată şi care nu avea idee de principiile ştiinţifice care stăteau la baza mecanismului ei complicat.

— Rămâi cu bine, Isabella. Tu nu eşti nefericită.

S-a uitat la mine cu ochi orbi, fără să mă vadă.

Am spus cu blândeţe:

— Să le transmit celor din St Loo dragostea ta?

Ea rămase foarte rigidă. Ochii i se umplură de lacrimi. Nu erau lacrimi de amărăciune, ci lacrimi provocate de amintiri.

— Dacă ai putea da ceasul înapoi, Isabella, dacă ai fi liberă să alegi… ai face iar aceeaşi alegere?

Poate era o cruzime din partea mea, dar trebuia să ştiu, trebuia să fiu sigur.

— Chiar are omul de ales privitor la ceva?

Ei bine, asta era o problemă de interpretare. Viaţa este mai uşoară, poate, pentru oamenii realişti ca Isabella Charteris care nu percep nici o cale alternativă. Totuşi, după cum am acum credinţa, avea să vină un moment când Isabella a avut o alegere clară şi a preferat să urmeze o cale anume în deplină cunoştinţă de cauză. Dar asta mai târziu.

În timp ce mă uitam la Isabella am auzit paşi împleticiţi pe scară. John Gabriel dădu uşa de perete şi intră bălăbănindu-se. Nu era o privelişte deosebit de plăcută.

— Bună spuse el. Ai găsit uşor drumul?

— Da, am spus scurt şi m-am îndreptat spre uşă. Scuzaţi-mă, trebuie să plec…

El se dădu puţin la o parte să mă lase să trec.

— Ei bine, începu el cu o expresie a feţei pe care n-am înţeles-o, să nu spui vreodată că nu ţi-am oferit ocazia…

Nu ştiam la ce se referea.

Continuă:

— Ia cina cu noi mâine seară la Cafe gris. Dau o petrecere. Isabellei i-ar plăcea să vină, nu-i aşa Isabella?

M-am uitat în spate. Isabella îmi zâmbea cu gravitate.

— Da, sigur că vin, spuse ea.

Chipul ei era calm. Îşi netezea şi alegea firele de mătase.

Am zărit pe faţa lui Gabriel ceva ce n-am înţeles. Putea să fi fost disperare.

Am coborât repede scara aceea sordidă – atât de repede cât poate merge un infirm. Voiam să ies la soare, departe de ciudata conjucţie a lui Gabriel şi Isabellei. Gabriel se schimbase… în mai rău. Isabella nu se schimbase deloc.

Mintea mea nedumerită îmi spunea că trebuie să fi existat o semnificaţie în asta. Măcar de-aş fi putut s-o descopărj/

Capitolul XVIII Există unele amintiri groaznice pe care nu pot nicicum să le uit. Una dintre ele este seara de coşmar de la Cafe Gris. Sunt convins că petrecerea aceea a fost aranjată în întregime pentru a-i da posibilitatea lui John Gabriel să-şi satisfacă răutatea faţă de mine. În opinia mea, a fost o petrecere infamă. Acolo mi-au fost prezentaţi prieteni şi asociaţii lui Gabriel din Zagreb – iar în mijlocul lor stătea Isabella. Erau bărbaţi şi femei pe care nu ar fi trebuit niciodată să-i cunoască. Beţivani şi perverşi, prostituate fardate ţipător, consumatori înrăiţi de droguri. Totul era meschin, vulgar şi depravat.

Şi niciunul nu se putea lăuda, în compensare, cu vreun talent artistic. Nu exista printre ei nici un scriitor, nici un pictor, nici măcar vreun vorbitor cu har. Erau cu toţii drojdia lumii cosmopolite, alegerea lui Gabriel. Era ca şi cum dorise în mod deliberat să arate cât de mult decăzuse.

Mocneam de indignare pentru Isabella. Cum de îndrăznise Gabriel s-o aducă într-o asemenea companie?

Şi atunci m-am uitat la ea şi indignarea mă părăsi. Isabella nu manifesta evitare, nici dezgust, şi cu atât mai puţin nerăbdarea de a depăşi o situaţie dificilă. Stătea liniştită, zâmbind, acelaşi zâmbet de Madonă acropolitană. Era grav politicoasă şi neafectată de compania ei, la fel cum nu era afectată de mediul sordid în care trăia. Mi-am amintit răspunsul ei când o întrebasem dacă o interesa politica. „E unul din lucrurile pe care le facem”, spusese ea. Seara asta intra în aceeaşi categorie. O accepta fară resentiment şi fară cine ştie ce interes, ca pe unul din lucrurile pe care John Gabriel avea chef să-1 facă.

M-am uitat peste masă la ea, şi ea îmi zâmbi. Chinul şi nefericirea mea în numele ei erau pur şi simplu inutile. O floare poate înflori la fel de bine pe un morman de bălegar ca Oriunde în altă parte. Poate chiar mai bine, căci observi că e o floare.

Am părăsit cafeneaua în corpore. Aproape toţi erau beţi. În timp ce ne pregăteam să trecem strada, din întuneric, fără zgomot, a apărut o maşină mare. Cât pe ce să o izbească pe Isabella, dar ea a văzut la timp pericolul şi a sărit rapid pe trotuar. Am văzut albeaţa feţei ei şi groaza acută din ochii săi în timp ce maşina se pierdea în josul străzii.

Iat-o, aşadar, vulnerabilă totuşi. Viaţa cu toate vicisitudinile ei nu avea puterea s-o afecteze. Putea rezista în faţa vieţii – dar nu şi a morţii, sau a ameninţării morţii. Chiar şi acum, când pericolul trecuse, era albă şi tremura.

Gabriel strigă:

— Cerule, mai să te radă! Te simţi bine, Isabella?

— Oh, da! Mă simt bine.

Dar în glasul ei se citea încă teama. Se uită la mine şi spuse:

— Vezi, sunt totuşi o laşă.

Nu prea mai am mult de povestit. Seara aceea a fost ultima dată când am văzut-o pe Isabella.

Tragedia veni, cum vine de obicei, netrâmbiţată, neanunţată.

Tocmai mă întrebam dacă să mă duc din nou la Isabella, dacă să-i scriu sau dacă să plec din Zagreb fară să o văd, când Gabriel fu condus în camera mea.

Nu pot spune că am remarcat ceva neobişnuit în înfăţişarea lui. O anumită agitaţie nervoasă, poate, o încordare. Nu ştiu…

Îmi spuse foarte calm:

— Isabella a murit.

M-am holbat la el. La început n-am priceput. Pur şi simplu nu simţeam că putea fi adevărat.

El îmi văzu neîncrederea.

— Oh, ba da. E adevărat. A fost împuşcată.

Mi-am găsit graiul, în timp ce o senzaţie rece de catastrofă, de pierdere cumplită îmi cuprindea fiinţa.

— Împuşcată? Împuşcată? Cum putea să fie împuşcată? Cum s-a întâmplat?

Mi-a spus. Se aflaseră amândoi în cafeneaua în care îl întâlnisem eu prima dată.

Mă întrebă:

— Ai văzut vreodată tablourile lui Stolanov? Ai văzut la el vreo asemănare cu mine?

Stalanov era la vremea aceea virtualul dictator al slovaciei. M-am uitat bine la Gabriel şi mi-am dat seama că exista o puternică asemănare facială.

— Ce s-a întâmplat? Am întrebat.

— Un tâmpit de student. I s-a părut că îl recunoaşte în mine pe Stolanov. Avea un revolver. A început să tragă, ţipând: „Stolanov, mi-ai căzut în sfârşit în mână!” N-am avut timp să fac nimic. Nu m-a nimerit pe mine. A nimerit-o pe Isabella… Făcu o pauză, apoi adăugă: A murit pe loc. Glontele i-a străpuns inima.

— Cerule! Şi n-ai putut să faci nimic?

El se înroşi.

— Nu. N-am putut să fac nimic… N-am avut timp…

Am rămas mut. Eram înmărmurit, ameţit…

Gabriel mă urmărea. Continua să nu dea semn de vreo emoţie.

— Deci, asta i-ai adus, am spus într-un sfârşit.

— Da – dacă-ţi place să pui problema aşa.

— Tu ai adus-o aici, în casa aia mizerabilă, în oraşul ăsta mizerabil. Dacă n-ai fi fost tu poate ar fi fost…

M-am oprit. Termină el în locul meu.

— Poate ar fi fost lady St Loo, trăind într-un castel lângă mare – trăind într-un castel de turtă dulce, cu un soţ de turtă dulce şi, probabil, cu un copil de turtă dulce pe genunchi.

Dispreţul din glasul lui mă scoase din minţi.

— Cerule, Gabriel! Nu cred că am să te iert vreodată!

— Nu pot să spun că mă interesează dacă mă ierţi sau nu, Norreys.

— Oricum, ce cauţi aici? Am întrebat mânios. De ce ai venit la mine? Ce vrei?

Spuse liniştit:

— Vreau s-o duci înapoi în St Loo… Eu nu am cum. Ar trebui să fie îngropată acolo, nu aici unde nu-i este locul.

— Nu. Locul ei nu este aici. M-am uitat la el. In mijlocul durerii începu să încolţească o ciudată curiozitate. Am întrebat: De ce ai luat-o cu tine? Care a fost ideea care te-a împins să faci asta? O voiai chiar atât de mult? Suficient de mult ca să renunţi la carieră?

Ridică din umeri.

— Nu înţeleg! Am strigat furios.

— Să înţelegi? Fireşte că nu înţelegi. Vocea lui mă miră. Era răguşită şi aspră. Tu n-ai să înţelegi niciodată nimic. Ce ştii tu despre suferinţă?

— Foarte multe, am spus, încordat.

— Ba nu, nu ştii. Tu nu ştii ce e suferinţa, adevărata suferinţă. Nu înţelegi că feu n-am ştiut niciodată, o singură dată baremi, ce gândea ea?… Eu niciodată n-am fost în stare să discut cu ea. Am făcut totul ca să-i înfrâng spiritul – totul! Am târât-o prin noroi, prin drojdia societăţii, şi nu cred că ea măcar a ştiut ce făceam! „Ea nu se poate murdări şi nu se poate zgâria”. Aşa era Isabella. E înspăimântător, îţi spun, înspăimântător! Certuri, lacrimi, sfidare – asta îmi imaginasem întotdeauna. Şi eu învingând! Dar n-am învins. Nu poţi învinge când te lupţi cu cineva care nu ştie ce e lupta. Şi n-am putut să vorbesc cu ea – niciodată n-am putut să vorbesc cu ea! M-am îmbătat cui, am încercat să mă (V oghez, am umblat cu alte femei… Nimic nu a atins-o. Şedea acolo cu »

Picioarele adunate sub ea, brodându-şi florile de mătase, şi uneori cântându-şi ceva… Poate că era tot în castelul ei de

lângă mare… tot în blestematul ei de basm… şi 1-a adus cu ea…

Se opri brusc şi se prăbuşi într-un scaun.

— Nu înţelegi, spuse el. Cum ai putea? Ei bine, sunt terminat. I-am avut trupul. Niciodată altceva. Acum şi trupul ei îmi scapă… Se ridică. Du-o înapoi în St Loo.

— Am s-o duc. Şi Dumnezeu să te ierte pentru ceea ce i-ai făcut! Se răsuci spre mine.

— Pentru ce i-am făcut? Dar cum rămâne cu ce mi-a făcut ea mie? Mintea aia trufaşă a ta n-a bănuit nici o secundă că din clipa în care am văzut-o pe fata aia am cunoscut ce e chinul? Nu pot să-ţi explic ce mi-a făcut simpla vedere a ei – n-ai cum să înţelegi. A fost ca şi cum ai frecat o rană vie cu sare şi piper. Toate lucrurile pe care le dorisem toată viaţa şi care mă deranjau erau cristalizate în ea. Ştiam că eram necioplit, mizerabil, senzual, dar asta nu m-a deranjat până când am văzut-o pe ea. Ea m-a rănit, Norreys. Nu înţelegi? M-a rănit cum nu mă mai rănise nimic până atunci. Trebuia s-o distrug, s-o trag în jos la nivelul meu. Nu vezi… nu, nu vezi! Nu înţelegi nimic. Eşti incapabil de asta. Pentru tine viaţa e ca o carte pe care o citeşti. Eu am fost în iad, află de la mine, în iad!… O dată, doar o singură dată am crezut că am o portiţă de scăpare. Când femeia aia prostuţă, cumsecade, a dat buzna în St Loo Arms şi a făcut varză din tot. Asta însemna că alegerile erau în aer, eu eram în aer. Am avut-o pe Milly Burt în mâinile mele. Bruta aia de bărbat al ei ar fi divorţat de ea şi eu aş fi făcut un lucru cu cap însurându-mă cu ea. Atunci aş fi fost în siguranţă. La adăpost de această obsesie groaznic de chinuitoare… Şi atunci ea, însăşi Isabella, s-a amestecat. Nu ştia ce îmi făcea. A trebuit să continui! N-am Avut scăpare. Tot timpul am sperat că am s-o scot la capăt cu bine. I-am cumpărat chiar şi un cadou de nuntă. Ei bine, n-a folosit la nimic. Trebuia s-o am…

— Iar acum e moartă…

De data asta m-a lăsat să am ultimul cuvânt. Repetă, foarte încet:

— Iar acum… e moartă…

Se răsuci pe călcâie şi ieşi din cameră.

Capitolul XVIII Aceea a fost ultima dată când l-am văzutpe John Gabriel. Ne-am despărţit supăraţi în Zagreb şi nu ne-am mai întâlnit.

Cu o oarecare dificultate am aranjat ca trupul neînsufleţit al Isabellei să fie adus în Anglia.

A fost înmormântată în micul cimitir de lângă mare din St Loo, unde erau înmormântaţi şi ceilalţi membri ai familiei. După înmormântare am plecat cu cele trei doamne bătrâne la căsuţa lor victoriană, şi mi s-a mulţumit pentru că o adusesem pe Isabella acasă.

În ultimii doi ani îmbătrâniseră cumplit. Lady St Loo semăna mai mult ca niciodată cu un vultur. Avea pielea lipită de oase şi arăta atât de fragilă încât m-am gândit că putea muri în orice clipă. În realitate, însă, a mai trăit muâţi ani după aceea. Lady Tressilian era mai corpolentă şi foarte astmatică. Mi-a spus în şoaptă că lor, tuturor trei, le plăcea foarte mult soţia lui Rupert.

— O fată atât de practică şi atât de isteaţă! Sunt sigură că vor fi fericiţi. Fireşte că nu e ce am sperat cândva… Ochii i se umplură de lacrimi. Oh, de ce – de ce a trebuit să se întâmple asta?

Era un ecou a aceea ce nu încetasem să mă întreb.

— Ticălosul ăla – omul ăla ticălos… continuă ea.

Pe mine şi pe cele trei bătrâne ne uneau durerea pricinuită de moartea Isabellei şi ura faţă de John Gabriel.

Doamnei Bigham Charteris îi atârnau pieile mai mult ca niciodată. Mi-a spus, în timp ce îmi luam la revedere de la ele:

— Ţi-o aminteşti pe mica doamnă Burt?

— Da, desigur. Ce s-a întâmplat cu ea?

— Tare mi-e teamă că o să se facă de râs. Ştii ce-a păţit Burt?

— Nu.

— A căzut într-un şanţ într-o noapte când era beat turtă. S-a lovit cu capul de-o piatră şi a murit.

— Deci ea e văduvă?

— Da. Şi am auzit de la prietenii mei din Sussex că acum e combinată cu un fermier din apropiere. Urmează să se mărite cu el. Omul are reputaţie proastă. Bea şi e şi niţel tiran.

Aşadar Milly Burt îşi repeta şablonul…

Oare a profitat vreodată cineva de a doua şansă pe care a avut-o?…

Mi-am tot pus întrebarea asta a doua zi, în drum spre Londra. Luasem trenul la Penzance şi-mi cumpărasem un tichet pentru prima masă. Stăteam aşteptând să se servească supa şi mă gândeam la Jennifer.

Primisem din când în când veşti despre ea de la Caro Strangeways. Caro îmi spusese că era foarte nefericită. Îşi complicase viaţa într-un mod incredibil, dar era foarte vitează. Nu puteai să n-o admiri, adăugase Caro.

Am zâmbit în sinea mea gândindu-mă la Jennifer. Jennifer era o scumpă. Dar nu simţeam deloc dorinţa să o văd.

Nu ţii să auzi aceeaşi placă prea des…

Am ajuns în cele din urmă în casa Teresei şi Teresa mă lăsă să vorbesc…

Îmi ascultă amarele diatribe împotriva lui John Gabriel. I-am descris întâmplările din Zagreb şi am sfârşit cu înmormântarea Isabellei în St Loo.

— Presupun că ar trebui să consider că am lăsat-o să se odihnească în pace acolo, dar nu pot, Teresa. Toată fiinţa mea se răzvrăteşte. A murit înainte de vreme. Cândva mi-a spus că spera să trăiască până la adânci bătrâneţe. Ar fi putut trăi. Cred că ceea ce mi se pare de nesuportat este faptul că viaţa i-a fost scurtată atât de brutal…

Teresa spuse:

— Tu te iei după Timp. Dar Timpul nu înseamnă nimic. Cinci minute sau o sută de ani sunt la fel de semnificative.

Cită moale: „Clipa trandafirului şi clipa tisei au aceeaşi durată…”

(Un trandafir roşu brodat pe mătase de-un cenuşiu decolorat…)

Teresa continuă:

— Tu vei insista să-ţi faci propriul model de viaţă, Hugh, şi vei încerca să-i încadrezi pe ceilalţi în el. Dar ei au propriile lor modele. Fiecare are modelul lui – asta face ca viaţa să fie atât de derutantă. Pentru că modelele se intercalează şi se suprapun. Doar puţini se nasc suficient de clarvăzători pentru a-şi cunoaşte propriul model. Cred că Isabella era una dintre ei… Ea era greu de înţeles – greu de înţeles pentru noi – nu pentru că era complexă, ci pentru că era simplă, aproape înspăimântător de simplă. Ea nu recunoştea decât ceea ce era esenţial… Tu persişti în a vedea viaţa Isabellei ca pe un lucru scurtat, deformat, frânt… Dar eu am o puternică bănuială că în sine a fost un lucru complet…

— Clipa trandafirului?

— Poţi să îi spui şi aşa dacă vrei. Adăugă moale: Eşti foarte norocos, Hugh.

— Norocos?

— Da, pentru că ai iubit-o.

— Presupun că am iubit-o. Şi totuşi niciodată n-am fost în stare să fac ceva pentru ea… nici măcar n-am încercat s-o opresc să plece cu Gabriel…

— Nu, pentru că o iubeai cu adevărat. O iubeai suficient ca s-o laşi în pace.

Am acceptat definiţia iubirii dată de Teresa aproape cu neplăcere. Mila fusese, probabil, întotdeauna ruina mea.

Cu milă trăiam şi îmi încălzeam sufletul.

Dar pe Isabella, cel puţin, o scutisem de o milă. Niciodată nu încercasem s-o servesc, să-i fac calea uşoară, să-i car Poverile. În scurta ei viaţă fusese întru totul ea însăşi. Mila era o emoţie de care nici nu avea nevoie, nici nu ar fi

înţeles-o. După cum spunea Teresa, o iubisem destul ca s-o las în pace…

— Bineînţeles că ai iubit-o, Hugh. Şi ai fost foarte fericit iubind-o.

— Da, am spus, puţin surprins. Da, am fost foarte fericit. Mă cuprinse mânia. Totuşi, sper ca John Gabriel să sufere cât o trăi şi pe lumea asta şi pe cealaltă!

— Nu ştiu cum e cu cealaltă, dar pe lumea asta aş spune că dorinţa ţi s-a împlinit. John Gabriel este cel mai nefericit om pe care l-am întâlnit vreodată…

— Presupun că ţi-e milă de el, dar pot să-ţi spun…

Teresa mă întrerupse. Îmi spuse că nu-i era exact milă de el, că sentimentul mergea mai în profunzime.

— Nu ştiu ce vrei să spui. Dacă l-ai fi văzut în Zagreb! N-a fost decât să vorbească de el, nici măcar nu era dărâmat de moartea Isabellei.

— N-ai de unde să ştii. Nu cred să te fi uitat la el ca lumea. Tu niciodată nu te uiţi la oameni.

Vorbele ei m-au izbit. Într-adevăr,' niciodată nu mă uitasem cum trebuie la Teresa. În povestirea asta, nici măcar n-am descris-o.

M-am uitat la ea şi mi s-a părut că o văd pentru prima dată… Preţ de o clipă, am crezut că văd cum trebuie să fi arătat ea când era fată. Nerăbdătoare, pătimaşă, intrând aventuros în viaţă.

Nu aveam nici cea mai mică idee ce găsise acolo…

— De ce te uiţi lung la mine, Hugh?

— Mă gândeam că niciodată nu m-am uitat cum trebuie la tine.

— Ei bine, ce vezi?

Ironia din zâmbetul ei, râsul din glasul ei şi expresia ochilor ei aveau ceva ce scăpa înţelegerii mele.

— Întotdeauna ai fost foarte bună cu mine, Teresa, am spus încetişor. Dar chiar că nu ştiu nimic despre tine…

— Nu, Hugh, nu ştii absolut nimic.

Se ridică brusc şi trase draperia.

— Cât despre John Gabriel… am început.

Teresa spuse cu glasul ei profund.

— Lasă-l în plata domnului, Hugh!

— Spui un lucru ciudat, Teresa.

— Nu, cred că spun un lucru corect. Întotdeauna am gândit aşa… Poate că într-o bună zi ai să ştii ce vreau să spun.

Epilog E i bine, aceasta e povestea.

Povestea omului pe care l-am cunoscut în St Loo, în Cornwall, şi pe care l-am văzut ultima dată într-o cameră de hotel în Zagreb.

Omul care era acum pe moarte într-o cameră dosnică în Paris.

— Ascultă, Norreys. Glasul lui era slab dar clar. Trebuie să ştii ce s-a întâmplat cu adevărat în Zagreb. La vremea aceea nu ţi-am spus. Cred că nu înţelesesem cu adevărat ce a însemnat…

Se opri, adunându-şi suflarea.

— Ştii că ei… Isabellei… îi era frică de moarte? Mai frică decât de orice altceva?

Am dat din cap. Da, ştiam. Mi-am amintit panica oarbă din ochii ei când s-a uitat la pasărea moartă de pe terasa din St Loo, şi mi-am amintit cum sărise pe trotuar în Zagreb ca să evite maşina şi albeaţa feţei ei.

— Atunci ascultă. Ascultă, Norreys: studentul a venit după mine cu revolverul. Era doar la un metru sau doi de mine. Nu putea să rateze, iar eu eram prizonier între masă şi perete. Nu mă puteam mişca. Isabella a înţeles ce avea să se întâmple. S-a aruncat în faţa mea în timp ce el apăsa pe trăgaci…

Glasul lui Gabriel se înălţă.

— Înţelegi, Norreys? Ştia ce făcea. Ştia că asta însemna moartea – pentru ea. A ales moartea – ca să mă salveze.

Glasul i se încălzi.

— Nu înţelesesem – nu până atunci. Şi nici chiar atunci n-am înţeles ce însemna asta… până am stat şi m-am gândit.

Vezi tu, n-am înţeles niciodată că mă,iubea… Am crezut, am Fost convins că îi stăpâneam doar simţurile… Dar Isabella mă iubea – mă iubea atât de mult încât şi-a dat viaţa pentru mine – în ciuda fricii ei de moarte…

M-am întors cu mintea în cafeneaua din Zagreb. L-am văzut pe studentul fanatic şi isteric, am văzut panica ascuţită a Isabellei, frica ei momentană, apoi alegerea ei rapidă. Am văzut-o aruncându-se înainte, acoperindu-1 pe John Gabriel cu trupul ei…

— Deci ăsta a fost sfârşitul… am spus.

Gabriel se trase în sus pe perne. Ochii lui, ochii aceia care întotdeauna fuseseră frumoşi, se deschiseră larg. Glasul îi răsună tare şi limpede – un glas triumfător.

— Oh, nu, aici te înşeli! N-a fost sfârşitul. A fost începutul…

SFÂRŞIT